ఆంధ్రపత్రిక

స్వాతంత్ర్య దిన మహోత్సవ సంచిక

318874

1954 ఆగస్టు 15

THE ANDHRA PATRIKA . MADRAS. సంపుటం 41. సంచిక 133 FOUNDER DESODHARAKA K. NAGESWARA RAO శనివారం 14-8-1954 Reg. No.M. 1118 12 పేజీలు వెల 2అణాలు.

శాంతి సుస్థిరత్వాల సాధనలో నవభారత పురోగమనం

స్వరాష్ట్రావతరణానంతరం ఆంధ్రలో ప్రథమ స్వాతంత్ర్య వార్షికోత్సవం

ఆర్థికరంగంలో దిగ్విజయ సాధనకు నిరంతర సమైక్య కృషి ప్రధానమని ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశంగారి సందేశం

"నేటి సప్తమ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవసందర్భంలో మీ కందరికీ నా హృదయపూర్వకమైన అభినందనా లందిస్తున్నాను. ఈనాడు మనకందరికీ మహాపర్వదినము. నేడు మనమందరము మన స్వాతంత్ర్య వీరులందరికీ కృతజ్ఞతాభివందనా లర్పిస్తున్నాము. వారి స్వార్థత్యాగాలన్నీ ఈనాడు మనం మనసారా సంస్మరించుకుంటున్నాము. ఎందరెందరో దేశసేవకులు మన స్వాతంత్ర్యానికై తమ సర్వస్వము ధారపోశారు. వారిలో ప్రప్రథమ స్మరణీయుడు జాతిపిత మహాత్మాగాంధీ. స్వచ్ఛము, సరళము అయిన వేషధారణంతోను, ఉదాత్తము గంభీరము అయిన హృదయంతో ఆ మహాత్ముడే దివ్యలోకంనుండి మనకందరికీ మార్గదర్శియై మన పురోభివృద్ధికోసం అనుక్షణము ఆశీర్వదిస్తున్నాడు.

ఆ మహాత్ముడు ఆనాడు ఆయన అడుగుజాడల్లో నడిచిన మహావీరులు మనకు నేటికీ ధ్రువతారలై ప్రకాశిస్తూ తమ దివ్యసందేశం అందిస్తున్నారు. వారి సందేశమే నేడీ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవంనాడు మీకందరికీ అందజేస్తున్నాను," అని ముఖ్యమంత్రి ప్రకాశంగారు స్వాతంత్ర్య వార్షికోత్సవ శుభసమయంలో ఉద్బోధిస్తున్నారు.

[illegible]

చిత్తశుద్ధితో, త్యాగనిరతితో నవ్యాంధ్రకు సముజ్జ్వల భవిష్యత్తు సాధించాలని ఉపముఖ్యమంత్రి శ్రీ సంజీవరెడ్డి ఉద్బోధ

నేడు నవభారతదేశానికి పుట్టినరోజు. మనకు స్వాతంత్ర్యపౌర్ణమి. మన పూర్వీకులు సాధించిన స్వాతంత్ర్యం ... మనం సమర్పించుకున్న శాంతి ... అహింసా సత్యాగ్రహాల మార్గంలో మనం నడిచాం. ...

[illegible]

(8 వ పేజీ చూడుడు)

(8 వ పేజీ చూడుడు)

...ఆ సమయాలు వీరించి ధైర్యంతో ముందుకు సాగండి! పరమేశ్వరుని కృపవల్ల మీకందరికీ శుభపరంపరలు కలుగవలెనని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీశైలం రస్తా నిర్మాణానికి గ్రాంటు

మద్రాసు, ఆగస్టు 13: "శ్రీశైలానికి రస్తా వేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం మొదట 12 లక్షలూ, తర్వాత 11 లక్షలూ మొత్తం 23 లక్షల రూ॥లు గ్రాంటుగా ఇచ్చినది. ఈ రస్తా నిర్మాణానికి అంచెనాలు, ప్రణాళికలు పరిశీలించి పనికి ఉపక్రమించడానికి ప్రభుత్వం సిబ్బందిని కూడా నియమించింది. త్వరలోనే పెద్దచెరువునుంచి శ్రీశైలానికి చక్కని రస్తా పూర్తికాగలదని అశేషమైన యాత్రికకోటికి మల్లికార్జునస్వామి దర్శనం సులభం కాగలదని ఆశిస్తున్నాను" అని ఆంధ్ర ప్రభుత్వ సహకార మంత్రి సంజీవయ్యగారు ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధికి చెప్పారు.

రాజకీయాలు - వార్షిక సమీక్ష

ఆగస్టు 15 వ తేదీ స్వాతంత్ర్యదినము జాతి, మత, కులభేదము లేని దేశ స్వాతంత్ర్యదినోత్సవాన్ని జరుపుతుంటుంది. కాని, ఈపర్వదినము వినోదాలకే పూర్తిగ వినియోగించుటలో విజ్ఞత లేదు. మానవుడు గతచరిత్రను నెమరువేసుకొని, తప్పటడుగుల ఫలితాలను సమీక్షించుకొంటూ కారణభూతమైన విధానాల విమర్శించుకొంటూ, యీ పునర్విమర్శ సాధనములో తన భావిజీవితాన్ని, జాతియొక్క భావిచరిత్రను సరిదిద్ది చిత్రించుకొన ప్రయత్నించాలి. ఇది నాగరికతా లక్షణం. దీన్ని కార్యరూపంలో సాధించగలిగిన ప్రజ, దేశం సాటివారిలో తలెత్తుకొన గలుగుతవి. అంతరంగిక సమస్యలలో ఒక అంతస్తు అందుకొనగలుగుతవి! భారతదేశంలో యింతవరకూ యిది సున్నా మాత్రప్రాయంగానుండగా అదిన్నీ ప్రాయమునుట చేత గతవత్సరంలో దొర్లిపోయిన రాజకీయఘట్టముల సమీక్షించుకొని భవితవ్యాన్ని విశ్లేషించుకొనుట ప్రథమ కర్తవ్యం.

15, ఆగస్టు 1953 :

గత సంవత్సరం యీ పవిత్ర దినాన దేశజనాభాలో మూడవవంతు అయోమయావస్థలో వున్నారు. బీహారు, ఆంధ్ర, మద్రాసు రాష్ట్రాలలో కరువు చీకట్లు క్రమ్మినవి, బీహారులో కోసీనది కట్టలు తెంచుకొని దేశంమీదపడి 15 కోట్ల ద్రవ్యాన్ని, 1500 జీవులను పొట్టపెట్టుకుంది. ఆంధ్రలో కృష్ణ, గోదావరులు ముఖ్యంగా గోదావరి విజృంభించి

"సాబాజీ"

ఆగస్టు 15 వ విజయోత్సవాలకాలనుంచి రాజమండ్రి, కోనసీమలచుట్టి అంతర్వేది సముద్రతీరంవాకా జలమయం చేసింది. 20 కోట్ల ధనము, రెండువందల జీవులు ఆహుతియైనవి. దక్షిణాదిన కావేరితల్లి పరిసర గ్రామాలపై అలిగింది.

తిరిగి యీ ఆగస్టు 15 న బీహారులో కోసీనది మరింత ఉపద్రవం కలిగించింది. ఆంధ్రకు గోదావరి, కృష్ణల నుంచి దెబ్బ తప్పలేదు. బీహారు, అస్సాముల పరిస్థితి హృదయవిదారకమైనది. కోటానుకోట్ల ద్రవ్యాన్ని వెచ్చించి, ప్రముఖులతో కమిటీల నియమించి రాష్ట్రప్రభుత్వాలు సాధించిన ప్రయోజనమేమిటి? సృష్టిలో జరిగే అరిష్టముల వరికట్టుట అసాధ్యమనే వాదనగూడ లేకపోలేదుకాని, యీ వాదన సమర్థనీయంగాదు. తరతరాలుగా మనకంటె అనేకరెట్లుగా వరద ప్రమాదాలకుగురియగుచూవచ్చిన చైనాదేశం యీ నాడు ఎట్టి కట్టుదిట్టాలు చేసిందో గమనించండి!

కాశ్మీర్ :

1948 అక్టోబరు 26, 27 నుంచి భారతీయులను ఆర్థికంగాను, మానసికంగాను వుక్కిరిబిక్కిరిగా దొలచిన యీ సమస్య గత ఆగస్టు 9 న షేక్ అబ్దుల్లా పతనంలో దారి తొచ్చింది. గులాం బక్షీ, ధర్మయాయని మే 15 నుంచి కాశ్మీర్ ఇండియాలో విలీనమని ధీమాగా చెప్పగలుగుతున్నాం. ఇది భారత ప్రభుత్వానికి 1953-54 లో గర్వించదగిన అంశం. లేకున్న పాక్-అమెరికా సైనిక సంధి తోలిబలిగ యీ ప్రాంతాన్ని వదలవలసివచ్చేది. ఈ సంధి ఫలితంగా అమెరికా భారతదేశానికి హాని చేయదని ఐసెన్‌హోవర్ హామీ యిచ్చివున్నప్పటికీ అంతర్జాతీయ సమితి అధ్యక్ష ఎన్నికలలో యీ రెండుదేశాలు తోడుదొంగలై ఇండియాకు తలపెట్టిన ద్రోహాన్ని తలుచుకుంటే—రానున్న రాజకీయ పరిణామముల దృష్ట్యా కాశ్మీర్ సమస్యలోని మన విజయం మహోత్కృష్టమైనది.

లంక :

సింహళ ప్రధాని జాన్ కొటెలవాలా "నేను, నెహ్రూ అన్నదమ్ములమంటూ జనవరినెలలో ఢిల్లీకి విచ్చేసినపుడు ప్రధాని నెహ్రూ "యీ సోదర వాత్సల్యం"లోబడి-లంక భారతీయ నాయకుడు తొండమాన్ విజ్ఞప్తినిగూడ కాదని సింహళ భారతీయుల సమస్యపై ఒడంబడిక చేసుకున్నాడు. కొలంబోలో జరిగిన, అఖిల ఆసియా ప్రధానుల సమావేశంలో తొలిసారిగ తన నైజాన్ని ప్రకటించాడు కొటెలవాలా! జనవరినెలలో అలిండియా రేడియోలో ప్రసంగిస్తూ ఆసియానుంచి అమెరికా నిష్క్రమించాలని అంకెలువేసిన యీ వ్యక్తి ప్రధానుల సమావేశంలో పాక్-అమెరికా సైనిక సంధిని సమర్థించాడు. కడకు తనుగూడ అమెరికా అండన చేరాడు. ఢిల్లీ ఒడంబడిక ఫలితంగా 40 వేల సింహళ భారతీయులు నిరాశ్రయులై రాబో

(10 వ పేజీ చూడుడు)

గ్రామాభ్యుదయ సాధనలో విద్యార్థుల కర్తవ్యం

[శ్రీ రాజగోపాలరావు]

ఒక దేశ భవిష్యత్తు ఆ దేశమందలి వ్యక్తులయొక్కయు, ప్రజాసంఘముల యొక్కయు శక్తి సామర్థ్యముల పై హెచ్చుగా ఆధారపడి యుండును. ప్రజల శక్తి సామర్థ్యముల, తెలివితేటల ప్రమాణము ఉన్నతమైనదిగా ఉన్నయెడల దేశము నెదుర్కొను సమస్యలన్నియు సులభముగా పరిష్కరింపబడి, దేశము భివృద్ధి మార్గమున పురోగమించును, లేనిచో అధోగతికి జేరును.

భారతదేశము పల్లెలతో కూడిన వ్యావసాయిక దేశము. నూటికి సుమారు తొంబదిమంది గ్రామములలోనే నివసించుచున్నారు. దేశమునకు వెన్నెముక యనదగి, ఒకప్పుడు మహోన్నతదశ ననుభవించిన గ్రామస్థులు నేడు నిరాశనిస్పృహలతో చాల దైన్యస్థితిలో ఉన్నారు. వారి నిత్యజీవితము నుండి జ్ఞానము, అభివృద్ధి వికాసము దూరమైనవి. ఈ పరిస్థితులకు బాధ్యత ఎవ్వరన్నది ఒక్క భగవంతునకే యెరుక. ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారు వీరి యిక్కట్టులను తొలగింప ఆసక్తి చూపుచుండుట ముదావహమైన విషయము.

గ్రామములు సర్వతోముఖాభివృద్ధి గాంచవలెనని భావము ఎవ్వరును కాదనలేరు. శతాబ్దముల తరబడి యనుభవించు కష్టములకు "జీవితము మిథ్య" యను వేదాంతము తోడై గ్రామస్థుల నేటిస్థితికి కారణమైనది. వారి జీవితప్రమాణములను హెచ్చించుటకు కొన్ని శాసనములుకూడ చేయబడినవి. కాని శాసనములు చేయుటవల్ల గాని, తీర్మానములు గావించుటవల్ల గాని, నినాదములు గావించుటవల్ల గాని దేశమభివృద్ధి నొందజాలదు. దేశమునకు అభివృద్ధి చేకూర్చుశక్తి, దృఢసంకల్పము ఉన్నప్పుడే అది అభివృద్ధి నందును. గ్రామప్రజల బహుముఖాభివృద్ధికి నేడు నీతి నిజాయితీలు గలిగిన సేవాతత్పరుల సహాయము ఆవశ్యకమై యున్నది.

భారతదేశములోని నాలుగు మూలలను తన గ్రామ పునర్నిర్మాణ సందేశమువంపి, గ్రామస్థులను నిద్రనుండి మేల్కొల్పినది గాంధీమహాత్ముడు. గ్రామప్రజలు జాతికి వెన్నెముకవంటి వారనియు, జాతియొక్క భాగ్యోన్నతి గ్రామసీమలపైననే ఆధారపడి యున్నదనియు ప్రజలు, ప్రభుత్వము గుర్తించుటకు కారణము గాంధీజీ కృషియే యన్న అంశము నిర్వివాదము.

సాంఘిక రాజకీయముగ మాత్రమే గాక, ఆర్థికముగ కూడ మన గ్రామములు వెనుకబడియున్నవి. ప్రపంచమందంతటను విప్లవాగ్నులు ప్రజ్వలించిన 20 వ శతాబ్దములోనైనను మన పల్లెలలో అభివృద్ధి కరవైనది. నుమారు నేటి గ్రామములలోని నేటి పరిస్థితులు ప్రపంచములో ఏ యితర దేశములో నైనను ఒక బ్రహ్మాండమైన విప్లవమును ఏనాడో లేవదీసి యుండెడివి. గ్రామీణ ఋణములు, కుళ్ళ కార్యములు, కోర్టులకు అధికఖర్చులు, పాడుమంచి పద్ధతులు లేమి మున్నగు వాటితోపాటు నిరక్షరాస్యత, అనారోగ్యము మొదలగు సమస్యలు గ్రామప్రజల నెదుర్కొనుచున్నవి. రాజకీయదళముల నుండి గ్రామస్థులు నేపు చేయబడియుండుట చేత వారికి కూడ వాస్తవికత నేమో తెలియుటలేదు. సాంఘిక దురాచారములు, దారిద్ర్యము, పసుత్వళత, అనారోగ్యము, నిరక్షరాస్యత మున్నగు విషయములు తక్షణము పరిష్కారము గావలసియున్నవి.

గ్రామాభ్యుదయ బోర్డులను నెలకొల్పుట, కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు, జాతీయ విస్తరణ ప్రణాళికల ఆచరణలో పెట్టుట మొదలగు కార్యముల రూపమున గ్రామములు అభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారు యత్నించుచున్నారు. ప్రాథమిక వయోజన పాఠశాలలు, సాంఘిక విద్యాతరగతులు, జిల్లా గ్రంథాలయములు, స్థానిక గ్రంథాలయములు, ఉచితవైద్యశాలలు కొంతవరకు నెలకొల్పబడినవి. ఇదివరలో భారతదేశమున ఖండఖ్యాతి గడించిపెట్టిన కుటీరపరిశ్రమలకు, లలితకళలకు కూడ ప్రభుత్వమువారు ప్రముఖస్థానమునిచ్చి, వాటి అభివృద్ధికి సంకల్పించినారు. వ్యవసాయాభివృద్ధికి నూతన పద్ధతులు ప్రవేశపెట్టబడుచున్నవి. ఋణదాతలబారినుండి వ్యవసాయదారుని తప్పించుటకు శాసనములు చేయబడుచున్నవి; జమీందారీ విధానము దేశమందంతట రద్దు చేయబడుచున్నది. ఈ విధముగా గ్రామాభ్యుదయమునకు ప్రభుత్వమునకు అధికారులు, ప్రజలు స్వార్థరహితముగా చేయూత నొసంగవలయును.

ఈపరిస్థితులలో భారతదేశ విద్యార్థులు ప్రముఖపాత్ర నవలంబించవలసి యున్నది. అటు ప్రజలకు, యిటు ప్రభుత్వమునకుమధ్య విద్యార్థులు సంధానకర్తలుగానుండి వ్యవహరించవలెను. జాతీయాభివృద్ధికి కారణభూతమగు ఈ విషయములోని సార్థకతను విద్యార్థుల కర్తవ్యమెంతేనిగలదు. మహాత్ముడు నుడివినట్లు స్వలాభరహిత కార్యకర్తలుగా పాత్రవహించుటకు విద్యార్థులకు తగిన అవకాశములుగలవు. వారి సెలవు కాలములలో శిబిరము (Camp) ల నేర్పాటుచేసికొని ప్రస్తుత గ్రామముల నిజపరిస్థితులను గ్రహించవచ్చును. యీకర్తవ్య నిర్వహణలో విద్యార్థులు సుశిక్షితులగు సైనికులవలె వ్యవహరించి గ్రామవాసుల ఇబ్బందులకు తగునివారణోపాయముల సూచించవలయును.

గ్రామస్థులకు కలుగు పెక్కు ఇక్కట్టులకు మూలకారణము వారికి విద్య లోపించుటయే. జీతవాసులంద రును విద్యావినయ సంపన్నులై యున్నయెడల నాదేశముకీర్తి నాల్గుమూలల వ్యాపించి, గౌరవమున కొస్పదమగును. అందుచేత విద్యార్థులు పల్లెప్రజలను అక్షరాస్యులుగ చేయవలసియున్నది. యీవిధానము కొనసాగుటకు ప్రభుత్వమువారు, విశ్వవిద్యాలయముల వారు కూడ విద్యార్థులకు కొన్ని ప్రత్యేక సదుపాయములకలిగించవలసియున్నది. వారి సాధారణ చదువులో గ్రామాభ్యుదయమునూడ విద్యార్థులకొక ప్రత్యేక భాగముగా చేర్చబడవలెను. గ్రామవాసుల అభివృద్ధికై పాటుపడిన వారలకు ప్రత్యేక యోగ్యతాపత్రములు నీయవలెను; వారికి ప్రభుత్వమువారి సహాయము లభించు ఏర్పాటుచేయవలెను. గ్రామస్థుల అక్షరాస్యులుగ చేయుటకు రాత్రిపాఠశాలలు, సాధారణ విషయములపై ఉపన్యాసములు ఏర్పరుపబడును, ఉపన్యాసములు మొదలైనవి సహాయపడును.

ఏ యింటి, లేక, పొలము సరిహద్దు కొరకో, ఏ ఇతర స్వల్పవిషయము కొరకో గ్రామస్థులు వివాదములు పెంచుకొని, న్యాయస్థానములకేగి జోలెడు ధనమును, కాలమును వృథాచేయుచున్నారు. వీటివలన కలుగు నష్టములను బోధించి, చిన్న చిన్న తగవుల నన్నింటిని పంచాయితీలవల్లగాని, పెద్దమనుష్యులవల్లగాని పరిష్కరించుకొను నట్లొనర్చవలెను.

తమ వ్యవసాయపు యవసర ఖర్చులకుగాను రైతులు అధికవడ్డీలకు ఋణములుచేసి, తమ ఆస్తులను పోగొట్టుకొనుచున్నారు. యీ శోషణమునుండి వీరిని రక్షించుటకై సహకార సంఘములను నెలకొల్పవలసి యున్నది. గ్రామస్థులు పశుపోషణను బాగుగా నెరుగవలెను. పేడను వంటచెరకుగా కాక, ఎరువుగా ఉపయోగించుటకు పూనుకొనవలెను.

ఇన్ని విధములు గ్రామవాసులు అభివృద్ధి పొందవలసియున్నది. ఈ సమస్యలన్నియు ఒక నిర్దిష్ట కార్యక్రమను ప్రకారము జరుగవలయును. ఓ మొదలు 10 మంది ఒక గుంపు (Batch) గా విద్యార్థులు గ్రామములలో పనిచేయునప్పుడు వారికి తగు శిక్షణ, మార్గదర్శకత్వము అవసరము. వారు చేసిన పనులను డైరీలలో వ్రాయుచు, తమ అనుభవమునుబట్టి నిర్మాణాత్మక ప్రణాళికలను సిద్ధపరచిన, అవి ప్రజలకు ప్రభుత్వమునకు కూడా మార్గదర్శకములగును.

ఈ వ్యవహారము సాగుటకు ముఖ్యముగా కావలసినది విద్యార్థులలో ఉత్సాహము. ఈ ఉత్సాహమునకు అధికార, అనధికారశాఖలనుండి సహాయ సహకారములు లభించవలెను. ఈరీతి పనిచేయు విద్యార్థులకు ప్రభుత్వము వారు రాకపోక, వసతి సౌకర్యముల నొసగగూర్పవలెను. ప్రజలకు సులభముగా బోధించుటకు వీలుగా రేడియో సెట్లు, మాజిక్ లాంతర్లు, ఛార్టులు, పటములు, బొమ్మలు మొదలగువాటి అవసరముకూడ ఎంతేని కలదు. ఈతీరు కొనసాగుటకు విద్యార్థులలోను, అధికారుల లోను స్వార్థత్యాగము, సేవ ముఖ్యముగా పెంపొందవలెను.

గ్రామములలో తమ ప్రణాళికల నాచరణలో ఉంచుటకుముందు గ్రామవాసులకు తాము చేయబోవు కార్యము దాని శ్రద్ధ కలుగచేయవలయును వారిహృదయములలో చిరకాలమునుండి నాటుకొని యున్న అనుమానములను పారద్రోలుటకు తీవ్రముగా కృషిచేయవలెను. గ్రామస్థులు తమ ప్రాచీన అలవాటులను, ఆచారములు గ్రహించనిదే నూతనసాంఘిక వ్యవస్థలో అభ్యుదయము లేదు. ఈ సమస్యల పరిష్కారమునకు విద్యార్థులు పూనుకొనినచో పట్టణవాసులకు గ్రామవాసులకు నున్న హెచ్చు తేడా వ్యత్యాసము మార్చుకొనుటయు, గ్రామస్థులు నూతన జీవిత విధానములో ప్రవేశించుటయు తటస్థించును.

రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును సాధించుకున్న మనము ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును కూడ సాధించుకొన్నగాని స్వాతంత్ర్య ఫలమును సక్రమముగా అనుభవింపజాలము. అందువల్ల విద్యార్థులు నిర్మాణాత్మకమైన కార్యక్రమములలో పాల్గొనుచు, గ్రామాభ్యుదయమునకు కంకణము కట్టుకొనవలసియున్నది.

ప్రత్యేక స్వాతంత్ర్యదిన విడుదల
సంవత్సరాలుగా మీరు వేచివున్న చిత్రం. ఉత్సాహాల నూగించే నవ్వుపేలాలు,
స్తంభింపచేసే స్టంటులు, పన్నాగాలతో కూడిన కథ
బసంత్ పిక్చర్స్‌వారి “షేర్ దిల్”
నాడియా, జాన్ కవాస్. నటించిన చిత్రము.
బాబూభాయ్ మిస్త్రీ ప్రత్యేక కామెరా ఎఫెక్టులు.
13-8-54 నుండి మినర్వా - విశాఖపట్టణం
14-8-54 నుండి న్యూసిటీటాకీస్ - గుంటూరు, గోపాల్ టాకీస్ - తెనాలి.
మీవూరిలోని ఉత్తమ థియేటర్లలో విడుదలకై ఎదురు చూడండి.
ఉద్వేగ విడుదల

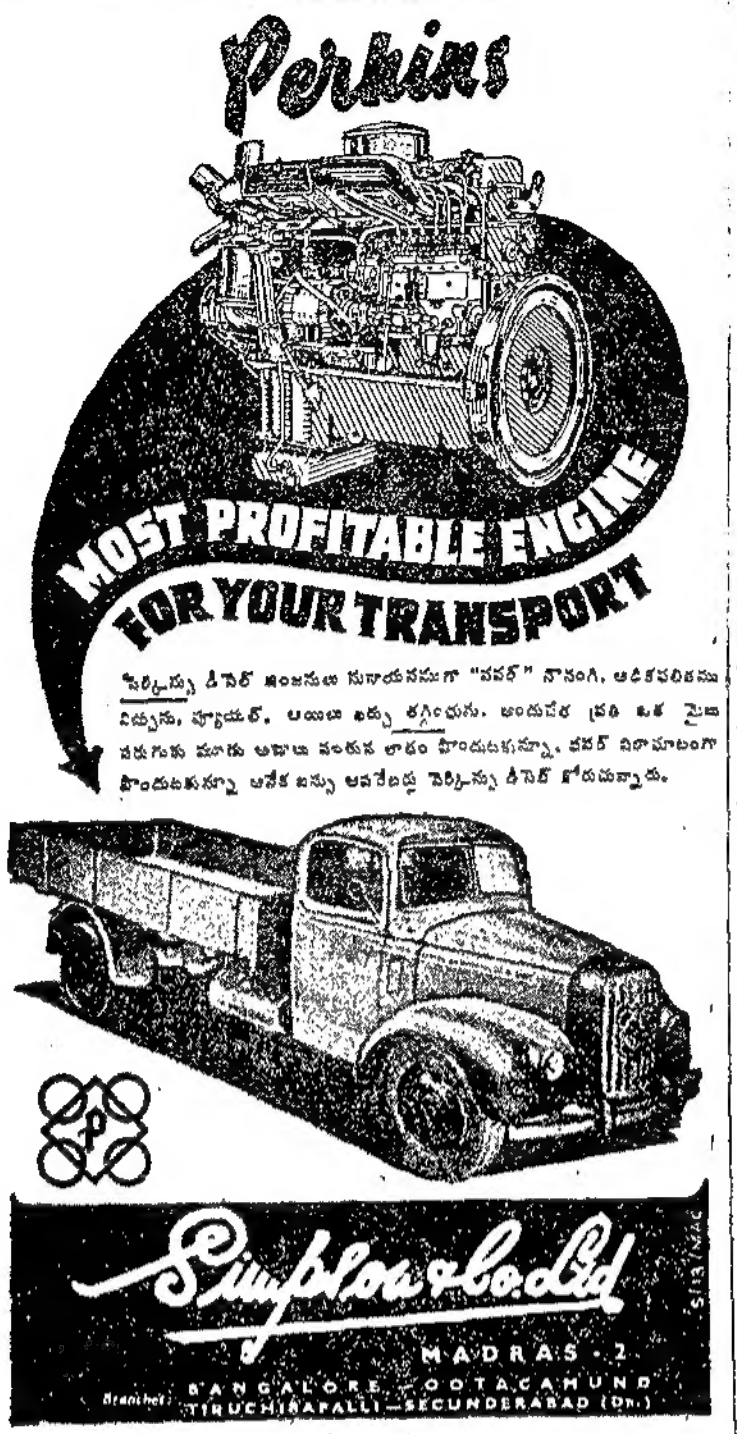

పెర్కిన్సు డీసెల్ ఇంజనులు సునాయసముగా "పవర్" నొసంగి, అధికఫలితము నిచ్చును, ఫ్యూయల్, ఆయిలు ఖర్చు తగ్గించును. అందుచేత ప్రతి ఒక సైజు [illegible] లాభం పొందుటకున్నూ, పవర్ [illegible] పొందుటకున్నూ అనేక బస్సు అపరేటర్లు పెర్కిన్సు డీసెల్ కోరుచున్నారు.

ఇండియా అంతటా సేల్సు సర్వీసు యేర్పాట్లుగలవు. మీ సమీపమందలి "పెర్కిన్సు" డీలరును కలుసుకోండి.

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్.
(స్థాపితము : 1906) హెడ్డాఫీసు : కలకత్తా
తగ్గించిన ప్రీమియములు! ధారాళమైన పాలసీ షరతులు!
* 1952 వాల్యుయేషన్లో బోనసు. *
యావజ్జీవ పట్టాలకు మరియు ఎండోమెంటు పట్టాలకు
వెయ్యిరూపాయిలకు సాలుకు రూ. 10/-
ఆకర్షణీయమైన షరతులపై ఏజెంట్లు, ఆర్గనైజర్లు కావలెను.
వివరములకు:
టి. వి. రాఘవయ్య, జెనరల్ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ బ్రాంచెస్
అండ్ ఏజెన్సీస్, 9, లాల్ బజార్, కలకత్తా.
లేక ఈ దిగువ ఆఫీసులకు వ్రాయండి:
మద్రాసు : 334, తంబుచెట్టి వీధి ; విజయవాడ, బెసెంటు రోడ్డు ;
హైదరాబాద్ (దక్కన్) 1100, సుల్తాన్ బజారు.

“డూమెక్స్” బిడ్డల ఆరోగ్యమునకు అత్యావశ్యకమైన విటమిన్లు B-6, D, మరియు ఇనుములో నిండినది.

టెలిగ్రాఫీ కోర్సు.
మొదటి బ్యాచీ పూర్తియైనది. త్వరలో రెండవ
బ్యాచ్ ప్రారంభమగును. సీట్లు తక్కువగా నున్నవి.
వివరములకు నాలుగు అణాల పోస్టు స్టాంపులతో
క్రింది వారికి వ్రాయుడు:
డి. వి. [illegible], కరస్పాండెంటు,
ది [illegible] కాలేజ్ ఆఫ్ టెలిగ్రాఫీ,
20/50, బీసెంటు రోడ్డు, విజయవాడ-2.

నవ్యాంధ్ర పురోగమనం

గతసంవత్సరం సాధించిన అభ్యున్నతి

రచన
ఉప ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డిగారు

మన భాగ్యవిధాత మహాత్మాగాంధీ సప్తకర దాయక త్యాగ సాగించిన సుదీర్ఘ స్వాతంత్ర్య పోరాటానంతరం, ఏడు సంవత్సరాల క్రిందట సరిగ్గా ఇదే రోజున మనదేశానికి రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించింది. అటువంటి ఆగస్టు 15 వ తేదీ ఏ యేటా ఆనందోత్సాహంతో సంతోషించే దినం మాత్రమే కాదు. యీనాడు మనం ఆత్మపరీక్ష చేసుకొని, గతంలో చేసిన పనులను సమీక్షించుకొని భవిష్యత్తులో చేయవలసిన పనులను గురించి కూడా ఆలోచించాలి.

సత్వర పురోగమనానికీ, పరిపాలనా నిర్వహణ, ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక రంగాలలో ఇతోధిక కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేసుకొనడానికీ ప్రత్యేక రాష్ట్రం కావాలని ఆంధ్రులు నలభయి సంవత్సరాలపాటు ఉద్యమం సాగించారు. క్రిందటి సంవత్సరం అక్టోబరు మొదటి తేదీన వారికల నిజమయింది; భారత దేశంలోకల్లా మొట్టమొదటి భాషాధారిక రాష్ట్రమైన ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడింది.

భారత ప్రధాని పండిత నెహ్రూగారు రాష్ట్రావతరణోత్సవం జరపడం వల్లనూ, సమకాలీన రాజకీయ రంగంలో ప్రముఖులయిన శ్రీ టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు మన రాష్ట్ర పరిపాలనా భారాన్ని వహించడం వల్లనూ యీ సంఘటనకు గల చారిత్రక ప్రాముఖ్యం ద్విగుణీకృతమయింది. మన రాష్ట్ర అవతరణంలో భాషా ప్రాతిపదికపై భారత దేశాన్ని సాంస్కృతికంగానూ, భాషా ప్రాతిపదిక మీదను పునః సంఘటితపరిచే కార్యక్రమం ప్రారంభమయిందని స్థూలంగా చెప్పవచ్చు.

మన ఆర్థికస్తోమతు

క్రిందటేడు మనరాష్ట్రం ఏర్పడిన సందర్భంలో ఆంధ్రరాష్ట్రం ఆర్థికంగా సుస్థిరంగా ఉండదని, కనుక చాలాకాలం మనలేదని చాలామంది విమర్శించారు. మనది లోటు బడ్జెట్టే అయినప్పటికీ, శైశవ దశలో ఉన్న ఆంధ్రరాష్ట్రం ఆర్థికంగా పటిష్టమయినదనీ, ఉన్నవస్తు సంపదనుబట్టినీ, ఆదాయాభివృద్ధి మార్గాలన్నింటినీ సక్రమంగా వినియోగించుకొంటే ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని ఎదుర్కొనే సమస్యలన్నిటినీ పరిష్కరించగలమన్న ఆశాభావం మొట్టమొదటి పూర్తిసంవత్సరపు బడ్జెట్ వల్ల కలిగింది. మనబడ్జెట్‌లో 2401.99 లక్షల రూపాయల లోటు కనిపించింది. సంప్రదాయసిద్ధంగా అమలులోవుంటున్న పద్ధతులలో నయితే బహుశా అంత ఎక్కువలోటు రాకుండా ఆయవ్యయాలను సరిపెట్టే బడ్జెట్‌ను తయారు చేయడం సులభమయి ఉండేదే సుమా! కాని, క్రొత్తరాజ్యస్థాపన ఉత్సాహానికి దీక్షబూనిన ఆంధ్ర రాష్ట్రం వంటి రాష్ట్రం ఇరిగేషన్, విద్యుచ్ఛక్తి ప్రాజెక్టులకూ, 87 లక్షల రూపాయల ఖర్చయిన కర్నూలులో ప్రభుత్వోద్యోగుల నివాస గృహాలవంటి భవనాల నిర్మాణానికీ జంకుగొంకులు లేకుండా పెద్ద పెద్ద మొత్తాలు వినియోగించక తప్పదు.

బడ్జెట్ లోటును భర్తీ చెయ్యడానికిగాను నీటి పన్నులను యెక్కువ చెయ్యాలనీ, కొన్ని వాణిజ్యపంటలపై పన్నుల నెక్కువ చెయ్యాలనీ, నీటి పారుదల సౌకర్యాలను ఏర్పాటు చేయడంవల్ల పెట్టుబడి విలువ విపరీతంగా పెరిగిన భూములపై అభివృద్ధి పన్ను వెయ్యాలనీ, ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కమీషన్ పద్ధతిలో గాని ఏదేని పద్ధతులలో గాని వ్యాపారం చేస్తున్న వ్యక్తులందరికీ వర్తింప చెయ్యడానికి వీలుగా అమ్మకం పన్ను చట్టంకూడా సవరించబడింది. వీటన్నింటివల్లా మరో కోటి రూపాయల ఆదాయం సమకూరగలదనుకొంటున్నాము. ఈ విధంగా రెవిన్యూలోటులో కొంతభాగం భర్తీకాగలదు.

ద్రవ్యసేకరణోపాయాలు

స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటినుంచీ, అభివృద్ధికార్యక్రమాలకు డబ్బు ఇంకా యెక్కువగా వినియోగించాలన్న ప్రజాకోరిక ఎక్కువయింది. ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత ఈ కోరిక ఇంకా ఎక్కువయింది. అందువల్ల ఆదాయాల మేరకే ఖర్చును పరిమితం చేయడం సాధ్యం కానిపని. కొంత గ్రాంటుగానూ, మరికొంత అప్పుగానూ అభివృద్ధి ప్రణాళికల విషయంలో రాష్ట్రాలకు ప్లానింగ్ కమిషన్ ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్నది. ఈ స్కీములన్ని ప్రభుత్వం ఏటేటా కొంత డబ్బు ఖర్చు చేయవలసివస్తుంది. దీని ఫలితం మొదటనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ రుణం పెరగడమేకాక, రెవిన్యూ ఖాతాలో ఏటేటా చేయవలసిన ఖర్చు కూడా చాలా పెరిగిపోయింది. అందువల్ల పెట్టుబడిఖర్చు, అప్పులు, అడ్వాన్సులు, రెవిన్యూలోటు మొదలయిన వాటికిగాను 1455.88 లక్షల రూపాయలు సమకూర్చవలసి వచ్చింది. ఇందుకుగాను కేంద్ర ప్రభుత్వం వద్దనుంచీ, ప్రజల వద్దనుంచీ పదికోట్ల రూపాయల వరకూ అప్పు చెయ్యాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. చేనేత పరిశ్రమ సెస్సు నిధినుంచి ఇరవై లక్షల రూపాయల అప్పు లభించగలదనుకొంటున్నాము. ఈ విధంగా సేకరించ గలిగిన డబ్బు ఆఖరిపై మొత్తం 999.19 లక్షల రూపాయలవుతుంది. 1,455.88 లక్షల రూపాయలు మన అవసరాలకు కావాలి. అంటే ఈ సంవత్సరాంతానికి 456.69 లక్షల రూపాయలను మనం ఎక్కువగా వినియోగించుకొంటూ మన్నమాట. పైన సూచించబడిన పద్ధతులలో అదనంగా పన్నులు విధించడం వల్ల రెవిన్యూలోటు కొంతవరకయినా భర్తీ అవుతుంది. పెట్టుబడి ఖర్చులలో కొన్ని ఆగిపోయే అవకాశం ఉన్నది. అందువల్ల ఈ సంవత్సరాంతానికి చెప్పుకోదగినంత డబ్బు ఆదాయానికి మించి వినియోగించుకోకుండానే మన ఖాతాలను ముగించవచ్చు. కనుక విమర్శకులు చెప్పినంత నిరుత్సాహకరంగా నిరాశాజనకంగా మన ఆర్థిక పరిస్థితి లేదని చెప్పడానికి సాహసిస్తున్నాను.

పంచవర్ష ప్రణాళిక

అవిభక్త మద్రాసు రాష్ట్రంలో 141 కోట్ల రూపాయల కార్యక్రమాలు పంచవర్ష ప్రణాళిక ననుసరించి అమలు జరగాలని నిర్ణయించారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ఆ ఖర్చును ఆంధ్ర, మద్రాసు, మైసూరు రాష్ట్రాల మధ్య పంపిణీచేయగా ఆంధ్రరాష్ట్రం వాటాకు 51.38 కోట్ల రూపాయలు వచ్చినట్లు తాత్కాలికంగా నిర్ణయించారు. ఇందులో 27.16 కోట్ల రూపాయలను పెట్టుబడి పనులకూ, తుంగభద్ర మాచ్‌ఖండ్ లవంటి నీటిపారుదల సౌకర్యాలు, విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి ప్రాజెక్టులకు ఖర్చు చేయవలసి ఉన్నది. మిగతా 24.22 కోట్ల రూపాయలనూ వ్యవసాయం, గ్రామాభివృద్ధి, సమాజసేవా కార్యక్రమాలకూ, కోస్టు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకూ వినియోగించాలి.

ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు

అవిభక్త మద్రాసు ప్రభుత్వంవారి సూచన ననుసరించి మొట్టమొదట పంచవర్ష ప్రణాళికలో తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు, రొంపేరు డ్రెయినేజి స్కీము, రాళ్ళపాడు ప్రాజెక్టు రెండవదశపని, దిగువ పెన్నా, భైరవానితిప్ప ప్రాజెక్టులనూ చేర్చారు. వీటిలో మొదటి నాలుగుస్కీములూ, మొదటిపంచవర్ష ప్రణాళిక వ్యవధిలో పూర్తికాగలవనుకొంటున్నాము. మైసూరు ప్రభుత్వంతో ఒప్పందం కుదరకపోవడంవల్ల భైరవానితిప్ప ప్రాజెక్టుపని ప్రారంభించే అవకాశం లేకపోయింది. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం గురించి ఉభయ ప్రభుత్వాల కార్యదర్శులూ ఇటీవల సమావేశమై సమాలోచనలు జరిపారు. త్వరలో ఈ ప్రాజెక్టు గురించి తుదినిర్ణయాలుచేసి పని ప్రారంభిస్తారు.

కృష్ణా బారేజిస్కీము, తుంగభద్ర ఎగువ కాలువ, వంశధార, నందికొండ ప్రాజెక్టులను మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలోనే చేర్చవలసిందిగా ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పడగానే ప్లానింగుకమిషన్‌ను ఆంధ్రప్రభుత్వం కోరింది. ‘సవరింపుల’ క్రింద కృష్ణా బారేజిస్కీమును ప్లానింగ్ కమిషన్‌వారు ప్రణాళికలో చేర్చారు.

కరువు ప్రాంతాల అభివృద్ధికి కార్యక్రమంగా వినియోగపడే 28 మధ్యరకం ఇరిగేషన్ ప్రణాళికలను కూడా ప్రణాళికలో చేర్చవలసిందిగా ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ప్లానింగు కమిషన్‌ను సిఫార్సు చేయగా 30 సంవత్సరాలమీద అయిదు కోట్లరూపాయల అప్పు ఇచ్చేపద్ధతిలో 17 ప్రణాళికలను ప్లానింగు కమిషన్ ఆమోదించింది. వీటికిగాను 5 కోట్ల రూపాయల అప్పు మంజూరుచేశారు. ఇదికాక 8.05 కోట్ల రూపాయలుచేసే మరో 141 మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రణాళికలను కూడా ఆంధ్ర ప్రభుత్వం భారత ప్రభుత్వానికి పంపించింది. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చవలసిన ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల విషయంలో ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఇంకా తుదినిర్ణయం చెయ్యలేదు.

విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయి ప్రాజెక్టులు

మాచ్‌ఖండ్ హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ స్కీము తుంగభద్ర హైడ్రో-థర్మల్ స్కీము, తుంగభద్ర కామన్ వర్క్స్, చిత్తూరుజిల్లా విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పాదక పంపిణీస్కీములను మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చారు.

వీటిలో మాచ్‌ఖండ్ హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ స్కీమ్ ముఖ్యమైంది. యీ కేంద్రంలో మొదటిదశలో 51,000 కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి తయారవుతుంది. ప్రాజెక్టంతా పూర్తయితే 1,02,000 కిలోవాట్ల విద్యుచ్ఛక్తి తయారవుతుంది. దీని మొత్తం ఖర్చు 1,633 లక్షల రూపాయలు. ఒరిస్సా ఆంధ్ర ప్రభుత్వాలు ఉమ్మడిగా యీ ప్రాజెక్టును నిర్మిస్తున్నవి. ఈ కేంద్రంలో తయారయ్యే విద్యుచ్ఛక్తిని ఆంధ్ర ఒరిస్సా రాష్ట్రాలు 70:30 నిష్పత్తిలో వినియోగించుకోగలవు.

తుంగభద్ర కామన్ వర్క్సు మొత్తం 404 లక్షల రూపాయల ఖర్చవుతుంది. ఇక్కడ తయారయ్యే విద్యుచ్ఛక్తిని ఆంధ్ర మద్రాసు రాష్ట్రాలు 80 20 నిష్పత్తిలో వినియోగించుకోగలవు.

ఈ విద్యుచ్ఛక్తి ప్రణాళికలన్నీ పూర్తిగా అమలు జరిగితే పట్టణాలకే కాక ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతుల నమలు జరపడానికిగాను గ్రామాలకు కూడా విద్యుచ్ఛక్తి పుష్కలంగా లభించగలదు.

హైకోర్టు

జూలై అయిదవ తేదీనుంచి ఆంధ్రకు ప్రత్యేకంగా హైకోర్టు ఏర్పడ్డది. సర్వతోముఖాభివృద్ధికీ, సాంస్కృతికాభివృద్ధికీ విశ్వవిద్యాలయాలు చాలా అవసరం. కనుక ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం అభివృద్ధికి 20 లక్షలు, శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వకళా పరిషత్తు నిర్మాణానికి 30 లక్షల రూపాయలూ మొత్తం 50 లక్షల రూపాయల నిధిని విశ్వవిద్యాలయాలకుగాను ఏర్పాటు చెయ్యాలని ఆంధ్రప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం ప్రారంభంలో గురుకులవాస విశ్వవిద్యాలయంగా బోధనా, పరిశోధనా సౌకర్యాలతోనూ పని చేస్తుంది. మూడు సైన్సు సబ్జక్టుల్లో ఆనర్సు తరగతులను ప్రారంభిస్తారు. ఈ విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధించబడివున్న చిత్తూరు, కడప, కర్నూలు, అనంతపురం జిల్లాలలోని కళాశాలలలో ఆర్ట్సు కోర్సులలో ఆనర్సు తరగతులను క్రమంగా నెలకొల్పవచ్చు.

అవిభక్తమద్రాసురాష్ట్ర ప్రభుత్వం అమలు జరిపిన నూతన ప్రాథమిక విద్యావిధానంపై సర్వత్రా విమర్శ లెక్కువకావడంవల్ల ఆంధ్రలో ప్రాథమిక విద్యాపరిశీలనకుగాను ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఒక సంఘాన్ని నియమించింది. ఆ సంఘం ప్రభుత్వానికి ఏకగ్రీవ నివేదికను సమర్పించింది. ఆ నివేదికలోని సూత్రాలను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది.

ఖైదీలకు క్షమాదానం

ఆంధ్రరాష్ట్రావతరణ చిహ్నంగా రాష్ట్రప్రభుత్వచట్టం ప్రకారం శిక్షలో విధించబడిన ఆరువేలమంది ఖైదీలకు ఉగాదినాడు ఆంధ్ర ప్రభుత్వం క్షమాదానం ప్రకటించింది. ఈ క్షమాదానం కారణంగా కేంద్ర ప్రభుత్వ చట్టాల ప్రకారం శిక్ష విధించబడిన 68 మంది ఖైదీలనుకూడా విడుదలచేశారు. ఈ ఖైదీల విడుదల తరువాత ఆందోళన పడవలసినంతగా రాష్ట్రంలో నేరాలుఎక్కువ కాలేదు. కనుక క్షమాదానం చక్కగా పనిచేసినట్టే చెప్పవచ్చు. మన దేశంలోని మరి ఏ ఇతర రాష్ట్రంలోనూ ఇట్టి సంఘటన జరగలేదు.

పేద వారికి భూములు

మాజీసైనికులు, వెనుకబడిన తరగతులవారు, చేనేత పారిశ్రామికులలో పనా భూములులేని పేదవారికి మాత్రమే ఒక్కొక్కరికి రెండున్నర ఎకరాల మాగాణి లేదా అయిదెకరాల (బంజరు) మెట్ట భూమినివ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఈ కార్యక్రమం అమలు జరపడానికి ప్రత్యేకంగా ఉద్యోగులను నియమించారు.

ఆంధ్రలో భూమి అమరిక విధానాల పరిశీలనకు జూలై నెలలో ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఒక సంఘాన్ని నియమించింది.

రోడ్ బ్రిడ్జిలు

ఆంధ్రలో రోడ్ బ్రిడ్జిల నిర్మాణం గురించి కేంద్రప్రభుత్వ రవాణాశాఖతో ఇటీవల ఉన్నత స్థాయిలో సంప్రదింపులు జరిపాము. గోదావరి ఆలమూరు వద్ద పెన్నానదికి చెన్నూరువద్ద రోడ్ బ్రిడ్జిలు నిర్మించాలని నిర్ణయించబడింది. కర్నూలువద్ద తుంగభద్ర నది రోడ్ బ్రిడ్జి కాశీ రామేశ్వరం జాతీయ రహదారిలో భాగంగా నిర్మించడానికి కేంద్రప్రభుత్వం అంగీకరించింది. ఈ రోడ్ బ్రిడ్జిల నిర్మాణాలన్నీ పూర్తి అయితే ఆంధ్రలో ఒక కొసనుంచి మరొక కొసకు నిరాటంకంగా వెళ్ళడానికి రోడ్డు మార్గాల సౌకర్యం ఏర్పడమే కాక మరికొన్ని మార్గాలు కూడా ఏర్పడే అవకాశం ఉన్నది.

మద్యనిషేధ పరిశీలక సంఘంవారి సిఫార్సులలో మద్యనిషేధ విధానానికి విరుద్ధంగాలేని సిఫార్సులలో కొన్నింటిని ప్రభుత్వం అమలు జరుపుతున్నది.

చేనేతపరిశ్రమకు ఆంధ్ర ప్రభుత్వం శాయశక్తులా సహాయపడుతున్నది. తాత్కాలిక సహాయంగా చేనేత పారిశ్రామికులు విశేషంగా ఇబ్బంది పడుతున్న కేంద్రాలలో గంజి కేంద్రాలను త్వరగా నెలకొల్పాలనీ, ఇదివరకే నెలకొల్పబడినవాటిని ఇకముందు కూడా కొనసాగించాలనీ ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

ఈ పరిశ్రమ రక్షణ విషయంలో సలహాలు ఇవ్వడానికిగాను అధికార అనధికార ప్రతినిధులతో రాష్ట్ర చేనేతపరిశ్రమ సంఘాన్ని ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసింది. ప్రాథమిక చేనేత సహకార సంఘాలవద్ద నిలవవున్న వస్త్రాలను కొని ఇతరత్రా అమ్మించడానికిగాను విజయవాడలోని ఆంధ్రరాష్ట్ర చేనేత సహకారసంఘానికి ప్రభుత్వం 20 లక్షల రూపాయలు ఇచ్చింది.

వెనుకబడిన జాతుల హరిజనుల సముద్ధరణ

హరిజనులు, వెనుకబడిన జాతుల పిల్లలకు ప్రభుత్వం ఉచిత విద్యాబోధన సౌకర్యం ఏర్పాటు చేసింది. వారి సముద్ధరణకు ప్రభుత్వం ఇంకా అనేక చర్యలు తీసుకొన్నది. హరిజనుల సముద్ధరణకుగాను పదిలక్షల రూపాయల నిధిని ఏర్పాటు చెయ్యడానికి బడ్జెట్‌లో అవకాశం ఇవ్వబడింది. ఇదికాక మామూలుగా జరిగే ఇతర సహాయ కార్యక్రమాలకుగాను బడ్జెట్‌లో 43.30 లక్షల రూపాయలు కేటాయించబడినవి.

ఆంధ్రలో ఈనాడు కుటీర పరిశ్రమలకు సంబంధించిన 122 సహకార సంఘాలున్నవి. కుటీర పరిశ్రమలకు కావలసిన ఉపకరణాలూ, యంత్రాలు కొనేటందుకు అప్పులుగా ఇవ్వడానికిగాను బడ్జెట్‌లో 80 వేల రూపాయలు కేటాయించబడినది.

ప్రారంభంలో నేను చెప్పినట్లు ఈ రోజు మనం చేసిన పనులేమిటో సమీక్షించుకోవలసిన రోజయితే, ఇకముందు జరగవలసిన పనులను పూర్తి చేస్తామని ఈనాడు మనం దీక్షవహించడం అవసరం. కనుక మన రాష్ట్రాభివృద్ధికీ, దేశాభ్యున్నతికీ కృషిచేస్తామని ఈ వేళ దీక్ష వహించుదాము. మన ప్రజలు ఇతోధికంగా సుఖపడడానికి మనరాష్ట్రం పాడిపంటలలో తులతూగడానికి శాయశక్తులా కృషి చేస్తామనికూడా దీక్ష పూనుదాం.

భూదానోద్యమం లక్ష్యలక్షణాలు

ఒరిస్సాలో ఒక మారుమూలగ్రామము మాన్పూరు. అక్కడి ప్రజల జీవితంలో ఇప్పుడు ఒక నూతనాధ్యాయం ప్రారంభమయింది. నిన్నవరకు అక్కడి ప్రజలు రెండువర్గాలుగా ఉండేవారు. భూములున్నవారు, లేనివారు. ఇప్పుడు ఈ పరిస్థితి పూర్తిగా మారిపోయింది. ఇప్పుడు అందరికీ కొంత భూమి లభించింది. కుటుంబానికి 1½ ఎకరాల భూమితోపాటు తిలకు ముప్పాతిక ఎకరం లభించింది.

ఈవిధంగా తిరిగి పంచిపెట్టబడిన భూమిలో 50 ఎకరాలు ఖండం ఒకటి సహకార వ్యవసాయానికి ప్రత్యేకించబడింది. దీనివల్ల వచ్చే ఆదాయంతో భూమి శిస్తుచెల్లించబడటమేకాక గ్రామాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కూడా అమలు జరుపబడుతున్నాయి.

1952 లో మృదు మితభాషియైన ఒక వినమ్రవ్యక్తి వినోబాభావే యీ ఊరికి రావడంతో అక్కడ యీ ప్రశాంత విప్లవం ప్రారంభమయినది. భూమి యంతా దేవుని దని దానిని స్వంతానికి కాజెయ్యడం అసహజమని ఆయన ప్రబోధించాడు. లేనివారితో కలవారు తమ ఆస్తిపాస్తులను పంచుకోవడం ద్వారా తమ జీవితాలను సంస్కరించుకోవలసిందని ఆయన ఉపదేశించాడు. ఈ ఊరిలో మొత్తం అంతా 114 హరిజన కుటుంబాలు ఉన్నాయి. వీరంతా యీ కర్మయోగి పలుకును శిరసావహించి 600 ఎకరాల సుక్షేత్రమైన భూమిని భూదాన ఉద్యమానికి ఇచ్చారు. ఈ భూమి అంతా ఇటీవలనే తిరిగి ఆ గ్రామస్థులకే వారి వారి వ్యక్తిగత సామర్థ్యాన్ని, కుటుంబ సామర్థ్యాన్ని గమనించి పంచిపెట్టబడింది.

ఇది భూదానోద్యమంలో ఒక అంగం మాత్రమే. ఇప్పుడు ప్రజలు ఆచార్యభావే ఉపదేశాల ప్రకారం లేనివారి సముద్ధరణకై జరుగుతున్న కృషికి భూమితోపాటు ఇతర విధాల అనేక దానాలనుచేసి అమోఘంగా తోడ్పడుతున్నారు.

33 లక్షల ఎకరాల సేకరణ

భూదానోద్యమ సందేశం ఇప్పుడు ఉత్తరప్రదేశ్‌లోను బీహారులోను హైదరాబాదులోను మాత్రమే కాకుండా మారుమూల ఉన్న అనేక గ్రామాలకు వ్యాపిస్తున్నది. వినోభా భావే ఆయన అనుచరులు ఇప్పటికి అనేక వేలమైళ్లు కాలినడకన పర్యటించి 33 లక్షల ఎకరాల భూమిని—మూడేళ్లలో లక్ష్యాన్ని మించి 8 లక్షల ఎకరాలు అదనంగా సేకరించారు. తెలంగాణాలో రైతులను బలవంతంగా భూములనుంచి తొలగించడం జరిగినప్పుడు భూదానోద్యమం మొట్టమొదట ప్రారంభించబడింది. అక్కడ 35 వేల ఎకరాల భూమి సేకరించబడింది. రెండు సెంటు లగాయతు వెయ్యిఎకరాలవరకు దాతలు భూమిని దానం ఇచ్చారు. ఈ భూమి అంతా ఇప్పుడు నిరుపేదలకు పంచిపెట్టబడింది. ప్రేమ జయించింది. శాంతిభద్రతలు నెలకొన్నాయి.

అందరు ఒక కుటుంబంలో వ్యక్తులే. ఉన్నదంతా అందరు పంచుకోవాలి అనే లక్ష్యంతో భూదానోద్యమ కార్యకర్తలు ఇంటింటికివెళ్లి భూదానోద్యమ విశిష్టతను గురించి ప్రజలకు నచ్చచెప్తారు. భూమైనా, డబ్బుఅయినా లేనివారి దానంగా స్వీకరించినప్పటికీ అది ఆ గ్రామప్రజల్లోనే తిరిగి పంచిపెట్టబడింది. ఎక్కువ భాగం భూములులేని నిరుపేదలకు, పొలాలనుంచి వెళ్ళగొట్టబడిన కౌలుదారులకు ఇవ్వబడింది.

భూదానోద్యమం కేవలం భూమి దానానికే పరిమితమైయుండలేదు. సంపత్తిదానం, జీవనదానం, ప్రేమదానం, శ్రమదానం, బుద్ధిదానం కూడా దీనిలో ఉపాంగాలే. సమాజ శ్రేయస్సుకోసరము ప్రజలు వీటిలో ఏ దానమైనా చేయవచ్చు.

శాంతియుతమైన విధానాల ద్వారా ఆర్థిక సాంఘిక శ్రేయస్సును చేకూర్చడమే యీ ఉద్యమం లక్ష్యం. దీని ప్రకారం ప్రజలలో నూతన చైతన్యం కలుగుతుంది. తమకున్న భూమి, డబ్బు, జ్ఞానము ఇతరులతో పంచుకోవాలనే పరిజ్ఞానం ప్రజలకు కలుగుతుంది. వ్యక్తులు సమాజంలో సభ్యులుకదా.

దానం అంటే ధర్మం అనే దురభిప్రాయం ప్రజల్లో ఉన్నట్లు భూదానోద్యమ కార్యకర్తలు గ్రహించారు. నిజానికి ఇక్కడి దానంఅంటే సద్విభాగం. వ్యక్తులు తమ ఆస్తులకు ధర్మకర్తలు. వారు యీ ఆస్తిని తిరిగి సమాజపరం చెయ్యడం వారి విధ్యుక్త ధర్మం.

భూదానోద్యమ కార్యకర్తలు ఎక్కడికి వెళ్ళినా వారు తమ వెంట ప్రభుత్వోద్యోగులను ఎవ్వరు రాకుండా జాగ్రత్త పడుతారు, ఇందుకు కారణం ప్రభుత్వపు ఒత్తిడి ఏమి లేకుండా చేసుకోవాలనే సంకల్పమే. గ్రామ ప్రజలను ఒకచోట చేర్చి వారికి ప్రవచనాలు చదివి వినిపించి ఉపన్యాసాల ద్వారా ప్రజలమనస్సులను మార్చి వారిలో తోడివారిపట్ల సానుభూతి కలిగించడానికి ప్రయత్నిస్తారు. భూస్వామైన పారిశ్రామికవేత్తయైన వ్యాపారస్థుడైన హృదయ పరివర్తన తీసుకొనిరావటమే వీరి లక్ష్యం.

ప్రభుత్వ సహాయం దౌర్జన్యం వగైరా పద్ధతులవల్ల సాధించబడిన మార్పు తాత్కాలికమేనని భూదాన కార్యకర్తల విశ్వాసం. ప్రేమ ద్వారా ప్రోత్సహించడంద్వారా శాశ్వతమైన మార్పులను తీసుకొనిరావాలని వీరు ఆశిస్తున్నారు. భూదానోద్యమ కార్యకర్తలు తమ అమోఘ కృషిద్వారా అనేకమంది నిరుపేదలకు ఆస్తిపాస్తులు కల్పించడమే కాకుండా జన్మనుబట్టి సిరిసంపదలనుబట్టి సమాజంలో తేడాలు ఏర్పడని మహోజ్జ్వల భవిష్యత్తు తమకు కలదనే ఆశను కలిగిస్తున్నారనటం సహజోక్తి.

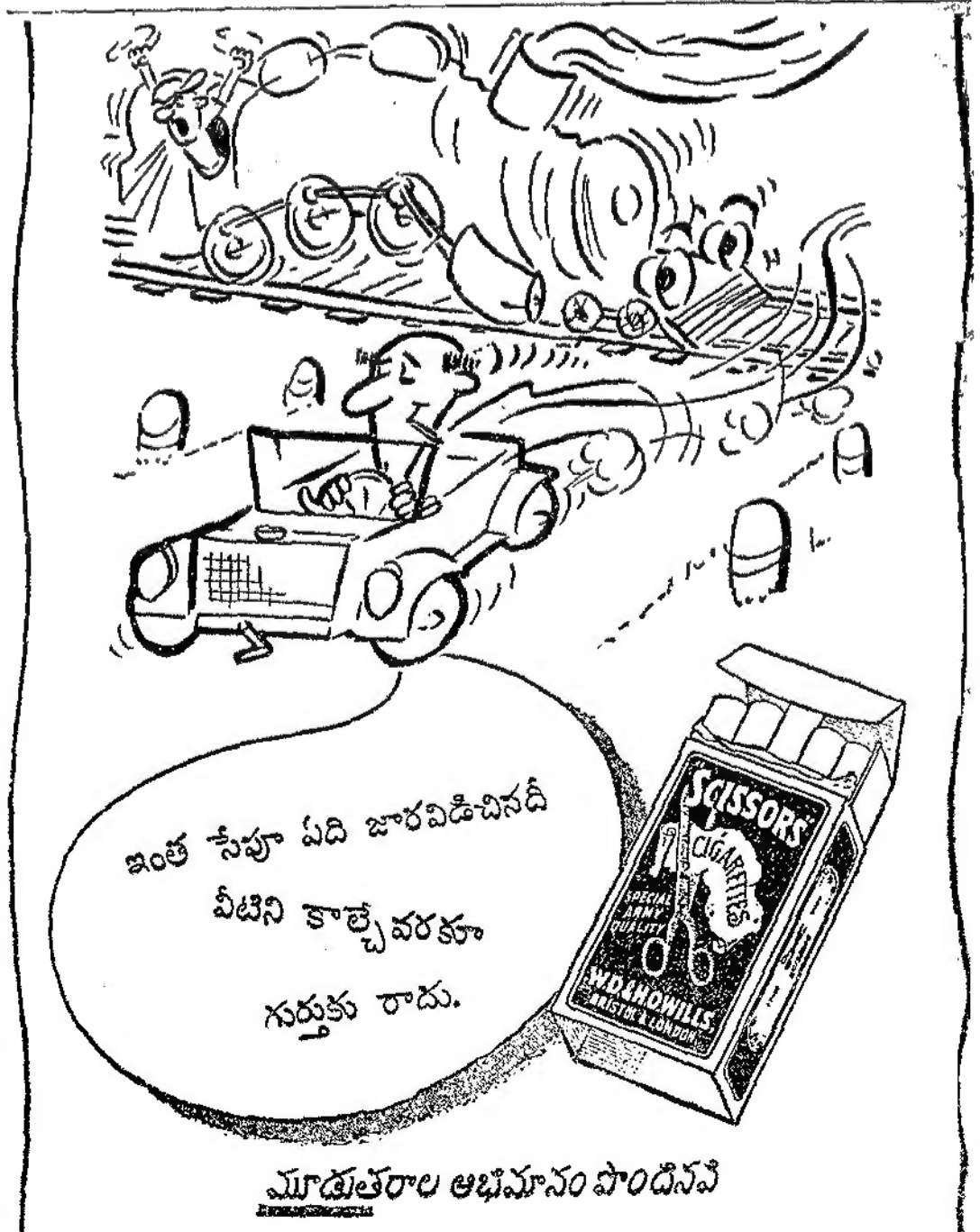

మూడుతరాల అభిమానం పొందినవి
5 అణాలకు 10 ½ అణాకు 1
మద్రాసు, ఆంధ్ర, హైదరాబాదు, మైసూరు లేక కూర్గు
అమ్మకం పన్నుతో సహా

భారత జాతీయ సేనకు జోహార్లు

భారత స్వాతంత్ర్యోదయ నక్షత్రము వార్షికోత్సవ శుభ సమయమున 15-8-1954 భారత జాతీయ సేన స్వాతంత్ర్య సంపాదనకు జరిపిన అసామాన్య కృషిని స్మరించుట విధ్యుక్త ధర్మము. పరపాలనను వ్యతిరేకించుటలో భారత జాతీయ సేనది ప్రథమ స్థానము. "రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ సమయమునందు శ్రీ సుభాష్ చంద్రబోసు నిర్మించి నడిపిన జాతీయ సేన చరిత్రాత్మకమైనది. తిరుగుబాటు ప్రణాళికను పురోగమించుటయే గాక రాజ్యతంత్రములను నడిపినది.

దీనికి పూర్వరంగము చరిత్ర, పరంపర కలదు. ప్రథమ ప్రపంచ యుద్ధ సమయమునందు శ్రీ లాలా హరదయాళ్ జర్మనీ సహాయముతో బయలుదేరిరి. రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్, ఆచార్య పాండురంగ ఖాన్ ఖోజే, చంపక రామన్ పిళ్ళై, సర్దార్ అజిత్ సింగ్, చట్టోపాధ్యాయ, పండిత్ బరకతుల్లా ప్రభృతులు విశ్వప్రయత్నము చేసిరి. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలోని శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కో నగరమందలి గదర్ పార్టీకి చెందిన మౌల్వీ బరకతుల్లా 1915-16 సం॥ ప్రాంతమునందు అఫ్ఘనిస్థానమందు స్థాపించబడిన తాత్కాలిక స్వతంత్ర భారత ప్రభుత్వమునకు అధినేత అయెను. 'గదర్' అను పదము స్వతంత్ర పోరాటమునకు పర్యాయపదమాయెను. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములందు స్థావరమేర్పరచుకున్న భారతీయులనేకులు 1918వ సంవత్సర ప్రాంతమందు గదర్ ఉద్యమము ప్రారంభమై పక్కన కోస్తాలో చెదిరిన వ్యాపించెను. వారి కార్యకలాపములు బ్రిటిషు వారికి కంటకప్రాయమాయెను. బ్రిటిషు సేనను పంజాబీలు పెద్దసంఖ్యలో నుండుట చేతను వారి యీ ఉద్యమమునకు విశేష ప్రాముఖ్యత కలిగెను. గదరు ఉద్యమనాయకులు తమ స్నేహితులను బంధువులను పంజాబు సైన్యములో విస్తరింప చేయుటకు ఉపయోగించుకొనిరి. అమెరికా, బ్రిటను తరఫున 1917వ సంవత్సరమందు ప్రథమ ప్రపంచ సంగ్రామమందు ప్రవేశించుటతో పరిస్థితి తారుమారయ్యెను. మరునటి రోజున గదర్ పార్టీ నాయకులు నిర్బంధింపబడిరి. తదుపరి హిందూ-జర్మను కుట్ర కేసు విచారణ అరు నెలలపాటు జరిగెను. అమెరికన్ చరిత్రలన్నిటిలో విచారణ కార్యకలాపములు సుదీర్ఘముగ ప్రచురింపబడినవి. అందు కొందరు పారిపోయిన ముద్దాయిలుండిరి. వారిలో భారతీయులు, జర్మనులు, అమెరికనులు నుండిరి. అమెరికా దేశపు శాసనవిధానమునకు భంగము కల్గించినందుకు నేరము వారిపై మోపబడెను. అందరి భారతీయ ముద్దాయిలు మొత్తమునందు అయినను ఏడు నెలల మాత్రపు విచారణలో పాల్గొనిరి. హరదయాళ్ తో సహా తదితరులు దొరకకుండా పారిపోయిరి. 'అమెరికను' అను వార పత్రికలు విజ్ఞానము పొందబడుటచే తన పేరును గోవిందదాస్ మార్చుకొని, కొలంబియా విశ్వవిద్యాలయమందు అంతర్జాతీయ వ్యవహారములను రాజనీతిని బోధించు అధ్యాపకుడైన డాక్టరు తారకనాథ్ దాసు, శాన్‌ఫ్రాన్సిస్కో వాస్తవ్యుడు ఇటీవల భారత దేశమందు పర్యటన చేసి వెళ్లిన శ్రీ గోధరామ్ చౌహాన్ మరికొందరు చివరకు శిక్షింపబడిరి. గదర్ పార్టీ అణచివేయబడెను కాని దాని శిష్యులు కొందరు తప్పించుకొని భారతదేశమువచ్చి రాజద్రోహము ప్రచారము చేసిరి. అందుల ఫలితముగా ఉత్తర హిందూస్థానమందు చెలరేగిన లాహోరు, మీరట్, బెనారస్, ఢిల్లీ, కాన్పూరు, కుట్ర కేసులు.

బ్రిటనుయొక్క విషమపరిస్థితి భారతదేశమునకు వరమని శ్రీ సుభాష్ చంద్రబోస్ గాఢముగ నమ్మెను. రెండవ ప్రపంచయుద్ధ సమయమున గృహనిర్బంధమునుండి తప్పించుకొని రహస్యముగ భారతదేశమును వదలి ఆఫ్ఘనిస్థానముగుండా బెర్లిను నగరమునకు వెళ్లి అచటగల భారతీయులను స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు సమీకరించెను. అట్టివారి సంఖ్య దరిదాపు మూడు వేల వరకు వుండెను. యుద్ధసమయమునందు వారిని దేశములు విజృంభించి దాస్య శృంఖలములను త్రెంచుటకు గట్టి ప్రయత్నము చేయుట సహజము. పాలకుల కీ ప్రయత్నము పాలితులకు వరము మిత్రము కాగ సాధ్యత్వ తక్కువగు. ఇందుకు తోడు జపాను వారు లేవదీసిన 'ఆసియా ఆసియా వాసులకే' అను నినాదము పౌర్వాత్యులకు ఆగ్నేయాసియాయందు స్థాన ప్రవృత్తిని కల్గించెను. సుమారు ఇరువది మువ్వది లక్షల భారతీయ కూలీలను సైనికులను దిగవిడిచి బ్రిటిష్ వారు పలాయన మంత్రమును పఠించిరి. అట్టి తరి భారతీయులను సంరక్షించుటకై శ్రీ రాస్ బిహారీ బోస్ జపాను వారితో రాయబారములు సాగించెను. అప్పుడు జపాను సేనానులు మేజరు ఫ్యూజీవారా, భారత సైనిక, పౌర ప్రతినిధులను పిలిపించి స్వతంత్ర భారత సమితి స్థాపించునిమిత్తమై సంప్రదించెను. తదుపరి చాలకాలము నుండి జపానులో ప్రవాసిగ వుంటూవచ్చిన ప్రముఖ భారత విప్లవకారుడు శ్రీ రాస్ బిహారీబోసు టోకియో నగరమందు ఒక సమావేశమును ఏర్పాటుచేసెను. అచటికి మంచూరియా వరకుగల ప్రాంతములనుండికూడ భారత ప్రతినిధులు వచ్చిరి. అప్పుడే స్వతంత్ర భారత సమితిని స్థాపింప వలెనని ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి. ...

శ్రీ పందుంగి రాజేశ్వరరావు

భారతదేశమునకు పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుట, అందులకు తగు సైనిక చర్యలు భారతదేశమునకు సంబంధించినంతవరకు భారత జాతీయ సేనవారే జరిగించుట. ఇందుకు సంబంధించిన రెండవ సమావేశమును సయాం రాజధాని బ్యాంకాక్ నగరమందు జరిపిరి. భారత జాతీయ కాంగ్రెసు యొక్క ఆదర్శములను ఆచరణలో పెట్టవలెనని అచట తీర్మానించిరి. "బ్రిటిషు పాలకులారా భారతదేశమునుండి వైదొలగుడు" అని 1942వ సంవత్సరము ఆగస్టు నెలలో కాంగ్రెస్ యిచ్చిన నినాదమును "బ్రిటిషువారిని తరిమివేయండి" అను నినాదముగా జపాను చేసిరి. ఆ సమయమందు మహాత్మగాంధి బాపు శిక్షణలేని తన సహాయ ధోరణిలో బ్రిటను ఇండియాలో తిష్ఠవేసియుండుటచేత జపాను దండెత్తివచ్చుట అని వాదించెను. మరియు జపానుతో సంధి చేసుకొనవలెనని అదుర్దాను వెలిబుచ్చెను. కాని వెంటనే సుకర్ణ ప్రశ్నకుని బ్రిటను తనకు రాయబారము జరుపు అవకాశమివ్వదనియు ఒకవేళ తాను సిద్ధపడినను జపాను ప్రభుత్వము తనతో రాజీపడదని వ్యాఖ్యానించెను. అంతటితో ఆగక దానిసత్వము కంటె అరాజకము మేలని ప్రకటించెను. వెంటనే గాంధిజీతో సహా జాతీయ నాయకులందరు నిర్బంధింపబడిరి. దేశమందంతటను కల్లోలము బయలుదేరెను. కొన్ని ప్రాంతములందు ప్రభుత్వము స్తంభించెను. ఈ సంఘటనల సంప్రదించి భారతజాతీయసేనకు కార్యాచరణ ప్రేరణ కలిగెను. మొదట పదివేల బలగముతో అజద్ హింద్ ఫౌజ్ 1942వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు మొదలు డిసెంబరు వరకు చాలచురుకుగ పనిచేసెను. దాని కార్యకలాపములు చట్టబద్ధములయ్యెను. కాని తదుపరి మోహనసింగు జపానీయులతో వచ్చిన వైమనస్య ములవలన అతడు నిర్బంధింపబడెను. అంతటితో ఉద్యమము విచ్ఛిన్నమయ్యెను. విప్లవకారి సర్వత్ర వ్యాపించెను.

అట్టి క్లిష్ట పరిస్థితుల నడుమ శ్రీ సుభాష్ చంద్రబోసు కార్యరంగమునందు ప్రవేశించెను. అతడు నాయకత్వము క్రింద తర్వాతగల పరిస్థితులు చక్కబడెను. అంగబలమును అర్థబలము తోడయ్యెను. అతని నాయకత్వమందుగల ఆకర్షణ విశిష్టత... భారతజాతీయసేన 1943వ సంవత్సరము పెగూ ప్రాంతమునందు రంగము సైతమెక్కెను. సింగపూరు, రంగూను నగరములందు పలువురు కూలీలకు ఉన్నత సైనిక శిక్షణ ఇచ్చిరి. కెప్టెను లక్ష్మి నాయకత్వమున ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి స్త్రీల దళము ఏర్పాటాయెను. అందరను హిందూస్థానీలో శిక్షణ ఇచ్చిరి. ప్రాంతీయ, కుల, మత, వర్గ ముల, కతీతముగ సౌభ్రాతృత్వము ఏర్పాటాయెను. ఇరువది కోట్ల రూపాయల మూలధనముతో అజద్ హింద్ బ్యాంకు స్థాపించబడెను. ఎట్టిలోటు లేకుండ కార్యకలాపము నడచి పోయెను.

తా. 21-10-1943వ తేదీని భారత స్వాతంత్ర్యము ప్రకటించిరి. వెంటనే సుభాష్‌బోసు నాయకత్వము క్రింద మంత్రివర్గమేర్పాటాయెను. మరుసటి రోజున జర్మనీ, జపాను, ఇటలీ, థాయిలాండు, ఫిలిప్పైనులు, క్రోషియా, మంచూరియా, బర్మా ప్రభుత్వము లీ ప్రవాస భారత ప్రభుత్వమును గుర్తించెను. అంతటితో స్వతంత్ర భారతమునకు ఉన్నతమునకు, ఉదాత్తముగ ప్రతిపత్తి లభించెను. తిరుగుబాటు యుద్ధమును ప్రకటించు హక్కు కల్గి బ్రిటను అమెరికాలపై యుద్ధమును ప్రకటించెను. కాని రష్యా, చైనాల జోలికి పోలేదు. యుద్ధ సమయమందు చాల ప్రభుత్వములు మైత్రిగల పరాయిదేశములనుండి వ్యవహరించుటచేత ప్రభుత్వము స్థానికముగ నుండినదె నను వాదము చెల్లుబడైనది. ప్రతినిధియునుందును సుభాస్ బోసు సర్వ స్వతంత్రముగ వ్యవహరించెను. చివరకు జపాను ప్రతినిధికి సహితము వ్రాయసత్రములన్నిటిని సరి చూచిన పిదపనే దర్శనమిచ్చెను.

1944వ సంవత్సరము మార్చి నెల మూడవ వారములో భారత జాతీయసేన బర్మా సరిహద్దును దాటి భారతగడ్డపై కాలిడుటకు గల సంఖ్యాబలము నుసాధన సామగ్రిని కూడ లెక్కచేయక చతురముగా విజయవంతముగ కొంత కాలము సాగించినది. దేశముక్క ప్రాంతములందు ఆజాదు హిందు పతాకము ఎగిరినది. రెండుమూడువారములందు ప్రభుత్వమును స్థాపించి సమయపాలించిరి. అండమాను, నికోబారు దీవులను జపాను వద్దనుంచి స్వతంత్రము తీసుకొని షహీద్, స్వరాజ్ దీవులని నామకరణముచేసి పాలించుట కొక భారతీయుని పంపిరి. అటులనే బర్మాలో గల జియావాడి అను భారత జమీందారీని పరిపరచుకొని చక్కగ పరిపాలన జరిపిరి. ఈ జమీందారీ ... అంచనా 15000 మంది భారతీయులు. తదుపరి అన్యాయము వాది మణిపూరు, ... ప్రాంతములు ... 1500 ...

యును వశపరచుకొని ఆరునెలలపాటు ఆజద్ హింద్ ప్రభుత్వము పతాకము, పోస్టేజీ స్టాంపులను కూడ ప్రచురించుచుండెను. "ఢిల్లీచలో" అనెడు నినాదము లక్షలాదిని ఆదర్శమునను యిమిడియుండెను. "జైహింద్" శుభాకాంక్షలను గెరిల్లాలు ప్రతిధ్వనింపజేసెను. ఇంఫాలులో ఉపయోగించుటకు ప్రత్యేక కత్తి తపాలాబిళ్లలు కూడ అచ్చువేయబడెను.

జపానీయుల సరసన యిమిడియున్న భారతీయులను నిర్బంధించినప్పుడు లేక హాని కలిగించినప్పుడు అజాద్ హింద్ ఫౌజ్ రక్షకులుగ నిలచినది. బ్రిటిషు వారు రంగూనును తిరిగి చేజిక్కించుకొనినపుడు 1945 వ ప్రథమ దినము తా. 8-5-1945 వరకు బర్మాలో నిల్చియున్న భారతీయులను రక్షణనిచ్చెను. జపాను దాడి ప్రారంభము కాగనే బర్మా మలయాల నుండి పారిపోయిన భారతీయుల కడనున్న ఆస్తులను జాగ్రత్తగ కాపాడుచుండెను. ఆగ్నేయాసియా దేశములందుగల భారతీయుల ధనప్రాణములను అజద్ హింద్ ఫౌజ్ మాత్రమే సంరక్షించినదనుటలో యిసుమంతైనను అతిశయోక్తి లేదు.

అజదుహింద్ ఫౌజ్ సైనికులను ఢిల్లీలోని ఎర్రకోటలో విచారించి శిక్షించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము సంకల్పించెను. ఈ పనిని ప్రజాభిప్రాయము ఏకగ్రీవముగ ఖండించెను. వీరి తరపున వాదించుటకు ప్రముఖ న్యాయవాదులతో గూడిన ఒక సంఘమును కాంగ్రెసు కార్యవర్గము నియమించెను. ఇందుసర్ తేజబహదూరు సప్రూ, బక్షీ టేక్‌చందు, ప్రఫుల్ల రంజనదాసు, కైలాసనాథకట్జూ, సర్ నారిమన్ గారు, అల్లాడి కృష్ణస్వామి, బుల్లుభాయి దేశాయి ప్రభృతులు సభ్యులుగ నుండిరి. అసఫ్ ఆలీ యీ సంఘమునకు కార్యదర్శిగ పనిచేసెను. చివరకు అవ పాలిలాలు నెహ్రూజీ సహితము లాయరు వట్టి యున్న తన బారిష్టరు గౌనును దులిపి, ధరించి వీరి తరపున అనేకమార్లు వాదించెను. శ్రీ బుల్లుభాయి దేశాయి కోర్టు మార్షలు ఎదుట విచారింపబడిన మొదటి కేసులో అతిధాటీ ధర్మముతో వాదించి చరితార్థుడయ్యెను. మొదటి ముగ్గురు ముద్దాయిలలో ఒకరు ముస్లిము (శ్రీ షానవాజ్) మరొకరు సిక్కు (శ్రీ ధిల్లను) ఇంకొకరు హిందువు (శ్రీ సెహగలు) వీరిలో షానవాజ్ రణరంగమందు బ్రిటను తరఫున వచ్చిన తన దగ్గర రక్త బంధువులను సహితము ఎదుర్కొన్న ధీరుడు, శ్రీ సెహగలు తండ్రి లాహోరు జడ్జి పదవిలో నుండెను. మొదట వీరు శిక్షింపబడినను తదుపరి సర్వసేనాని వదరు శిక్షలను రద్దుచేసి విడుదల చేసెను కాని సేనలో వారికి లోగడవుండినవున్న జీతం బాకీలు, గ్రేడులను చివరకు ఉద్యోగము కూడ కోల్పోయిరి. శ్రీ అల్లాడి కృష్ణస్వామి, మలయాలో చిక్కుబడి నిర్బంధమందున్న అజదుహిందు ఫౌజ్ సైనికుల తరఫున వాదించుటకై మద్రాసు న్యాయశాఖకు మాజీ మంత్రియగు శ్రీ టి. రామస్వామిగారి అధ్యక్షతన ఒక న్యాయవాది సంఘమును పంపిరి. చిత్రాల్ సంస్థానపు పరిపాలకుడగు మేహతార్ యొక్క సోదరుడగు కెప్టెను బుర్హానుద్దీనుయొక్క అప్పీలును డాక్టరు అల్లాడి కృష్ణస్వామి ఫెడరలు కోర్టునందు నిపుణత్వముతో వాదించిరి. ఈ సందర్భమున జరిగిన వాద ప్రతివాదములు ప్రజలనాకర్షించి సైతన్యము కల్గించెను. ప్రభుత్వము తరఫున ఫెడరలు అడ్వకేటు జనరలు శ్రీ పి. రావు, పి. ఇంజనీరు, చేసిన వాదన చప్పగ కన్పడెను.

అజదు హిందుఫౌజ్ విచారణలు చరిత్రాత్మకమైనవి. యీ సందర్భమున అంతర్జాతీయ న్యాయశాస్త్రమునకు సంబంధించినక్లిష్ట సమస్యలు తలఎత్తెను. మిత్రమండలివారు రెండవ ప్రపంచ యుద్ధకాలమందు దేశద్రోహులను, క్విస్లింగ్, జాక్, యుగోస్లావు తిరుగుబాటుదార్ల ఎడ ప్రదర్శించిన అనుకూల వైఖరిని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనవలసి యున్నది. స్వతంత్ర భారతస్థాపనకై భక్తిశ్రద్ధలతో కృషిచేయుటను అమెరికను స్వాతంత్ర్య ప్రకటనతో పోల్చవచ్చును. పిటర్ సన్, అంతర్జాతీయ న్యాయశాస్త్రమును వివరించుచు, "సార్వభౌమత్వము గల రాష్ట్రములకు లొంగు పాటులోనున్న రాష్ట్రములకు నడుమ యుద్ధము వచ్చుటలో ఆక్షేపణ లేదు. ఇందులకు పోయిన యుద్ధమే సాక్ష్యము," అని చెప్పియుండెను. సర్ మారిసింగు గారు తమ విమర్శలో "దళారితరిమిత రాజరిక ప్రదర్శించుటకారి ధన ప్రాణములను సంరక్షించు బాధ్యత ప్రభుత్వమునకు యున్నది. అట్టి ప్రభుత్వము పరాయి రాజ్యముతో యుద్ధమందు పీడితుల విధ్యుక్తధర్మమును సక్రమముగ నెరవేర్చనప్పుడు న్యాయశాస్త్రీరీత్యాగల బాధ్యతలు పాక్షికముగ అణగియుండును. విస్తృతము, కనడా, ఆస్ట్రేలియాలలో యిట్టి సంఘటనలు సంభవించినప్పుడు ప్రజలు విదేశీ వారిని గుర్తించి కొల్పోయినట్లు... అమెరికాలో యిట్టి ... మనకు రాజ్యశాస్త్రము... హక్కు...

బ్రిటను న్యాయముగ గుర్తించెను. అట్టి ఉదాహరణ లెన్నియో కలవని చెప్పియుండెను.

కనుక భారతజాతీయ సైన్యము చేసిన పనిని అంతర్జాతీయ దృష్ట్యా పరిశీలింప వలసి యున్నది. అమెరికను ప్రెసిడెంటు గ్రాంటు 13-6-1870వ తేదీని తన సందేశమందు: "అంతర్జాతీయ న్యాయశాస్త్రరీత్యా తిరుగుబాటు రాష్ట్రములకు ఎదురు తిరిగినట్టి రాష్ట్రములకు నడుమ విచ్ఛిన్న సంఘర్షణను యుద్ధముగ పరిగణింపవలసి యున్న"దని చెప్పియుండెను. అమెరికాలోని మాజీ ప్రధాని న్యాయమూర్తి షల్టిరు అంతర్యుద్ధములను గురించి చర్చించుచు, "పరాయిదేశములు అందలి పోరాట భాగములను, వాని హక్కులను ఎక్కువ శ్రద్ధతో పరిశీలింపవు. తిరుగుబాటు విజయవంతము కాకపోయినను అందు పాల్గొన్న వ్యక్తులకు బాధ్యత వుండదు" అని వక్కాణించెను. బ్రిటను అంతర్జాతీయ దర్శని (1937) అను గ్రంథమందు, "యుద్ధమును గుర్తించుట అనగా అందు పాల్గొను ప్రభుత్వమును గుర్తించుట కాక యుద్ధమును మాత్రమే గుర్తించుటయే" అని వివరింపబడినది. వాస్తవముగ ప్రతి దేశమునకు స్వతంత్ర పోరాటమునకు ప్రాధమిక హక్కు కలదు. రాజకీయ శాస్త్రీయమైనను చిరస్థాయిగ నుండజాలదు. అటులనుచో దానిసత్వమందున్న దేశములు అందలి ప్రజ ఆదంత్ర దారిద్ర్యము యధాతథముగ వుంచ వలసివచ్చును. స్వాతంత్ర్య పిపాసయే తిరుగుబాటుకు మూలకందము. అందు చేతనే పీడిత ప్రజానీకము యొక్క ఆదరాభిమానములను భారత జాతీయ సేన చూరగొనినది. స్వాతంత్ర్య సమరమందు వీరు నిర్వహించిన పాత్ర అద్వితీయమైనది. విస్మరింపరానిది.

విమాన ప్రమాదమందు తీవ్రముగ గాయపడి టోకియోలోని మిలిటరీ ఆస్పత్రియందు శ్రీ సుభాష్ బోసు మరణించినట్లు నమ్మతగిన సాక్ష్యమున్నను అయన యింకను సజీవుడే అని నమ్మువారు కలరు. షానవాజు, మూర్కండేయులు, అల్లూరి సీతారామ రాజువలె అయన చిరంజీవి. అజాదు హిందు ఫౌజ్ లోని వారికి పునరావాసము కల్పించుటకై సర్దార్ వల్లభాయి పటేలు చాల ముత్తములు నిరాకరముల ద్వారా సేకరించియుండెను. దాని వల్ల కొంత తాత్కాలిక మగు సహాయము జరిగినను వారల సందరను యధాతథముగ దేశమందలి శాశ్వత సేనలో చేర్చుకొనిన ఉచితముగనుండెడిది. దురదృష్టవశాత్తు ఆ పని జరుగలేదు. ప్రజలు ప్రభుత్వము వీరిని విస్మరించి పునః సేవ వదలించిరని చెప్పక తప్పదు. ఇటీవల శ్రీ సుభాషబోసు, కుమార్తె యగు శ్రీమతి అనితాబోసు నిమిత్తము రెండు లక్షల రూపాయల నిధిని భారత ప్రధాని నెహ్రూజీ శేషా యుంచినట్లు తెలుపబడిన వార్త ముదావహమైయున్నది. ఇదేవిధముగ భారత జాతీయసేనయందు పాల్గొనిన ప్రతి సైనికునకు అతని కుటుంబమునకు తగు సహాయము చేయుట కనీస ధర్మము. భారత స్వాతంత్ర్య ప్రదాన నక్షత్రము వార్షికోత్సవ శుభసమయమందు వారికి జోహారు లర్పించుట మన విధ్యుక్త ధర్మము.

"గోవా విమోచనోద్యమంలో అహింసావిధానన్నే అనుసరించాలి"

సత్యాగ్రహ కార్యకర్తలకు, వలంటీర్లకు ప్రధాని నెహ్రూ హితోపదేశం

ఫ్రెంచి స్థావరాల సమస్య త్వరలో పరిష్కారం కానున్నదని సంపాదకుల సభలో ప్రకటన

న్యూఢిల్లీ, ఆగస్టు 13: "గోవా విమోచనోద్యమంలో పాల్గొనేవారు అహింసాయుతంగా ప్రవర్తించాలి; ఎటువంటి పక్షంలో హింస ప్రేరేపించకుండా కూడా ప్రవర్తించాలి." అని ప్రధాని నెహ్రూ ఉద్యమంలో పాల్గొనే గోవా జాతీయులకూ, భారతీయులకూ హితవు చెప్పారు.

అఖిలభారత పత్రికా సంపాదకుల [illegible] సభా వేదికా ప్రారంభిస్తూ, ఇండియాలో విదేశీ వలసల ప్రస్తావన వచ్చిన సందర్భంలో పై విధంగా చెప్పారు.

[illegible]

ఫ్రెంచి ఇండియా

[illegible]

పోర్చుగీసు ఇండియా

[illegible]

"గోవా జాతీయులపై మహాత్యాకాండ ఆపండి"

పోర్చుగల్ ప్రధాని సాలజార్ కు విమోచన దళాల అధిపతి మాస్కరిన్స్ తుది విజ్ఞప్తి

బొంబాయి, ఆగస్టు 13: "మా గోవా జాతీయులపై మారణకాండ ఆపివేయండి. ప్రాణత్యాగులు పోర్చుగల్ ప్రజలపట్ల పెంపొందించుకున్న సుహృద్భావాన్ని తుడిచి పెట్టకండి. తుదకు ఘోరం అవతరిస్తుంది... అది జరిగిన తర్వాత నా యాత్ర ప్రారంభమవుతుంది. భగవంతుని ముఖం చూచి నేను మిమ్మల్ని అర్థించేది తుది కోరిక ఇదే. భగవంతుడు మీపట్ల మా ప్రజలపట్ల అనుగ్రహం చూపుగాక. తమరు ప్రవర్తించుగాక"

అని గోవా విమోచనదళాల సర్వాధిపతి, ఐక్య సంఘటన అధ్యక్షుడూ అయిన ఫ్రాన్సిస్ మాస్కరెన్స్, గోవా జైత్రయాత్ర ఉపక్రమణ ముహూర్తం సమీపిస్తున్న ఈ తరుణంలో అంతిమ తుది విజ్ఞప్తిగా పోర్చుగల్ ప్రధాని సాలజార్ కు [illegible]

[illegible]

అందులో పేర్కొన్నారు.

పోర్చుగల్ వాదాన్ని, [illegible] రాజనీతి వేత్త ఎవ్వరూ సమర్థించరని, ఇప్పటికే దురాక్రమణ దని పోర్చుగల్ ఇప్పటికైనా తెలుసుకో వచ్చునని కూడా ఆయన ఆ లేఖలో వ్రాశారు.

స్త్రీలంటే పురుషులకు గల భయం

ప్రధాని నెహ్రూ అభిప్రాయం

న్యూఢిల్లీ, ఆగస్టు 13: దేశంలో సాంఘిక విప్లవం చాలా మందకొడిగా జరుగుతున్నదని ప్రధాని నెహ్రూ ఇవ్వాళ అన్నారు. ప్రపంచంలో ఎక్కడా స్త్రీలంటే మన దేశంలో [illegible]

కొలంబో పథకం సమీక్షకు సమావేశం

[illegible]

కాంగ్రెసులో తిరిగి మంత్రి తిమ్మారెడ్డిగారి ప్రవేశం

విభేదాలువచ్చి విడిపోయినవారందరూ కూడా చేరాలని విలేఖరుల గోష్ఠిలో విజ్ఞప్తి

కర్నూలు, ఆగస్టు 13: జాతి శ్రేయస్సు కోసం తిరిగి వచ్చి కాంగ్రెసులో చేరండి అని ఆంధ్రప్రభుత్వ స్థానిక సంస్థల వ్యవసాయశాఖల మంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు నేడు ఇక్కడ పత్రికా విలేఖరులతో మాట్లాడుతూ విజ్ఞప్తి చేశారు. "నేను కాంగ్రెసులో చేరాను. విభేదాలువచ్చి కాంగ్రెసు నుండి చీలిపోయిన మిత్రుల నందరినీ తిరిగి కాంగ్రెసులో చేరుటకు ఆహ్వానించిన కాంగ్రెసు నాయకులకు కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను" అని కూడా శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు అన్నారు.

ఈరోజు ఉదయమే ఆయన చిత్తూరునుండి తిరిగివచ్చారు. పత్రికా ప్రకటన చేస్తూ ఇలా అన్నారు.

"ఆంధ్ర దేశంలో నుంచే ప్రారంభమై [illegible] దేశానికి కలుగనున్న ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొనేటందుకు ప్రజాస్వామిక శక్తులన్నీ ఏకం కావాలి. ఎన్నికల ఫలితాలను గురించి మాత్రమే కాదు. ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రజల అందరి మనస్సులను కలచివేస్తూ ఇది భయపెట్టుతున్నది. ప్రమాదకరంగా పరిణమిస్తున్న జాతీయ వ్యతిరేక శక్తుల ప్రాబల్యం [illegible]

[illegible] చేయాలని కోరుతున్నాను. అనేక కారణాలవల్ల వారికి కలతలు ఏర్పడి ఉన్నమాట వాస్తవమే కాని దానిని అంతటినీ మరచిపోయి జాతీయ సంస్థను బలపరచవలసిన అవసరం ఇప్పుడు ఎంతయినా ఉన్నది. కాంగ్రెసు నాయకులు కొన్నాళ్ల క్రింత విభేదాలవల్ల కాంగ్రెసును విడిచిపోయిన మిత్రులందరినీ తిరిగి ఆహ్వానిస్తూ ఉండటం చాలా హర్షదాయకం. ఈ ఆహ్వానాన్ని అందుకొని అందరూ దానిని మన్నిస్తారని నా దృఢవిశ్వాసం."

శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు 1951 లో కాంగ్రెసును విడిచిపెట్టారు. శ్రీ రంగాగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా ఉండగా ఆయన రెండుసార్లు 1946 లోనూ 1951 లోను ఉపాధ్యక్షులుగా ఉన్నారు.

గంగానదిలో బోటు ప్రమాదం: 52 మంది గల్లంతు

కృష్ణనగర్, ఆగస్టు 12: నవద్వీప పట్టణంనుంచి స్వరూప్‌గంజ్‌కి పోతూవున్న ఒక పడవ గంగానదీ నదిగర్భంలో మునిగి పోయింది. ఇందులో 62 మంది ప్రయాణీకులు వున్నారు. వీరిలో 12 మంది ఒడ్డుకు ఈదుకువచ్చారు, ఇంకో ఇద్దరు పిల్లలను రక్షక బోటు రక్షించాయి. తక్కినవారిగతి ఏమయిందీ ఇంతవరకూ తెలియలేదు.

న్యూఢిల్లీ, ఆగస్టు 13: ఇండో-పాక్ సైకమిషనర్ రాజాగజ్నఫరాలీ సెలవు పూర్తి అయిన తర్వాత తిరిగి నేడు ఢిల్లీకి వచ్చి తమ పదవిలో చేరారు.

ప్రకటన

శనివారం 14వ తేదీ శ్రావణ పూర్ణిమ మా కార్యాలయానికి సెలవు. అందువల్ల 15-వ తేదీ ఆదివారం సంచిక వెలువడదు. ఆదివారం సంచిక సారస్వతానుబంధం నేటి పత్రికలోనే ప్రకటించుచున్నాము. మేనేజరు.

గంటల పంచాంగం

శ్రీ జయ సం॥ శ్రావణ శు॥ పూర్ణిమ 1954 సం॥ అగస్టు 14 శనివారం శు॥ పూర్ణిమ 16-31 శ్రవ 8-37 వర్జ్యం 12-26 ల 13-58 ఘ. శ్రావణపూర్ణిమ. బ॥ ప్రథమ అగస్టు 15 ఆదివారం బ॥ ప్రథమ 14-35 ధని 7-34 వర్జ్యం 14-20 ల 15-50 ఘ.

ఆంధ్రపత్రిక

శ్రీ జయ సం॥ శ్రావణ శు॥ పూర్ణిమ శనివారం

ఆగస్టు 15

స్వతంత్ర భారతదేశ చరిత్రలో మరొకవుట పూర్తి అయినది. 1947 ఆగస్టు 15వ తేదీన దేశము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును పొందినప్పట్నుంచీ క్రమక్రమముగా ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంఘిక వ్యవస్థలు క్రమక్రమముగా అభివృద్ధిచెందుతున్నవి. ప్రజల ఆర్థికస్థితి కొంతవరకు బాగుపడినది. పాత సమస్యలు అనేకము పరిష్కారమైనవి. భారత రాజ్యాంగము స్థిరపడినది. దేశ సర్వతోముఖాభివృద్ధికి రాజ్యాంగము ఉపకరించగలదని ఋజువైనది. కృషికి తగిన ఫలితాలు ప్రజల అనుభవానికి ఇంకనూ రానిమాట వాస్తవమే. కాని "కృషితో నాస్తి దుర్భిక్షమ్" అన్నట్లే దేశ ఆహార సమస్యాపరిష్కారానికి, దేశాన్ని ఆహారం విషయంలో స్వయం సమృద్ధం చేయుటానికి అయిదేండ్లుగా జరిగిన ప్రయత్నాలు ఫలించినవి. ఆహారకొరత తీరిపోయినది.

కట్టు బట్టకూడా దేశంలో పుష్కలంగా వున్నది. ప్రత్తి కొరతవల్ల ఏర్పడిన ప్రమాదస్థితి చాలావరకు తొలగిపోయినది. తయారవుతున్న బట్టకు విడుదల లేదు. ధరలు కూడా క్రమంగా తగ్గుతున్నవి. ఇక గృహవసతి సమస్యా పరిష్కారానికి దేశమంతటా తీవ్రకృషి జరుగుచున్నది. మరొక అయిదు సంవత్సరాలలో, ప్రతి ఒక్కరికి ఉండేందుకు ఇల్లు ఏర్పడకపోయినా, ఈ సమస్య తీవ్రత చాలావరకు తగ్గిపోవచ్చును. సహకార సంఘాల ద్వారా సాగుతున్న గృహనిర్మాణకృషి లోపరహితంగా లేకపోయినా, సహకారసంఘాల నిర్వాహకులు లోపాలను గ్రహిస్తున్నందువల్ల భవిష్యత్తు కొంత ఆశావహంగానే వున్నది.

ప్రధానమైన తిండి, బట్ట, ఇల్లు సమస్యలు దాదాపు పరిష్కారమైనా దేశంలో రోజురోజుకూ అధికమౌతున్న నిరుద్యోగుల సంఖ్య ప్రజలకు, పాలకులకు ఆందోళన కలిగించుచున్నది. తక్షణం పరిష్కారం కావలసిన ముఖ్య సమస్యలలో నిరుద్యోగసమస్య ప్రధానమైనదిగా పరిణమించింది. ప్రభుత్వం సకాలంలోనే ఈ సమస్య తీవ్రతను, ఈ సమస్య తక్షణ పరిష్కారావశ్యకతను గ్రహించినందున, పరిష్కారానికి ప్రత్యేక చర్యలు తీసుకుంటున్నందున ప్రస్తుతం పరిస్థితులు అదుపులో వున్నవి.

గడచిన ఏడేండ్లలో వలెనే రేపుకూడా దేశమంతటా స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాలను ప్రజలు, అధికారులు మహావైభవంగా జరుపుతారు. గత ఏడేండ్లలోనూ, ముఖ్యంగా క్రిందటి సంవత్సరం ప్రభుత్వాలు సాధించిన విజయాలపై సమీక్షలు ఎక్కువగా జరుగుతవి. చేయవలసియున్న వాట్ని గురించి గాక చేసివేసిన వాట్ని గురించి ప్రజాప్రతినిధులు, ప్రభుత్వాధికారులు ప్రసంగాలు చేయడం ఈ ఏడేండ్లుగా జరుగుతూ వున్నది. ప్రజలు జరుగవలసి వున్న వాటిమీదనే దృష్టి నిలగ్నం చేయడం, అధికారులు జరిగిపోయిన వాటిపైనే మనస్సు నుంచడంవల్ల ఉభయత్రా కొంత అసంతృప్తి ఏర్పడుతున్నది.

ఒక్క ఏడాదిలో చేయగల పని బహుల్పం. ఒక ప్రాజెక్టు నిర్మాణావకాశాల పరిశీలనకే అధికారులు రెండేండ్లు, మూడేండ్లు తీసుకుంటున్నారు. ఒక ప్రధానసమస్యపై నిర్ణయానికి రావడానికే ఒక ఏడాది పడుతున్నది. కనుక 1953 అగస్టు 15 నుంచి 1954 అగస్టు 15 వరకూ జరిగిన పని ఏమిటని విచారించితే ఏమీ లేకపోవచ్చును. స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించిన నాటినుంచి నేటివరకూ జరిగిన పనులేమిటి అంటే. ఆ ప్రశ్నకు దేశవర్తమానస్థితి ఇవ్వగల సమాధానం అందరికీ సంతృప్తికరంగానే వుండగలదు.

స్వాతంత్ర్య వార్షికోత్సవ సందర్భంలో పూర్తి అయిన ఏడాది కృషిని విచారించుకొని ప్రారంభం కానున్న సంవత్సరంలో జరుగవలసిన కృషిని ఆలోచించుకోవడం అవసరం. 1954 ఆగస్టు 15న ప్రారంభమై 1955 అగస్టు 15 తో అంతమయ్యే సంవత్సరంలో ఏ పనులను ప్రారంభించేదీ, ప్రారంభించిన పనులలో వేటిని పూర్తిచేసేదీ ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు ఖచ్చితంగా చెప్పకలిగి వుంటే ఆ కార్యక్రమాన్ని పూర్తిచేయడంలో ప్రభుత్వానికి ప్రజాసహకారం పుష్కలంగా లభించగలదు.

ఎప్పటివలెనే ఈ సంవత్సరం కూడా భారత ప్రభుత్వం అంతర్జాతీయరంగంలో ఘనవిజయాలను సాధించింది. ఇండో-చైనా యుద్ధ విరమణ చాలావరకు భారత ప్రభుత్వ కృషిఫలితమే అని చెప్పవచ్చును. భారత ప్రభుత్వ విదేశాంగ విధానం ప్రాశస్త్యం మరొకసారి అఖిల ప్రపంచానికి వెల్లడి అయినది. శాంతిసాధనే భారత ప్రభుత్వ లక్ష్యమని మరొకసారి ఋజువైనది.

జాతీయ రంగంలో భారత ప్రభుత్వం సాధించిన విజయాలు అంత ఘనంగా కన్పించవు. భారతదేశంలోని ఫ్రెంచి స్థావరాల సమస్య పరిష్కారమౌతున్నందుకు సంతోషించవలసిందేగాని పోర్చుగీసు స్థావరాలలో క్షణక్షణం విషమిస్తున్న పరిస్థితులకు ఆందోళన చెందవలసియున్నది. అలాగే భాక్రా నంగల్ ప్రాజెక్టునుంచి సాగుకు నీరు లభించినందుకు సంతోషించవలసిన సమయంలో బీహారు, అస్సాం, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాల్లో వచ్చిన వరదలవల్ల ఏర్పడిన విషాద పరిస్థితికి విచారించవలసి యున్నది. లక్షలాది ప్రజలు నిరాశ్రయులైనారు.

ఇక ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో పరిస్థితులు యథాతథంగా వున్నవి. అనేక ప్రాజెక్టులకు శంకుస్థాపనోత్సవాలు మాత్రం జరిగినవి. ప్రధానమైన ప్రాజెక్టుల విషయంలో ఇప్పటికి పరిశీలనే పూర్తికాలేదు. శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వకళాపరిషత్తు ఇంకనూ ఏర్పడవలసియున్నది. కార్యాచరణలో కాలహరణం ఎక్కువగా నున్నది. బలంలేని సంకల్పంవల్ల, సంకల్పసిద్ధికి అంతరాయాలు అధికమౌతున్నవి. అయితే ఈ సంవత్సరం నవరాష్ట్రంలో ఎన్నో నిర్మాణాలకు ప్రారంభోత్సవాలు జరిగినవి. ఈ కార్యక్రమాలన్నింట్నీ సత్వరంగా, విలంబం లేకుండా పూర్తిచేయడానికి రేపు ఆంధ్రులందరూ కంకణధారులు కావలసియున్నది. ప్రారంభించిన కార్యక్రమాలను పూర్తిచేయడంతోబాటు అత్యవసరమైన కార్యక్రమాలను ప్రారంభించడానికి కూడా ఆయత్తం కావాలి.

పెట్రోవ్‌తో ఆస్ట్రేలియా ప్రధాని లాలూచీ

హెర్బర్ట్ ఇవాట్ ఆరోపణ

కాంబెర్రా, అగస్టు 12: రాజకీయమైన లాభాలకోసం ఆస్ట్రేలియా ప్రధాని రాబర్టు మెంజిస్ రష్యన్ గూఢచారి లాడ్‌మిర్ పెట్రోవ్ లాలూచీపడి వ్యవహారాన్ని నడిపినట్లు ఆస్ట్రేలియా కార్మికపక్షం నాయకుడు హెర్బర్టు ఇవాట్ నేడు బహిరంగంగా ఒక ఆరోపణ చేశారు.

మెంజిస్ ప్రభుత్వం పెట్రోవ్‌కు ఇందుకుగాను 5 వేల పౌనులు (74 వేల రూపాయలు) ఇచ్చిందని, ఈ డబ్బును ఇచ్చి ఎన్నికల్లో ప్రజలను తప్పుదారుల్లో పెట్టి కొన్ని పత్రాలను ఆయన దగ్గరనుంచి తీసికొన్నదని గూడా ఇవాట్ ఆరోపించారు.

ఈ ఆరోపణలను ఇవాట్ పార్లమెంటులో గాక బయటచేశారు. పార్లమెంటులో స్పీకరు అయన్ను ఈ మాటలు చెప్పనియ్యలేదు.

ఇవాట్ ఈ ఆరోపణలకు ప్రధాని మెంజిస్ పార్లమెంటులో జవాబు ఇచ్చారు. ఈ ఆరోపణలు పిచ్చిగా వున్నాయని, తప్పుడుభావాలుగా వున్నాయని ఆయన పార్లమెంటు సభ్యుల ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇస్తూ అన్నారు.

పెట్రోవ్‌కు ఏప్రిల్ 13వ తేదీ నాడు ప్రభుత్వం డబ్బు ఇచ్చినట్లు తనకు అప్పుడు తెలియదని, అందువల్ల ఆ విషయాన్ని తాను పార్లమెంటులో చెప్పలేదని ఆయన అన్నారు.

కార్మిక వివాదాలపై అప్పీళ్ల సౌకర్యం

దక్షిణాపథానికి ప్రత్యేకశాఖ ఏర్పడే సూచన

బెంగుళూరు, అగస్టు 11: భారత ప్రభుత్వం కారు లేబరు ఎప్పిలేట్ ట్రిబ్యునల్ ఉపశాఖను ఒకదాన్ని దక్షిణదేశంలో తగిన ప్రదేశంలో ఏర్పాటు చేయుటానికి ఆలోచిస్తున్నారు.

ఇట్లు తాము ఆలోచిస్తున్నట్లు భారత కార్మికశాఖవారు మైసూరు వాణిజ్యమండలివారికి వ్రాసిన ఒక లేఖలో వెల్లడిచేశారు.

ప్రస్తుతం తగాదాలలో అప్పీళ్లకు పోవలసివుంటే దక్షిణ రాష్ట్రాలలోని వారు లక్నోకుగాని, కలకత్తాకుగాని పంపవలసి వస్తున్నది. అందువల్ల వ్యయప్రయాసలు అధికం అవుతున్నాయి. అందువల్ల యీ వాణిజ్యమండలివారు దక్షిణాదిని, ఈ ప్రాంతపు రాష్ట్రాలకు అందుబాటులో వుండే ప్రదేశంలో ట్రిబ్యునల్ శాఖను ఒకదాన్ని నెలకొల్పవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని అర్థించివున్నారు. ఆ అభ్యర్థనకు యీ ప్రత్యుత్తరం వచ్చింది.

సూయజ్ ప్రాంత బ్రిటిష్ సేనలు

పోర్ట్‌సయిద్, అగస్టు 11. ఆంగ్లో-ఈజిప్షియన్ ఒప్పందాన్ని అనుసరించి బ్రిటిషువారు అప్పుడే 300 మంది తమ సైనికులను సూయజ్ ప్రాంతంనుంచి నేడు ఇంటికి పంపించివేశారు. ఈ ప్రాంతంనుంచి ఈ సేనల నిష్క్రమణకు ఇదే ఆరంభదార్యంగా అని భావింపబడు తున్నది.

ఆంధ్రకు పంచవర్ష ప్రణాళిక

1953 అక్టోబరు 1వ తేదీన ఆంధ్రరాష్ట్రం అవతరించడంతో నే రాష్ట్ర పంచవర్ష ప్రణాళికకూడా దానితోపాటే సిద్ధమైనది. ఈ ప్రణాళికలో ఏకోన్నత స్కీములు మినహా మిగతావన్నీ ఉమ్మడిమద్రాసు రాష్ట్రపు పంచవర్ష ప్రణాళికలోనివే.

ఉమ్మడి ప్రణాళిక ఖర్చు రు. 141 కోట్లు. రాష్ట్రవిభజనలో ఆంధ్ర, మద్రాసు, మైసూరు ప్రాంతాలకు విడివిడిగా ప్రణాళికకూడా విభజింపబడింది. ఆంధ్రకు నిర్ధారించిన ప్రణాళికాభాగపు ఖర్చు రు. 51.38 కోట్లు. ఇందులో రు. 27.16 కోట్లు ఇరిగేషన్, విద్యుచ్ఛక్తి మున్నగు వాటికి ఖర్చుచేయాల్సి వున్నది. మిగతా రు. 24.22 కోట్లు వ్యవసాయాభివృద్ధి, మత్స్యపరిశ్రమ, పశుపోషణ, ప్రజారోగ్యం, విద్య, రోడ్లు, సంక్షేమాలు, బావులు, ట్రాక్టర్లసరఫరా, మున్నగువాటికై నిర్దేశింపబడినది.

ప్రణాళిక వివరణ

వైద్యం, మత్స్యపరిశ్రమ మున్నగువాటి విషయమై ఆంధ్రకు సంబంధించినంతవరకు కొన్ని స్కీములు ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో కాయిదా చేయబడటమో ఆర్థిక స్థితివృష్ట్యా వెనక్కి పెట్టటమో జరిగింది. ఉమ్మడిరాష్ట్రంలో అమలు జరుగుచున్న స్కీములు ప్రస్తుత ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో కొనసాగించబడుచున్నవి. నూతనరాష్ట్రం ప్రత్యేక అవసరాల దృష్ట్యా ప్రణాళిక సవరణ కూడా ప్రారంభించాము.

రాష్ట్రం ఏర్పడగానే రాష్ట్ర ఆర్థికస్థితి గురించి భారత ప్రభుత్వానికి స్పష్టం చేయబడింది. వరద బాధితులకు సహాయం, రాష్ట్రానికి అవసరముకు పెట్టుబడి మున్నగువాటి నిమిత్తం కాశ్వత సహాయం కావాలని కూడా కోరడమైనది.

1953-54 ద్వితీయ అర్ధ సంవత్సరంలో కేంద్రం ఆంధ్రకు రూ. 875 లక్షలు అప్పు రూపేణా సహాయమిచ్చింది. 1954-55 కు ఇంకొక రు 700 లక్షలు వాగ్దానం కూడ యిచ్చారు. నీటి తీరువ హెచ్చింపు, వాణిజ్య పంటలపై పన్నుల హెచ్చింపు, అభివృద్ధి పన్ను విధింపు ద్వారా 1 కోటి రూ. లు సేకరించి లోటు పూర్తిచేయ నిశ్చయించాం. ఇంకొంలోటు వుండనే వుంటుంది. అయితే ప్రస్తుత సంవత్సరానికి ముగింపు నిల్వ రు 2 కోట్లు వుండగలదని భావిస్తున్నాము. కనుక 1954-55 లో లోటు పూర్తిచేయడానికి కష్టమంతగా వుండకపోవచ్చు.

ప్రణాళిక విస్తృత పరచుట

1953 జూలైలో ప్లానింగు కమిషన్ సూచన ప్రకారం, విద్యావంతులైన నిరుద్యోగులకు జీవనోపాధి కల్పించే నిమిత్తం దిగువచర్యలు తీసుకోవాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

రాష్ట్ర పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రస్తుతమున్న స్కీములు ఆర్థికస్థితి లెక్క చేయకుండా కొనసాగించడంకు అఖిలభారత ప్రణాళిక ప్రకారం రాష్ట్రానికిచ్చిన కేంద్ర సహాయం వినియోగించుటు, చేనేత పరిశ్రమను ప్రోత్సాహపరచి సుస్థిరం చేయుట మున్నగునవి.

పవరు ప్రాజెక్టుల క్రింద అయ్యే ఖర్చును రూ. 7.48 కోట్లకు పెంచబడుతుంది. అలాగే ఇరిగేషన్, ప్రజారోగ్యం, వెనుకబడిన తరగతుల స్థితిగతుల అభివృద్ధికింద కూడ అదనపు అవకాశం కలిగించాలని వుద్దేశిస్తున్నాము.

ఇంతేగాక, తుంగభద్ర ఎగువ కాల్వ, గండికోట, వంశధార, నందికొండ, సిద్ధేశ్వరం, ప్రాజెక్టులుకూడ ప్రథమ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చాలని సిఫార్సుచేశాము. వీటన్నిటవలన జీవనోపాధి కల్పించబడగలదు.

కార్యక్రమం విస్తరణ

చేనేత, సంఘ, విద్యా కార్యక్రమాలు విస్తృతపరచుట, ఒక ఉపాధ్యాయ పాఠశాల, స్పెషల్ మైనరు ఇరిగేషన్ జాతీయ మలేరియా నివారణస్కీము, స్థానిక సంస్థలకు అప్పులు, మున్నగు అంశాలక్రింద ఆర్థిక సహాయానికై కేంద్రాన్ని రాష్ట్రప్రభుత్వం కోరింది.

భారత ప్రభుత్వంవారు 12 కొత్త మధ్య, చిన్నతరహా ఇరిగేషన్ స్కీములను ఆమోదించి, రూ. 5 కోట్లు మంజూరు చేశారు. 10 అదనపు కోట్లు పనులకు సహాయ గ్రాంటుగా 1 కోటి రూపాయలవరకు కేటాయించింది.

ఇంకా ప్రణాళికా స్వరూపం విషయమై చివరి నిర్ణయం జరక్కపోయినా, మొత్తం సుమారు 76 కోట్లు ఖర్చు కాగలదు.

ప్రణాళిక ఐఖివృద్ధి

అప్పటికే సంకల్పించిన 8 పంటలు గడిచినవి. 1953 సెప్టెంబరు వరకు అయిన ఖర్చు రు 2983.22 లక్షలు.

ఉమ్మడిరాష్ట్రంలో కాయిదా చేసిన స్కీములు అమలుకు చర్యలు గైకొనబడుచున్నవి. పైగా అమలులో వున్న స్కీములు త్వరితగతిని అమలు జరుపుచున్నవి. కృష్ణారోడ్డు వంతెన పని ప్రారంభమైనది.

ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు, రొంపేరు మురుగు స్కీము, రాళ్లపాడు ప్రాజెక్టు వైరవానితిప్ప, ఎగువ పెన్నారు

శ్రీ డి. సంజీవయ్యగారు ప్లానింగు మంత్రి

ప్రాజెక్టులపై పని సంతృప్తికరంగా సాగుచున్నది.

తుంగభద్ర వలన పత్తికొండ, ఆలూరు, కొలూకోల్లో 157924 ఎకరాలు సాగులోకి రాగలవు. డాము నిర్మాణం ఇంచుమించు పూర్తియైనది. మొత్తం ఖర్చు (మైసూరు వాటాతో) సహా రు 28.19 కోట్లు.

రొంపేరు మురుగు స్కీమువలన 10 వేల ఎకరాలు అదనంగా సాగవుతుంది. రాళ్ళపాడు ప్రాజెక్టు ద్వితీయ భాగానికయ్యే ఖర్చు రు 50 లక్షలు. దీనివలన అదనంగా 2826 ఎకరాలు సాగవుతుంది.

ఎగువ పెన్నారు ప్రాజెక్టు వలన 8 వేల టన్నుల బియ్యం అదనంగా లభిస్తవి. వైరవానితిప్ప ప్రాజెక్టువలన 8 వేల ఎకరాలకు లాభిస్తుంది. దీని ఖర్చు రు 102 లక్షలు.

పవర్ ప్రాజెక్టులు

మాచ్‌ఖండు హైడ్రో ధర్మల్ స్కీము ఒరిస్సా ఆంధ్ర ప్రభుత్వాల సంయుక్త ఆధ్వర్యాన జరుగుచున్నది. పెట్టుబడి ఖర్చు, వుత్పత్తి అయిన విద్యుచ్ఛక్తి 70: 30 నిష్పత్తిలో ఆంధ్ర, ఒరిస్సాల మధ్య విభాగించబడింది.

తుంగభద్ర హైడ్రోథర్మల్ స్కీము ఖర్చు రు 457 లక్షలు, దీనివలన క్రొత్త పవర్ ట్రాన్స్‌మిషన్ నిర్మాణం జరుగుతుంది.

తుంగభద్ర సమిష్టి పనుల క్రింద అయ్యేఖర్చు రు 506 లక్షలు, ఆంధ్ర వాటా ఇందులో రు 404 లక్షలు 80: 20 నిష్పత్తిలో ఫలితాలను ఆంధ్ర మైసూరులు పంచుకొంటాయి.

రహదార్లు

ఆంధ్రలో రోడ్లకు సంబంధించిన ఖర్చు రు 248.36 లక్షలు 10 అదనపు రోడ్డుపనులను కేంద్రం ఆమోదించింది

సమాజ వికాస కేంద్రాలు

కాకినాడ - పెద్దాపురం, కడప-కర్నూలు ప్రాంతాల్లో రెండు సమాజ వికాస కేంద్రాలు 1952 అక్టోబరులో ప్రారంభించ బడినవి. వాయల్పాడు, ఇచ్ఛాపురంలలో అదనపు బ్లాకులను ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. ప్రతి బ్లాకుకయ్యే ఖర్చు రు 15 లక్షలు.

1953-54లో 22 జాతీయ వికాస విస్తరణ కేంద్రాలు ప్రారంభించబడినవి. ప్రతి బ్లాకుకయ్యే సరాసరి ఖర్చు 7½ లక్షలు.

స్థానిక అభివృద్ధి పనుల క్రింద భారత ప్రభుత్వంవారు ఆంధ్రకు రు 14,75,200 లు 1953-54లో కేటాయించారు.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక సాంఘిక సంక్షేమ సలహా సంఘం స్థాపించింది. 17 సంక్షేమ విస్తరణ ప్రాజెక్టులపై పర్యవేక్షణ జరపడం యీ సంఘం ప్రధాన కర్తవ్యం. ఈ 17 కేంద్రాలు 1954 అగస్టు 15న ప్రారంభింపబడు చున్నవి.

నవభారత నిర్మాణానికి భారతసేవకసమాజ్ కృషి

[శ్రీ కృష్ణప్రసాద్]

రెండు సంవత్సరాల క్రితం భారత్ సేవక్ సమాజ్ స్థాపించబడింది. నవభారత్ నిర్మాణాన్ని గురించి మనం ఇంతకాలంగా కంటున్న బంగారు కలలు సార్థక్యం కోసరము నిర్విరామ కృషిని సాగించాలని భారత ప్రజల ఆకాంక్ష ఫలితంగా ఆవిర్భవించిన మహత్తర సంస్థ ఇది. మెట్టుమెట్టుగా నవభారత నిర్మాణం జరగాలని ప్రధాని నెహ్రూ ఒక ప్రసంగంలో ఉద్బోధించారు. భారత దేశంలో ప్రతివారు తమ వంతు కృషిని తాము మనస్ఫూర్తిగా సాగించి ఈ మహోజ్జ్వల నిర్మాణంలో తోడ్పడవలసిందని భారత్ సేవక్ సమాజ్ అర్థిస్తున్నది.

భారత దేశంలో సహజ సంపదలను సక్రమంగా సద్వినియోగం చేసి ప్రజలలో గల ఆర్థికఅసమానత్వాన్ని రూపుమాపి, వారి జీవన ప్రమాణాన్ని పెంపొందించడానికి తొలిసారిగా జరుగుతున్న ప్రయత్నమే పంచవర్ష ప్రణాళిక. ప్రజల హృదయపూర్వక సహకారమే ప్రణాళికాసాఫల్యానికి పట్టుకొమ్మ. ప్రజల సహకారముంటే కొండలను పిండిచేయవచ్చు. ప్రజలలో శారీరశక్తిని పెంపొందించి, వారిలో గల మత రాజకీయ విభేదాలను విస్మరింప చేసి దేశసేవాసక్తిని రేకెత్తించడమే భారత్ సేవక్ సమాజ్ ప్రధాన లక్ష్యము.

అయితే ఈ సంస్థ తన లక్ష్యములన్నింటిని ఇప్పటికే సాధించ కలిగిందని చెప్పడం దుస్సాహసమే అవుతుంది కాని, ఈ నాడు దేశవ్యాప్తంగా అమలు జరుగుతున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాల నిర్వహణలో ప్రజల స్వయం సహాయ దృక్పథాన్ని పెంపొందించడంలో భారత్ సేవక్ సమాజ్ కృషి తక్కువేమీ కాదు. పల్లెల్లో పేటలలో పొలాల్లో కర్మాగారాలలో ప్రతిచోట భారత్ సేవక్ సమాజ్ సాగిస్తున్న అవిరత కృషి ఫలితంగా స్వయం సహాయ మూలంగా పట్టుబట్టిన ప్రజలుమహోత్కృష్టలక్ష్య సాధనకు నడుములు బిగించి ముందుకు వస్తున్నారు. భారత్ సేవక్ సమాజ్ విధానాలు ప్రతిప్రాంతానికి వేరువేరుగా, ఉన్నప్పటికి ప్రతిచోట శ్రమదానలక్ష్య ప్రబోధానికే ప్రాధాన్యం ఇవ్వబడుతున్నది. ఈ సందర్భంలో మురికి గూడేములు పరిశుభ్ర పరచబడుతున్నాయి.

గ్రామాలకు రోడ్లు వేయబడుతున్నాయి. పాఠశాలలకు, ఆస్పత్రులకు భవనాలు, పంచాయితి గృహాలు నిర్మించబడుతున్నాయి. పంట కాల్వలు, బోదెలు మురుగుకాల్వలు త్రవ్వబడుతున్నాయి వాటిల్లో పేరుకుపోయిన పంద్రుడు తొలగించబడుతున్నవి. అవి లోతు చేయబడుతున్నాయి. సాంఘికవిద్య వ్యాప్తికి ప్రజలకు గరుపబడుతున్నది.

(8 వ పేజీ చూడుడు)

మద్రాసురాష్ట్రంలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు

సప్తమ సంవత్సర సమీక్ష

స్వాతంత్ర్యానంతర సప్తమవర్షం అనావృష్టికి, అగచాట్లకీ స్వస్తి చెప్పింది. సంపత్సమృద్ధికి అభ్యున్నతికి నాంది పలికింది.

యుద్ధానంతరం, ఈశాన్య, నైరృతి ఋతుపవనాలు వీచిన తొలిపాలు ఇదే.

కొన్ని ప్రాంతాలలో పంట తెగుళ్ల వల్ల కొంత నష్టం వాటిల్లినా, మొత్తం మీద ఈ ఏటి సస్యఫలం తృప్తికరంగానే ఉంది.

ఈ సంవత్సరపు ఘనసంఘటన—1953 అక్టోబరు ఒకటవ తేదీన మదరాసు రాష్ట్రవిభజన ఆంధ్రరాష్ట్ర అవతరణ.

ఇక, రాజకీయంగా మద్రాసు మంత్రివర్గం మారింది. ఆరోగ్య కారణాల దృష్ట్యా ముఖ్యమంత్రి చక్రవర్తుల రాజగోపాలాచారిగారు 1953 ఏప్రిల్ 13వ తేదీన రాజీనామా చేశారు. ఆయన సారథ్యసామర్థ్యంవల్ల రాష్ట్రం అనేక క్లిష్టపరిస్థితులను దాటి, ఆహారాది రంగాలలో అభ్యుదయపరంగా పురోగమించింది. ముఖ్యంగా, ముఖ్యంగా ఆహారధాన్యాలపై కంట్రోళ్ళను తెగింపులో పూర్తిగా తొలగించిన తొలిరాష్ట్రం ఇదే.

ఏప్రిల్ 13వ రాజగోపాలాచారిగారు, ఆయన పంచదశ మంత్రిమండలీ రాజీనామా ఇవ్వగానే, శ్రీ కె. కామరాజనాడారుగారు ముఖ్యమంత్రిగా రాష్ట్రసారథ్య బాధ్యత వహించారు. శ్రీ కామరాజ్ ప్రభుత్వం కాంగ్రెసుతోపాటు, ప్రతిపక్షాల మన్ననలకు కూడా పాత్రమైంది.

ప్రస్తుత మద్రాసురాష్ట్ర వైశాల్యం 3 కోట్ల 33 లక్షల ఎకరాలు. జనాభా 1951 లెక్కల ప్రకారం-3 కోట్ల 57 లక్షలు.

మద్రాసురాష్ట్రం విభజింపబడినా, ప్రస్తుత మద్రాసురాష్ట్రంలోని సంక్షేమ నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమాలు కుంటుపడకుండా, చక్కగా సాగుతున్నాయి.

వివిధ రంగాలలో సాగించబడుతూ వచ్చిన కార్యక్రమాల వివరాలు యీ క్రింద పొందుపరచబడింది.

పంచవర్ష ప్రణాళిక

రాష్ట్ర విభజనానంతరం, అవశిష్ట రాష్ట్రానికి నిర్దేశించిన పంచవర్ష ప్రణాళికనుండి మద్రాసురాష్ట్రానికి 93 కోట్ల రూపాయలు వాటా లభించింది. 1951-52 నుండి 5 సంవత్సరాల కార్యక్రమాలకు ఈ సొమ్ము వినియోగించబడుతుంది. ప్రథమస్థానం నీటిపారుదల విద్యుచ్ఛక్తి పథకాలకు ఇవ్వబడింది. వీటికై 50 కోట్ల రూ॥ కేటాయించబడింది. పోతే, వ్యవసాయం, కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులూ, జాతీయ విస్తరణ కార్యక్రమాలూ, మత్స్యపరిశ్రమ మొదలైనవాటికి రు. 13 కోట్లూ, విద్య వైద్యం, ఆరోగ్యం హరిజనోద్ధరణలకు 19 కోట్లూ మిగతా 5 కోట్లూ సహకారం పరిశ్రమలూ, రోడ్లూ మొదలయిన వాటికి కేటాయించబడ్డాయి తృతీయ సంవత్సరాంతానికి పంచవర్ష ప్రణాళిక ధనంలో 40 కోట్ల వ్యయం ప్రాప్తిపై గుంది అంటే, సాలీనా సగటున 15 కోట్ల రూపాయలు.

నీటిపారుదల

రాష్ట్రంలోని ప్రాజెక్టు లన్నిటికన్న పెద్దది దిగువ భవానీప్రాజెక్టు. దీని నిర్మాణవ్యయం 9.96 కోట్లు అవుతుంది. ఇది పూర్తికావస్తున్నది. మలబారులోని మలంపూజా, తిరునెల్వేలిలోని మణిముత్తారు, పెట్టూరు కాల్వలపథకం యీ సంవత్సరాంతానికి పూర్తికాగలవు. ఇక అరణియార్, వాలయార్, మంగళం, అమరావతి రిజర్వాయరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణం వివిధ దశలలో వుంది. సాతనూర్, కృష్ణగిరి ప్రాజెక్టులు తొలిప్రణాళికలో చేర్చబడ్డవి. పోతే, చెరువులమరమ్మతు మొదలైన చిల్లర కార్యక్రమాలకు 94 లక్షలు కేటాయించబడింది.

వ్యవసాయం

పైన పేర్కొన్న ప్రాజెక్టుల వల్ల వేలకొద్దీఎకరాల భూమి సాగుకు వచ్చింది. అనుకూల వర్షపవనాల వల్లా వ్యవసాయంలో కొత్తవిధానాలు అనుసరించినందువల్లా మొత్తంమీదఎక్కువ భూమిలో ధాన్యం పండించబడింది. తత్ఫలితంగా ఉత్పత్తి హెచ్చింది. ఈ యేడు 12,893 ఎకరాలలో జపాను వరిసాగుపద్ధతి అమలు జరిగింది. దీనివల్ల ఉత్పత్తి హెచ్చుదల 22%నుండి 58% వరకూ కనపడింది.

పశుసంరక్షణ

పశువుల అభివృద్ధికి సంరక్షణకూ మూడురకాల పథకాలు రూపొందించబడ్డాయి. 1 పాలిచ్చని ఎంబోతులను గోవధాలు పెలకొల్పడం. 2. ఎనభ శ్యాలుఉడిగిన ముసలిఆవులకుగోశాలలు నిర్మించడం. 3. 'కీలక గ్రామాలు' ఏర్పాటుచెయ్యడం. యీప్రాంతంలో విపరీతంగా వ్యాపించిన పశువు 'తెగులు' ని పూర్తిగా నిర్మూలించడం జరిగింది. ఇదివరకు సాలీనా దీనివల్ల దరిదాపు 20 వేల పశువులు చనిపోయేవి.

అడవులు

అడవుల పంచాయతీలపాలనక్రిందా జమీందారీల క్రిందా వున్న అడవులను ప్రభుత్వం స్వాధీన పరచుకుంది. వాటి సంరక్షణకూ, అభివృద్ధికీ చర్యలు తీసుకుంది. అడవుల వల్ల ఈ ఏడు వసూలైన శిస్తు 53 లక్షల రూపాయలు.

మత్స్య పరిశ్రమ

చేపల ఉత్పత్తి పెరుగుదలకు తగ్గ ఆర్థిక పరిస్థితులు చక్కబెట్టడం, కొనుగోలు దారులకు చేపలు సముచిత ధరలకు లభించే ఏర్పాట్లు చేయడం మొదలైన కార్యకలాపాలు చక్కగా నిర్వహించబడు తున్నవి. తంజావూరు జిల్లాలో ప్రయోగాత్మకమైన ఒక క్రొత్త పథకం అమలు జరుపుతున్నారు. దీని ప్రకారం వరి పొలాలలోనే చేపల పెంపకం కూడా సాగించబడుతుంది. దీనివల్ల లబ్ధి చేకూర్చగలదు.

గ్రామ సంక్షేమ కార్యక్రమాలు

1953 అక్టోబరు 2వ తేదీన రాష్ట్రంలో 28 స్థానాలలో జాతీయ విస్తరణ కార్యక్రమాలు ప్రారంభించబడ్డాయి. ఒక్కొక్క స్థానమునకు 3 సంవత్సరాలలో 7½ లక్షల రూపాయల వ్యయం అవుతుంది.

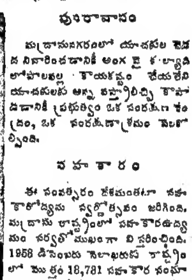

కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టులు

రాష్ట్రంలోని 4 ప్రాజెక్టు ప్రాంతాలలో కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టు కార్యక్రమాలు అమలు జరుగుతున్నాయి. వ్యవసాయం, పశుపోషణ, నీటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి, గ్రామ పారిశుద్ధ్యం మొదలైన గ్రామ సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ప్రాధాన్యత ఉంటుంది. ఈ కార్యక్రమాలకు ఇంతవరకూ 19½ లక్షలు ఖర్చయింది. ఇందులో ప్రజలు భరించినవాటా-ధన, రూపేణాగాని, కాయకష్టంరూపేణా గాని - 8,79 లక్షలు.

హరిజన సంక్షేమం

హరిజనోద్ధరణ విషయమై మద్రాసు ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి గట్టిగా కృషిచేస్తున్నది. హరిజన సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ప్రత్యేకంగా కోటి రూపాయలు కేటాయించబడాయి. అస్పృశ్యతా నివారణకు, ముఖ్యంగా గ్రామప్రాంతాలలో యీ భేదం తొలగించడానికి విరివిగా ప్రచారంసాగించే నిమిత్తం కేంద్రప్రభుత్వం 1,99,000 రూ॥లు మద్రాసుకు మంజూరుచేసింది. గత ఐదుసంవత్సరాలలోనూ హరిజనోద్ధరణ కార్యక్రమాలకు వ్యయం మూడింతలు పెరిగింది. 1947 లో 41 లక్షల వ్యయం 1952-53 లో 124 లక్షలకు పెరిగింది.

కార్మిక సంక్షేమం

కార్మికులూ యజమానులకు వచ్చే తగాదాలు వీలైనంతవరకూ వారే పరిష్కరించుకునేటట్టు చేయడం ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానం. అలా పరిష్కారం కానపక్షంలో, మూడవ పక్షం తీర్పుకై నివేదించడం జరుగుతున్నది. కార్మికుల యోగక్షేమాలదృష్ట్యా, కార్మికశాఖ అనేక కార్మికశాసనాలు అమలుజరుపుతున్నది.

విద్య

పాఠ్యాన్ని జనానీకానికి కేవలం పుస్తకపరిజ్ఞానం చాలదనీ, వివిధవిషయాలలో శిక్షణ అవసరమనీ ప్రభుత్వం గుర్తించింది. ప్రాథమిక విద్యావిధానంలో యీ అంశానికి అధికప్రాధాన్యత యిచ్చింది. ఎలిమెంటరీ విద్యలో గత సంవత్సరం ప్రవేశపెట్టబడిన నూతన విధానాన్ని 1954 జూన్-1 నుండి ప్రభుత్వం నిలిపివేసింది.

ప్రజారోగ్యం

యీ రాష్ట్రంలో విజృంభించిన తీవ్రవ్యాధులలో మలేరియా ఒకటి. దీని నివారణకు ప్రభుత్వం 14 పథకాలు అమలుజరుపుతుంది.

గత జూలై నెలలో ప్రభుత్వం మధురలో ఒక వైద్యకళాశాల నెలకొల్పింది. వైద్య విద్యా బోధనాభివృద్ధికి తగు విధానాలు కనుగొనే నిమిత్తం ప్రభుత్వం ఒక కమిటీ నెలకొల్పింది. జనరల్ ఆస్పత్రిలో ఈ ఏటి నుండి సుఖవ్యాధి చికిత్సలో డిప్లమా కోర్సులు ప్రారంభించింది.

పునరావాసం

మద్రాసునగరంలో యాచకుల బెడద నివారించడానికి అంకైకల్యాణి లోపాలవల్ల కాయకష్టం చేయలేని యాచకులకు అన్నవస్త్రాలిచ్చి కాపాడడానికి ప్రభుత్వం ఒక సంరక్షణ కేంద్రం, ఒక సంరక్షణాశ్రమం నెలకొల్పింది.

సహకారం

ఈ సంవత్సరం దేశమంతటా సహకారోద్యమ స్వర్ణోత్సవం జరిగింది. మద్రాసు రాష్ట్రంలో సహకారఉద్యమం సర్వతోముఖంగా విస్తరించింది. 1953 డిసెంబరు నెలాఖరుకు రాష్ట్రంలో మొత్తం 18,781 సహకార సంఘాలున్నాయి. వీటి సభ్యులు 28½ లక్షల మంది. రాష్ట్రంలోని చేనేత పరిశ్రమ సహకార విధానంపైనే నిర్వహించబడుతున్నది.

పరిశ్రమలు

తొండయార్పేటలో ఖాదీ యంత్రాల నిర్మాణానికి ఒక ఫ్యాక్టరీ, తిరునల్వేలిజిల్లాలో కాస్టిక్ సోడా ఫ్యాక్టరీ మద్రాసులో డీసెల్ ఇంజన్ ఫ్యాక్టరీ, తిరువళ్ళి, పలితాలైలలో రెండు చక్కర ఫ్యాక్టరీలూ ప్రభుత్వం నెలకొల్పింది. చిన్నపరిశ్రమాభివృద్ధికి క్రిందటి ఏడు 17 నుండి ప్రమోటర్లకు లైసెన్సులు ఇచ్చింది. గ్రామప్రాంతాలలో పరిశ్రమల అభివృద్ధికి విశ్వేశ్వరయ్యగారు చేసిన పథకం ప్రకారం ఈ ఏడు 28 ప్రదేశ పరిశ్రమలు ప్రారంభించబడ్డాయి.

విద్యుచ్ఛక్తి

వివిధ ప్రాంతాలలో, ఆయాప్రాంతీయులనుండి వచ్చిన కోరికల ఆధారంగా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాచేసే పథకం ధనాభావంవల్ల 1952 నవంబరులో ప్రారంభించినా 1953 నవంబరులో రద్దుచేయబడింది. రాష్ట్రంలోని వివిధ విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రాలకు అవసరమైన జలం అనుకూల వర్షపాతంవల్ల సమృద్ధిగా లభించింది. గ్రామప్రాంతాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా కార్యక్రమాలు చురుకుగా సాగుతున్నాయి. జాగ్ విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రంనుండి దక్షిణ కనరాకు సరఫరా చేయడానికిగాను మైసూరు ప్రభుత్వంతో ఒప్పందం జరిగింది.

రోడ్లు

రోడ్ల అభివృద్ధి, పరిరక్షణల విషయంలో ప్రభుత్వం సముచిత శ్రద్ధవహిస్తూంది. యీ సంవత్సరం 10 లక్షల వ్యయంతో దక్షిణ కనరాలో నేత్రావతి వంతెన, 18½ లక్షల వ్యయంతో మలబారులోని ధరతపూజా వంతెనా నిర్మించబడ్డాయి. చెంగల్‌పట్‌లోని పాలారు వంతెన, కోలరూన్ నదిపై మరొక వంతెన నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. కోలరూన్ వంతెన ప్రపంచంలోని వంతెనలన్నిటికన్న పొడవైనదిగా నిర్మించబడుతుంది. దీనినిర్మాణ వ్యయం 28½ లక్షలు. మద్రాసు రాష్ట్రపు పశ్చిమకోస్తా రహదారి వృద్ధిచేయడానికి పెద్దపథకం వేయబడింది. దీనికయ్యే వ్యయంలో కేంద్రప్రభుత్వం సగం భరిస్తుంది. ఇక్కడ హైవేస్ పరిశోధన కేంద్రం నెలకొల్పడానికి కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతి ఇచ్చింది. దేశంలో హైవేస్ ఇంజనీరింగులో పరిశోధనలు జరుపడానికి నెలకొల్ప తొలి కేంద్రం ఇదే.

"ఆగ్నేయాసియా సభతో సింహళం పాల్గొనదు"

అది శాంతి పరిరక్షణకు అనువైనది కాదని ప్రభుత్వ స్పష్టీకరణ

కొలంబో, ఆగస్టు 13: ఆగ్నేయాసియా రక్షణ వ్యవస్థ స్థాపనకై పశ్చిమ రాజ్యాలు ప్రతిపాదించిన సమావేశానికి సింహళం వెళ్ళదని సింహళ ప్రభుత్వం నేడు ప్రకటించింది. ఈ విషయం దానికి సంబంధం ఉన్న ప్రభుత్వాలన్నిటికీ తెలియ జేయబడిందని కూడా ప్రకటన తెలియజేసింది.

అయితే ఈ విషయమై తాము ఎట్టి అరమరికలు పెట్టుకోకుండా, నిష్పాక్షికంగా ఉంటామని తెలియజేసింది.

ఆగ్నేయాసియాలో శాంతి రక్షణకు పశ్చిమ రాజ్యాల ప్రతిపాదించిన రక్షణ వ్యవస్థ అంత అనువయినదిగా సట్లు సింహళం భావిస్తున్నదని ఆ ప్రకటన తెలియ జేసింది.

ఇప్పట్లో కొలంబో రాజ్యాల సభ జరగనట్లే

"శాంతి రక్షణకు అనువయిన ఏర్పాటు చేసే విషయమై చర్చించే నిమిత్తమే సింహళం కొలంబో రాజ్యాల సమావేశాన్ని మళ్ళీ ప్రతిపాదించింది. సమావేశం జరిపే విషయమై మొత్తంమీద అనుకూల అభిప్రాయాలే వచ్చినప్పటికీ, సమావేశ స్థలం, కాలాల విషయంలో ఏర్పడ్డ ఇబ్బందుల వల్ల, కొలంబో రాజ్యాల సభ ఇప్పట్లో జరిగే వీలులేకుండా పోయింది. మొత్తానికి అది జరగవచ్చు నేమో కాని పశ్చిమ రాజ్యాలు ప్రతిపాదించే సమావేశానికి ముందుగా మాత్రం జరగదనే చెప్పవలసి వుంటుంది" అని సింహళ ప్రభుత్వ ప్రకటన వివరించింది.

సింహళ ప్రభుత్వ అనిశ్చిత వైఖరి

ఈ ప్రకటన నిన్న సింహళ ప్రభుత్వం చేసిన నిర్ణయాలను బల్లడిస్తున్నది.

ఆగ్నేయాసియా రక్షణ వ్యవస్థ శాంతి రక్షణకు అంత అనువయిన వ్యవస్థ కాదని సింహళ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది కనుక, ఇక ఆ వ్యవస్థను సింహళం పూర్తిగా నిరాకరించి నట్లేనని ప్రభుత్వపక్షం వారు చెపుతున్నారు. కాని ప్రతికూల పక్షాలు మాత్రం ఈ విషయంలో సింహళ ప్రభుత్వానికి ఇంకా ఆశలు, సందేహాలు ఉన్నవనే అంటున్నారు.

ఆగ్నేయాసియా రక్షణ వ్యవస్థపట్ల సింహళ ప్రభుత్వ వైఖరికి, ఇండియా, ఇండోనేషియా, బర్మాల వైఖరికీ భేదా ఉందని ప్రతికూల పక్షాల వారు అంటున్నారు. పశ్చిమ రాజ్యాలు ప్రతిపాదించినా, ఆసియా రాజ్యాల మొత్తంగా జరిగినా, ప్రస్తుతానికి ఇటువంటి రక్షణ ఒప్పందాలు శాంతికి దోహదం కలుగ చేయవని ఆ మూడు దేశాలు ఖండితంగా, ప్రకటించి ఉం-

డగా, సింహళ ప్రభుత్వపు వైఖరి మాత్రం స్పష్టపడలేదని వాళ్లు అంటున్నారు. సింహళ ప్రభుత్వం రక్షణ వ్యవస్థను వ్యతిరేకిస్తున్నది అసలు అటువంటి వ్యవస్థ పనికి రావన్న కారణంమీద కాదనీ, పశ్చిమ రాజ్యాలు ఇప్పుడు ప్రతిపాదిస్తున్న పద్ధతి తనకు నచ్చలేదని మాత్రమే చెపుతున్నదని ప్రతికూల పక్షాలు విమర్శిస్తున్నారు.

ప్రజాభిప్రాయానికి విజయం

అయితే ఏది ఎట్లా ఉన్నప్పటికీ, సింహళ ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ప్రజాభిప్రాయానికి లొంగిపోయి, పశ్చిమ రాజ్యాల వ్యవస్థలో చేరటాన్ని వాయిదా వేసిందని మాత్రం వాళ్లు సంతోషం వెల్లడించారు.

సింహళం కూడా యీ విధంగా నిర్ణయించటంలో ఇంక కొలంబో రాజ్యాల్లో పాకిస్తాన్ ఒక్కటే ఆగ్నేయాసియా రక్షణ వ్యవస్థను సమర్థించేదిగా తయారయింది.

'ఆంధ్రతమిళరాష్ట్రాలమధ్య స్నేహ సామరస్యాలు వృద్ధికావాలి'

దిగువ సగిలేరుప్రాజెక్టుకు శంకుస్థాపనచేస్తూ మద్రాసు ముఖ్యమంత్రి అభిభాషణ

కడప, ఆగస్టు 13: "దిగువ సగిలేరు రిజర్వాయరుకు శంకుస్థాపన చేయగలిగినందుకు సంతోషిస్తున్నాము. ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తిఅయితే యీ ప్రాంతంలో వేలాది కుటుంబాలు సుఖసౌభాగ్యాలు పొందగలవు. ఈ శంకుస్థాపనోత్సవం, యిరుగు పొరుగున్న ఆంధ్ర తమిళరాష్ట్రాల మధ్య శాశ్వతముగ స్నేహ సామరస్యాలకు పునాది వేయగలదని చెప్పుటకు మరీ సంతోషిస్తున్నాను" అని మద్రాసు ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కామరాజనాడారు గారు నిన్న దిగువసగిలేరు ప్రాజెక్టు శంకుస్థాపనోత్సవ సందర్భంలో బద్వేలు మామిళ్ళ గ్రామంలో జరిగిన బహిరంగ సభలో ప్రసంగిస్తూ అన్నారు.

ఆంధ్ర ఉపముఖ్యమంత్రి శ్రీ నీలం సంజీవరెడ్డిగారు సభకు అధ్యక్షత వహించారు. ఆంధ్ర తమిళరాష్ట్రాల ప్రజలమధ్య స్నేహ సామరస్యాలు అభివృద్ధిఅవటం అవసరమని శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు కూడా అన్నారు.

భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం సంపాదించిపెట్టిన కాంగ్రెసును ప్రజలందరూ బలపర్చాలని నాడారుగారు విజ్ఞప్తి చేశారు. యీ 7 ఏళ్ళ స్వల్ప వ్యవధిలోనే కాంగ్రెసు మంత్రివర్గాలు ఎంతో అభివృద్ధి సాధించారని కల్లోల పరిస్థితుల్లో పైకిరావాలని ప్రయత్నించే కమ్యూనిస్టుల మాటలను విని మోసపోవద్దని హెచ్చరించారు.

సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీరు గారు, దిగువ సగిలేరుస్కీముకు సంబంధించిన విషయాలు వివరించారు. సగిలేరు రిజర్వాయరు మట్టికట్టతో నిర్మింపబడుతుందని, పదిగర్భంలో 180 అడుగుల పొడవున సున్నంతో రాతికట్టకట్టబడి కట్టి తలుపులు యేర్పాటు చేయబడునని 26000 క్యూసెక్కులు వరదనీరు వదులుటకు అవకాశం కల్పించబడునని, ఎడమగట్టునుండి సప్లయికాల్వ త్రవ్వబడుతుందని తెలియజేశారు. కాల్వ పొడవు 14 మైళ్లుంటుంది. యీ రిజర్వాయరు క్రింద 8 వేల ఎకరాలు సాగవుతుంది. రిజర్వాయరువల్ల 700 ఎకరాలభూమి మునిగిపోతుంది. క్షామపీడితమైన యీ ప్రాంతానికి, యీ రిజర్వాయరు వరప్రసాదం వంటిది.

ఈ స్కీము శుభప్రదం కావాలని కాంక్షిస్తూ శుభసందేశాలు పంపారు. శ్రీ చిదానందం ప్రభృతులు స్వాగత పత్రాలు సమర్పించారు.

నిన్నరాత్రి కడప పురపాలక సంఘంవారు, శ్రీ కామరాజనాడారు గారికి, [illegible] సమర్పించారు. [illegible] మైదానంలో [illegible] నిన్నరాత్రి [illegible] గారు [illegible]

ఆగ్నేయాసియావ్యవస్థలో లావోస్, కాంబోడియాలు చేరే అవకాశం

— జెనీవా ఒప్పందం షరతుల వివరణ

పారిస్, ఆగస్టు 12: ఆగ్నేయాసియా రక్షణ వ్యవస్థ ఐక్యరాజ్యసమితి నియమావళికి విరుద్ధంగా ఉండకట్లయితే, అందులో లావోస్, కాంబోడియాలు చేరటానికి యుద్ధవిరమణ ఒప్పందాలు అనుమతిస్తున్నవని ఫ్రెంచి సహోదర రాజ్యాల శాఖ సన్నిహితవర్గాలు నేడు సూచించారు. జెనీవా ఒప్పందాల పూర్తి వివరాలు నేడిక్కడ ప్రకటించబడ్డవి.

వియత్నాం, కాంబోడియా, లావోస్ లలో ఫ్రాన్సుకు ఉన్న ఆర్థిక యాజమాన్యాలను రద్దుచేసుకునేందుకు ఆగస్టు 20 తేదీన ఫ్రాన్సుతో ప్రతినిధులు ప్రారంభిస్తుందని సహోదర రాజ్యాల శాఖ నేడు ప్రకటించింది. ఆదేశాలు సొంత ద్రవ్యమానాన్ని ఏర్పాటు చేసుకునేందుకూ, అంతర్జాతీయ లావాదేవీల్లో ఫ్రాన్సుతో కలిసి ఉండటమా, లేక డాలర్ ప్రాంతంలో కానీ, స్టర్లింగ్ ప్రాంతంలో కానీ చేరటమా నిర్ణయించుకునేందుకూ వీలుకలిగిస్తూ కొత్త ఒప్పందం చేసుకోబడుతుందని తెలుస్తున్నది.

జెనీవా ఒప్పందాలు

జెనీవాలో జరిగిన వియత్నాం, కాంబోడియా, లావోస్ యుద్ధవిరమణ ఒప్పందాలు నేడిక్కడ ప్రకటించబడ్డవి. వీటి ప్రకారం ఉత్తరవియత్నాంలో ఉన్న ఫ్రెంచిబలాలు, దక్షిణ వియత్నాంలో ఉన్న వియట్మిన్ బలాలు

జులై 23 నుంచి 300 రోజులలో ఆయా ప్రాంతాలకు ఉపసంహరించటం జరగవలసి ఉన్నది. లావోస్, కాంబోడియాల్లో ఉన్న ప్రతిఘటన దళాలన్నీ రద్దు చేయబడాలి. ఒక్క [illegible]

స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాలు

[illegible]

బాలానందసంఘం

[illegible]

సైనిక ఒప్పందాల నిరసన

[illegible]

ప్రధాన 'యుద్ధం' మొదలు!

[illegible]

"మరో ప్రపంచయుద్ధం సంభవిస్తే బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, రష్యాలకే పెద్దదెబ్బ"

సోవియెట్ విదేశాంగమంత్రి మాలటోవ్ హెచ్చరిక

మాస్కో, ఆగస్టు 12: మూడో ప్రపంచయుద్ధం గనుక వచ్చినట్లయితే, అందువల్ల ముఖ్యంగా దెబ్బతినే దేశాలు బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు, రష్యాలే నని, బ్రిటిష్ కార్మికపక్షం నాయకుల గౌరవార్థం మాస్కోలోని బ్రిటిష్ రాయబారి కార్యాలయంలో జరిగిన విందులో మాట్లాడుతూ రష్యా విదేశాంగ మంత్రి మాలటోవ్ విశదం చెయ్యడమేగాక, అట్టి యుద్ధం వల్ల ప్రాదుర్భవించే ఉపద్రవాలను గూర్చి గాఢమైన హెచ్చరికను చేశారు.

మూడో ప్రపంచ యుద్ధవస్తే, అందువల్ల యీ మూడు రాజ్యాలలో ఏ ఒక్క రాజ్యానికీ గాని లాభం కల్గదు. ఆ యుద్ధంవల్ల యీ మూడు రాజ్యాలు గడించేది ఏమీ లేదు అని గూడా మాలటోవ్ యీ సందర్భంలో అన్నారు. ఈ మాటలను బ్రిటిష్ కార్మికపక్షం నాయకులు పశ్చిమ జర్మనీ పునరాయుధం [illegible]

[illegible]

గాఢంగాను ఈ సమాలోచనలు సాగించారు.

మొన్న మంగళవారంనాడు రాత్రి ఈ ప్రతినిధి వర్గానికి ఈ మాలంకోవ్ విందు చేశారు. ఆసందర్భంలో వీరంతా దూరప్రాచ్య వ్యవహారాలను గురించి, ఆసియా వ్యవహారాలనుగురించి ముఖ్యంగా చర్చించినట్లు తెలుస్తున్నది. [illegible]

సోవియట్ నాయకులు అమెరికా విదేశాంగ విధానాన్ని గురించి ఎక్కువగా మాట్లాడారు. ముఖ్యంగా దూరప్రాచ్యంలో అమెరికా వైఖరినిగూర్చి ఈ చర్చలు నడిచినట్లు తెలుస్తున్నది.

ఈ రోజుతో మాస్కోలో వీరి రెండు రోజుల ఉనికి పూర్తి అయింది. రాత్రే వీరు పెకింగుకు బయలుదేరి వెళ్లారు.

గోవాలో భారత పౌరుని వధ

బొంబాయి, ఆగస్టు 13: మార్గోవాలో ఒక హోటల్లో ఉంటున్న భారతీయ పౌరుడొకడిని పోర్చుగీస్ పోలీసులు కాల్చి చంపారని తెలియవచ్చింది. మల్లప్ప హారిమంబగ్ అనే యువకుడు నేడు బొంబాయి పోలీసులకు ఈ వర్తమానం తెలియజేశాడు.

మంబగ్ తండ్రిని పోర్చుగీస్ పోలీసులు గోవా విడిచి వెళ్లవలసిందని ఆడిగారట. దానికి ఆయన నిరాకరించగా, నిర్దాక్షిణ్యంగా కాల్చి చంపారట.

నివాసానుమతి లేని భారతీయులందరినీ పోర్చుగీస్ అధికారులు బలవంతంగా పంపించి వేస్తున్నారట.

హైద్రాబాదు ముఖ్యమంత్రికి పుత్రశోకం

సికింద్రాబాదు, ఆగస్టు 12: హైదరాబాదు ముఖ్యమంత్రి బూర్గుల రామకృష్ణరావుగారి మూడేండ్ల కుమారుడు ఇవాళ సాయంత్రం మరణించాడు. ఈ పసివాడు చాలనాళ్లుగా జబ్బుతో ఉండినాడు.

ఫ్రెంచి ఇండియా స్థావరాల భవిష్యత్తుపై ఢిల్లీ చర్చలలో ఉభయపక్షాల ఏకీభావం

న్యూఢిల్లీ, ఆగస్టు 12: ఫ్రెంచి ఇండియా భవితవ్య సమస్యపై ఫ్రాన్సు భారత ప్రభుత్వాలకు ప్రాతిపదిక సూత్రాలలో సమన్వయం కుదిరినట్లే ఇరు ప్రభుత్వాలూ భావిస్తున్నవనీ, ఈ సంప్రతింపులను కొనసాగించ నిశ్చయించుకున్నవనీ తెలుస్తోంది.

ఇప్పుడు, భారత ప్రభుత్వ విదేశ వ్యవహార శాఖోద్యోగులకూ, ఫ్రెంచి రాయబారి కౌంట్ అస్త్రొరాగ్ కూ జరుగుతున్న సంప్రతింపులు, ఫ్రెంచి ఇండియా సమస్యను స్నేహపూర్వకంగా త్వరలోనే పరిష్కరించడానికి తప్పక దారితీయగలవని, ఢిల్లీలోని అధికార వర్గాలవారు భావిస్తున్నారు.

ఫ్రెంచి రాయబారి కౌంట్ అస్త్రొరాగ్ నేడు ప్రధాని నెహ్రూను, విదేశాంగ కార్యదర్శి ఆర్. కె. నెహ్రూను కలుసుకున్నారు.

ఫ్రెంచి ఇండియాలో ఎట్టి సంఘటనలూ జరగకుండా ఉన్నట్లయితే, ఇది శాంతియుతంగానూ, స్నేహపూర్వకంగానూ కొనసాగి, అచిరకాలంలోనే సమస్య పరిష్కారమవటానికి ఎంతో దోహదం జరుగుతుందని ఢిల్లీ అధికారవర్గాలవారు పదేపదే నొక్కిచెప్పారు. వలసలలో రభసలు తొలగం ప్రతింపులను చికాకు పెట్టగలవేకాని, ఏవిధంగానూ మేలు చేయలేవని వీరు అన్నారు.

ఇరుపక్షాలకీ, ఆత్మవిశ్వాసం, ఎదటివారిలో విశ్వాసము ఏర్పడి, ఈ సంప్రతింపులు సమాప్తమయ్యేవరకూ, [illegible]

రైతుకూలీ భవిష్యత్తుకు రాజబాట నిర్మించాలి

భారత స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ సందర్భంలో లోక్ పార్టీ నాయకులు శ్రీ గౌతు లచ్చన్నగారు యీ దిగువ సందేశాన్ని ఇస్తున్నారు.

"ఆగస్టు 15 భారత స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం జాతికంతకూ పర్వదినమని ప్రత్యేకించి చెప్పవలసిన పనిలేదు. రాజకీయస్వాతంత్ర్యంతో పాటు సర్వ శ్రామిక ప్రజానీకానికంతకూ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించినప్పుడే మనది సమగ్రమైన స్వాతంత్ర్యం అవుతుంది.

స్వరాజ్యంవచ్చి ఆరుయేండ్లు, స్వరాష్ట్రంవచ్చి ఒకయేడాది కావస్తున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర అవతరణ అనంతరం మొట్టమొదటి స్వాతంత్ర్య దినోత్సవం యిదే. ఆంధ్ర ప్రజానీకానికంతటికీ సకలసౌకర్యములు సమకూడవలసిన యీగరుణంలో ఒకప్రక్క గీత పనివారు, మరొకప్రక్క యీ నాంధ్ర రైతులు తమ జీవనభృతికొరకు సత్యాగ్రహ సమరాన్ని సాగిస్తూ కారాగార క్లేశాలను అనుభవించవలసిరావడం మన దురదృష్టం.

ఈనాం రైతుల రక్షణకు అవసరమయిన శాసనాలను చేయనున్నామని అనేకమార్లు [illegible]

దేశంలో పత్రికాస్వాతంత్ర్యానికి ఉత్కృష్టస్థానం

అఖిలభారత సంపాదకుల మహాసభలో ప్రధాని నెహ్రూ ఉద్బోధ

న్యూఢిల్లీ, ఆగస్టు 13: స్వాతంత్ర్యం గురించి ఆలోచించేటప్పుడు దాని ననుసరించి వుండే బాధ్యతను గురించి కూడా ఆలోచించాలి. అది పత్రికా స్వాతంత్ర్యం కానీయండి మరే స్వాతంత్ర్యం కానీయండి దాని ననుసరించి బాధ్యత, భారంలేకపోతే ఆ స్వాతంత్ర్యం తప్పక క్రమక్రమంగా అంతరించి పోతుంది. అని ప్రధాన మంత్రి జవాహర్లాల్ నెహ్రూ ఇవాళ పత్రికా సంపాదకుల మహాసభను ఉద్దేశించి అన్నారు.

మన పత్రికలు ఈ విషయంలో బాధ్యతాయుతంగా పనిచేస్తే మనపని చాలా సులువవుతుంది.

పత్రికాస్వాతంత్ర్యాన్ని ఏవిధంగానూ పరిమితం చేయాలని నాకెంతమాత్రం లేదు. మీరెంతైనా విమర్శించండి, ప్రభుత్వాన్ని పూర్తిగా ఖండించండి. కాని ఆ విమర్శ, ఖండన న్యాయంగా వుండాలి. ఏదో ప్రజల్లో సంచలనం కలిగించేదిగానో, లేక నీచాభిరుచిని [illegible]

రాజభవన్ వార్తలు

[illegible]

ఆంధ్రపట్టణాల అభివృద్ధికి ప్రభుత్వశ్రద్ధ

విజయవాడ, గుంటూరు, వాల్తేరు, కర్నూలు లకు ప్రథమస్థానం: కేంద్రసహాయానికి అభ్యర్థన

మద్రాసు, ఆగస్టు 13: "ఆంధ్ర దేశంలోని వివిధ పట్టణాల మంచినీటి, సౌకర్యం, మురుగునీటి పారుదల, పారిశుద్ధ్యాన్ని గూర్చి ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధ వహిస్తోంది అందునా వాల్తేరు, విజయవాడ, గుంటూరు, కర్నూలు పట్టణాలఅభివృద్ధికి ప్రాధాన్యం ఇస్తోంది. కర్నూలు అభివృద్ధి మార్గాన్వేషణకు ఒక ఉద్యోగాధికార ఉపసంఘం నియమింపబడింది. ఈ విధంగా ఇతర పట్నాలకు సంఘాలు నియమించే విషయం ఆలోచిస్తున్నాము. ఈ పట్టణాలఅభివృద్ధికి తగు ఋణాలు [illegible] ఇవ్వవలసిందిగా కేంద్రాన్ని [illegible] రోగ్య శాఖల [illegible] కేశావ్ గారిని ఢిల్లీ పంపిం-

చాము" అని ఆంధ్రప్రభుత్వ ప్రజారోగ్యశాఖ మంత్రి డి. సంజీవయ్యగారు ఆంధ్ర పట్టణాల అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటోందన్న ప్రశ్నకు సమాధానంగా చెప్పారు.

మంత్రిగారు ఇట్లా చెప్పారు: "మొత్తంమీద ఆంధ్రదేశంలోని పట్టణాలు సక్రమంగా పెరగలేదు. క్రమమైన మార్గంలో యీ పట్టణాలు పెరగడానికి ప్రణాళికలతోటి ప్రణాళికలు తయారు చేయించవలసి ఉన్నది. స్థానిక సంస్థల [illegible] రాఘవరెడ్డిగారు యీ సమస్యను పరిశీలిస్తున్నారు. ప్రజారోగ్య శాఖ, స్థానిక సంస్థల, పట్టణాభివృద్ధిశాఖ కలసి వ్యవహరించ గలవు. దేశంలోని పట్టణాలు క్రమంగా పెరిగి, సౌందర్య విలసితములు గావడానికి ప్రభుత్వోద్యోగుల [illegible] ప్రజాసహకారం కూడా అవసరం.

ఈ సందర్భంలో ప్రజలూ పత్రికలు చెస్తున్న సూచనలను ప్రభుత్వం వారు గమనిస్తున్నారు.

శ్రీ సంజీవయ్యగారు

మద్రాసు, ఆగ 13: ఆంధ్రరాష్ట్ర హరిజనోద్ధరణ మంత్రి డి. సంజీవయ్యగారు ఈ ఉదయం హరిజనశాఖ కమీషనరు ప్రభాకరరావునాయుడుగారితో హరిజనశాఖ అభివృద్ధిని గూర్చి చర్చించారు: హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలాలకు పట్టాలిచ్చే నిమిత్తం, వారి శ్రేయస్సును గమనించే నిమిత్తం మంత్రిగారు 25 నుంచి 29 వరకు ప॥గో॥ తూ॥గో॥ జిల్లాల్లో పర్యటించనున్నారు.

నక్కలగండి రిజర్వాయరుకు ఉప ముఖ్యమంత్రి శంకుస్థాపన

ఉదయగిరి తాలూకాలో 1000 ఎకరాలు సాగుచేసే చిన్న ప్రాజెక్టు

నెల్లూరు, ఆగస్టు 12: ఉదయగిరి తాలూకాలోని నక్కలగండి రిజర్వాయరుకు ఉప ముఖ్యమంత్రి నీలం సంజీవరెడ్డి గారు నిన్న సాయంకాలం శంకుస్థాపన చేశారు.

11 లక్షల 90 వేల రూ.ల ఖర్చుతో మొత్తం వెయ్యి ఎకరాల విస్తీర్ణం గల భూమిని సాగులోకి తెచ్చుటకు నిర్ణయింపబడిన ప్రాజెక్టు యిది.

శంకుస్థాపన సభ ప్రత్యేకంగా అలంకరింపబడిన పందిరిక్రింద యేర్పాటు చేయబడింది. మేళ తాళములతో నాయకులను తోడ్కొని వచ్చారు. వేదోక్తంగా శంకుస్థాపన జరిగిన అనంతరం, శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరిగిన బహిరంగసభలో ఉప ముఖ్యమంత్రి సంజీవరెడ్డిగారు ప్రసంగిస్తూ, ఈ ప్రాజెక్టుపై ఖర్చు పెట్టే డబ్బుకు వడ్డీకూడా గిట్టుబాటు కాకపోవచ్చు ఇప్పటికి కేవలం ప్రజాక్షేమాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని సంతత క్షామపీడితమైన యీ కరవుప్రాంతంలో దీనిని నిర్మిస్తామని చెప్పారు.

సాంఘిక సంక్షేమ వికాస కార్యక్రమం

వల్లూరులో ఆగస్టు 15-న ప్రారంభం

కడప, ఆగస్టు 11: ఇక్కడికి 15 మైళ్ల దూరంలో ఉన్న వల్లూరులో సాంఘిక సంక్షేమ వికాస కార్యక్రమానికి ప్రారంభోత్సవం జరపాలని కడపజిల్లా సాంఘిక సంక్షేమ సంఘం వారు తీర్మానించారు. సంఘ సమావేశానికి ఆంధ్రరాష్ట్ర సంక్షేమ సలహా ...

రాజమండ్రి వరద నివారణ జాగ్రత్త

ప్రభుత్వానికి పురపాలక సంఘంవారి అభ్యర్థన

రాజమండ్రి, ఆగస్టు 11: రాజమండ్రి పురపాలకసంఘ అత్యవసర సమావేశం యీనాటి సాయంత్రము 4 గంటలకు, కౌన్సిలుహాలులో, చైర్మన్ డాక్టర్ ఎ. వి. నాగేశ్వరరావుగారి అధ్యక్షతన జరిగింది.

గోదావరిగట్టుమీదనున్న రాజమండ్రి పట్టణానికి ఉత్తరంగా ఎక్కడ గండి పడినా, అవతల ప్రవాహము పట్టణము మీదకువచ్చే ప్రమాదమును అరికట్టడానికిగాను, ప్రభుత్వ సేవరు మిల్లువారి నీటి కొట్టాలను చేర్చి అడ్డముగా (తూర్పు - పడమరలుగా) పెద్ద గట్టు వేయించవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుతూ అందుకుగాను అంచనా వేయబడిన 22,000 రూపాయలకుగాను మిగిలిన ... రూపాయలను పుర ...

వరద తగ్గుదల సూచన

నెల్లూరు జిల్లా పాలేరు పదిపై రిజర్వాయరు

(శ్రీ) గోపాలరెడ్డిగారిచే శంకుస్థాపన

పొందువగండి, ఆగస్టు 11: నెల్లూరుకు 130 మైళ్ల దూరమున గల పొందువగండివద్ద పాలేరు నదిపై నిర్మించబడనున్న రిజర్వాయరుకు అధ్యక్షులు శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు శంకుస్థాపన చేస్తూ ...

రిజర్వాయరు ప్రయోజనాలు

నవ్యాంధ్రకు ఉజ్వల భవిష్యత్తు

(1 వ పేజీ తరువాయి)

... కేవలం తమకుతెలిగిన సత్యశస్త్రం ద్వారా శత్రువును స్వాగతిమిచ్చి, స్వతంత్రజీవుల ఆకాంక్షలను, పరతంత్రుల ప్రబ్రతను తొలగించి, ...

భారత్ సేవక్ సమాజ్

(6 వ పేజీ తరువాయి)

గృహ కుటీర పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేయబడుతున్నవి. జానపద గేయాలు నాటకాలుపట్ల ప్రజలలో అభిరుచి పెంపొందించబడుతున్నది. స్త్రీలకు కుట్టు పనిలోను గృహాలంకరణలోను శిక్షణలలోను శిక్షణగరుపబడుతున్నది.

ఒకచోట హరిజనులకు 324 ఇండ్లు 324,000 రూ. స్వల్పవ్యయానికే నిర్మించబడ్డాయి. ఇంకొకచోట గ్రామస్థుల సహకారంతో కేవలం 9 వేల రూపాయలకే ఒక వాగుమీద 110 అడుగుల పొడవుగల ఇనుప వంతెన నిర్మించబడింది. మరొకచోట కొండలమీదుగా అడవులమధ్య 16 మైళ్ళ దూరం పొడుగు రోడ్డు నిర్మించబడింది. ...

ఇప్పటికింకా భారత్ సేవక్ సమా...

ప్రాసిక్యూషన్ సాక్ష్యాలు

ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఉద్బోధ

గుంటూరు, ఆగస్టు 9: కేసు ఫలితం ఏమయినా సరే కాని, తప్పుడు సాక్ష్యాలు దాఖలు చేయకూడదు. నిజాయితీతో నిజమైన సాక్ష్యాలనే హాజరు పెట్టాలని ఆంధ్ర హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి శ్రీ కోకా సుబ్బారావుగారు శనివారం ఇక్కడ జరిగిన గుంటూరు జిల్లా పోలీసు వార్షిక క్రీడోత్సవాలకు అధ్యక్షత వహిస్తూ హితవు చెప్పారు.

పోలీసుబలాలని ప్రశంసిస్తూ ప్రధాన న్యాయమూర్తి భారత పోలీసుదళం వారు లండన్ పోలీసులకు ఎంతమాత్రం తీసిపోరని కొన్ని కొన్ని అవలక్షణాలు తొలగిపోతే, మన పోలీసుదళాలు ఇంకా ఉన్నతస్థాయిని చేరుకో గలవని ...

ఈసంస్థ ప్రజలది. ఇది వారి ఉద్యమం. అందుచేత ప్రతివారు ఈ లక్ష్యసిద్ధికి యథాశక్తి తోడ్పడాలి. దీని లక్ష్యాలు మహోన్నతమైనవి. యావద్దేశ శ్రేయస్సును లక్ష్యించి, ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రణాళికలు సత్ఫలితాలను లభింపచేసేటట్లు సహకరించడానికి ప్రజలలో అనుకూలవాతావరణాన్ని సృష్టించాలి.

ఆంధ్రపత్రిక • సారస్వతానుబంధం

1954 సం॥ ఆగస్టునెల 14-వ తేదీ, శనివారము

వాల్మీకి రామాయణం

శ్రీ శ్రీనివాస శిరోమణి

అయోధ్యా కాండ

౧

భరతుడు మేనమామ ఇంటికి ప్రయాణము అయిపోతూ శత్రుఘ్నుణ్ణి తోడు తీసుకువెళ్ళాడు. శత్రుఘ్నుడు జితేంద్రియుడు. బుద్ధిమంతుడు. ఆ అన్నగారి మీద అతనికి ఉన్న ప్రేమాతిశయమునుంచి గిరివ్రజపురానికి తోడుగా పోయినాడు.

అక్కడ భరతుడి మేనమామ (యుధాజిత్) భరతుణ్ణి శత్రుఘ్నుణ్ణి సొంత కన్న బిడ్డలవలె ఆదరించినాడు. చక్కగా సత్కరించినాడు. వారుకోరుకొన్నవి అన్నీ ఇచ్చి సంతోషపెట్టినాడు. సుఖపెట్టినాడు. అక్కడ ఆ అన్నదమ్ములు అట్లా ఎంతో సంతోషముగానూ సుఖముగానూ ఉంటూ ఉన్నా వృద్ధుడు అయిన తమ తండ్రి దశరథమహారాజును గురించే ఆలోచించసాగినాడు.

దశరథమహారాజున్నూ శోకాంతిములో ఉన్న ఇంద్రవరుణుల వంటి ఆ భరత శత్రుఘ్నులను గురించే ఆలోచించడము మొదలుపెట్టినాడు. ఆయనకు నలుగురు కొడుకులూ నాలుగు చేతులవంటివారు. నలుగురూ ఇష్టులే. అయితే మహావిష్ణువుకు దేవతలు అందరిలోనూ బ్రహ్మదేవుడు అంటే ఎక్కువ ఇష్టము. అదే విధముగా దశరథమహారాజుకు నలుగురు కొడుకులలోనూ రాముడు అంటే ఎక్కువ ఇష్టము.

ఇంతకూ మహావిష్ణువే రాముడు. మహోన్నతుడు అయిన రావణాసురుణ్ణి సంహారము చేయవలసింది అని దేవతలు ప్రార్థిస్తే మానవజన్మను ఎత్తినాడు. అందువల్లనే దేవలోకములో దేవేంద్రుణ్ణి కన్న అదితివలె ఈ మానవలోకములో రాముణ్ణికన్న కౌసల్యాదేవి శోభించింది. అటువంటి అనుపమానము అయిన పుత్రుడు ఈ భూలోకములో ఎవరికీ పుట్టలేదు అని దశరథమహారాజు సంతోషపడ్డాడు.

దశరథమహారాజుకు ఉన్న సద్గుణాలు అన్నిటితోటి రాముడు పుట్టినాడు. అతడు సుందరాకారుడు. పరమపరాక్రమవంతుడు. అసూయలేనివాడు. ఎప్పుడూ ప్రశాంత చిత్తములో ఉండేవాడు. ఎవరు ఎంత పరుషముగా మాట్లాడినా మృదువుగా జవాబు చెప్పేవాడు. ఎవరు ఎందుకు ఏ కొంచెము ఉపకారము చేసినా సంతోషపడేవాడు. నూరు అపకారాలు చేసినా జ్ఞాపకము ఉంచుకొనేవాడు కాడు. ఎడతెగకుండా అస్త్రాభ్యాసము చేస్తూ విరామసమయాలలో శీలవృద్ధులతో సదాచారాలను గురించి వయోవృద్ధులతో పరంపరాగత సత్సంప్రదాయాలను గురించీ జ్ఞానవృద్ధులతో వేదాంత రహస్యాలను గురించీ చర్చించి తెలుసుకొంటూ ఉండేవాడు.

అతడు మహాబుద్ధిమంతుడు. మధురభాషి. ఎవరిని అయినా అతడే ముందుగా పలుకరించేవాడు. సంతోషపెట్టే సంగతులే మాట్లాడేవాడు. అమితవీర్యవంతుడు అయినప్పటికీన్నీ ఎన్నడూ విర్రవీగి ఎరగడు. అబద్ధాలు ఆడేవాడు కాడు. పెద్దలను ఎప్పుడూ గౌరవించేవాడు. ప్రజలను రంజింపచేసేవాడు. ప్రజలున్నూ అతణ్ణి అమితముగా ప్రేమించేవారు. అతడు విద్వాంసుడు. ధర్మజ్ఞుడు. దయాశీలి. కోపాన్ని జయించినాడు. ఎప్పుడూ దృఢనియమముతో ఉండేవాడు. పరిశుద్ధుడు. బ్రాహ్మణులను పూజించేవాడు. దరిద్రులను దయతో చూచేవాడు. ఇక్ష్వాకు వంశోచితము అయిన దయాదాక్షిణ్య శరణాగత రక్షణాదిధర్మాలు అన్నీ అతనిలో మూర్తీభవించినవి. అతడు క్షత్రధర్మమే తనకు ముఖ్యము అయినది అనీ ఆ క్షత్రధర్మానుష్ఠానము వల్లనే యశస్సున్నూ స్వర్గసౌఖ్యమూ తనకు సంప్రాప్తము అవుతవి అనీ నిశ్చయించుకొన్నాడు.

అతడు ఎన్నడూ చెడు విషయాలలోకి - అంటే జూదమూ మొదలు అయిన వ్యసనాలలోకి - మనస్సుపోనిచ్చేవాడు కాడు. ధర్మవిరుద్ధము అయిన గ్రామ్య సంభాషణలకు చోటు ఇచ్చేవాడు కాడు. ఏ విషయములో నయినా బృహస్పతివలె యుక్తిప్రతియుక్తి చెప్పేవాడు. ఎప్పుడూ మంచి దేహదార్ఢ్యములో ఉండేవాడు. అనారోగ్యము ఎన్నడూ ఎరగడు. వాగ్మి. దేశకాల విదుడు. చూచే చూడటములో ఎవటె వారి మనస్సు కనిపెట్టేవాడు. ప్రజలు అందరికీ బహిఃప్రాణము అయినాడు. సాంగముగా వేదాధ్యయనము చేసినాడు. విద్యావ్రతస్నాతుడున్నూ అయినాడు. ఈ లోకములో అతను ఒక్కడే సత్పురుషుడు అనిపించుకొన్నాడు. భుజబలము కొద్దిబాణాలు వదలడములోనూ మంత్రసహితముగా అస్త్రాలను వదలడములోనూ ఇంద్రుడికన్నా గొప్పవాడు అయినాడు. పితృమాతృ వంశాలకు రెంటికిన్నీ కులదీపకుడున్నూ అయినాడు. ఏ దోషమూ లేనివాడు. ఎటువంటి కష్టకాలములోనయినా దిగులు పడేవాడు కాడు. ఆడి తప్పేవాడు కాడు. ఋజువర్తనుడు. ధర్మార్థ దర్శకులు అయిన బ్రాహ్మణుల దగ్గిర సుశిక్షితుడు అయినాడు. ధర్మార్థ కామతత్త్వజ్ఞుడు.

రాముడు మరుపులేనివాడు. అతడి బుద్ధి ఎప్పటికీ అప్పుడు వికసిస్తూ ఉండేది. లౌకిక మర్యాదలూ శిష్టాచారాలూ తెలిసిన పండితుడు. వినయాన్వితుడు. సాభిప్రాయాలవల్ల తన మనో నిశ్చయాన్ని ఇతరులకు తెలియనిచ్చేవాడు కాడు. అతని ఆలోచనలు ఫలప్రాప్తివరకూ ఎవరికీ బోధపడేవి కావు. అతని కోపము కానీ అతని సంతోషము కానీ ఎన్నడూ వ్యర్థము అయిపోయేది కాదు.

అతనిది దృఢము అయిన సదాభక్తి. స్థిరము అయిన ప్రజ్ఞ. దుర్మార్గులను దరిచేరనిచ్చేవాడు కాడు. ఒక్క దుష్టవాక్కు తన నోటి వెంట రానిచ్చేవాడు కాడు. అలసత్వము అనేది అతనికి లేదు. పొరపాటు ఎరగడు. తన దోషము ఏదో ఇట్టే గ్రహించేవాడు. చూడగానే మనుష్యుల తారతమ్యాలను తెలుసుకొనేవాడు. కృతజ్ఞుడు. శాస్త్రజ్ఞుడు. ఎవరిని అయినా చేర తీయడములోనూ ఆ చేరతీసిన వారిని ఆదరించడములోనూ అతి సమర్థుడు. స్నేహము చేయడములోనూ స్నేహము చేసిన పెద్దలను నిలుపుకొనడములోనూ పండితుడు. దుష్టులను నిగ్రహించడములో నిపుణుడు. ధనార్జనోపాయాలు అన్నీ తెలిసినవాడు. శాస్త్రీయముగా వ్యయము చేయడమున్నూ తెలిసినవాడు.

అతడు న్యాయవైశేషిక వేదాంత వ్యాకరణ మీమాంసాది శాస్త్రాలనూ సంస్కృత ప్రాకృతాది మహాభాషలలో కావ్యనాటకాది గ్రంథాలనూ కరతలామలకము చేసుకొన్నాడు. ధర్మలోపమూ అర్థలోపమూ లేకుండా సుఖము అనుభవించేవాడు. అలసుడు కాడు. వినోద ప్రయోజనమూ - సంగీతమూ చిత్రరచనమూ మొదలుఅయిన వినోదాలు అన్నీ తెలిసినవాడు. అర్థవిభాగము- అంటే ధర్మముకోసమూ యశస్సుకోసమూ లౌకిక వ్యవహారముకోసమూ తనకోసమూ తన బంధుమిత్రులకోసమూ ధనాన్ని అయిదుభాగాలు చేసి-వినియోగించడము ఎరిగినవాడు. ఏనుగులనూ గుర్రాలనూ నడపడములోనూ వాటిని శిక్షించడములోనూ సమర్థుడు. ధనుర్వేదవిదులలో శ్రేష్ఠుడు. అతిరథ సమ్మతుడు. శత్రువులు ఎత్తివచ్చేవరకూ ఊరకఉండేవాడు కాడు; అతడే వారికి ఎదురుసంధానించి పోరాడి గెలిచివచ్చేవాడు. సేనలను నడపడములో ఆరితేరినాడు. సురాసురులు ఏకముఅయి ఎత్తివచ్చినా అతణ్ణి ఎదిరించలేరు. అతడు ఇతరులను నెపము ఎన్నేవాడు కాడు. కోపపరవశుడు అయ్యేవాడు కాడు. గర్వపడేవాడు కాడు. ఎవరినీ నిందించేవాడు కాడు. కాలానికి కట్టుబడేవాడు కాడు. మత్సరములేనివాడు. సూర్యుడు తన అనంతకిరణాలతో తేజరిల్లినట్టు ఇటువంటి లోకోత్తరగుణాలతో రాముడు తేజరిల్లినాడు. సర్వప్రజాకాంతుడు అయినాడు. ముల్లోకాలవారికీ పూజ్యుడు అయినాడు. ఆ అప్రధృష్యపరాక్రమవంతుణ్ణి ఆ అశేషకళ్యాణగుణసంపన్నుణ్ణి లోకపాలకులతో సరిసమానము అయిన ఆ రాముణ్ణి భూదేవి తనకు ప్రభువుగా వరించింది.

ఆ మహానుభావుణ్ణి రాముణ్ణి తాను జీవించిఉండగా రాజును చేయడము ఎట్లాగా అని దశరథ మహారాజు ఆలోచించడము మొదలుపెట్టినాడు.

"రాముడు లోకాభివృద్ధికాముడు. దయాసముద్రుడు. ప్రజల సంతాపాన్ని పోగొట్టడములో పర్జన్యుడివంటివాడు. పరాక్రమానికి యమశక్రుల వంటివాడు. బుద్ధికి బృహస్పతివంటివాడు. ధైర్యానికి మేరుపర్వతమువంటివాడు. క్షమాగుణానికి భూమివంటివాడు. ప్రజలు అందరికీ నాకన్నా ఇష్టుడు. వాడు-రాముడు రాజ్యపాలనము చేస్తూఉంటే నేను చూచి సంతోషించి చనిపోతేను" అని దశరథ మహారాజు నిశ్చయించుకొన్నాడు.

ఈ విషయము దశరథ మహారాజు మంత్రులు అందరితోనూ సంప్రదించినాడు. రాత్రిపూట నక్షత్రమండలములోనూ పగటిపూట ఆకాశములోనూ భూమిమీదనూ తనకు ఉత్పాతాలు భయంకరముగా కనబడుతున్నవి అనీ తనకు బాగా వార్ధక్యము వచ్చిందనీ ప్రజాహితముకోసమూ తన సంతోషముకోసమూ సర్వజనసంతోషకారుడూ పూర్ణచంద్రుడివలె సర్వలోకప్రియుడూ అయిన రాముణ్ణి యువరాజును చేయవలెను అని దశరథమహారాజు చెప్పినాడు. అందుకు మంత్రులు అందరూ అంగీకరించినారు.

రాముణ్ణి యువరాజును చేయవలసినకాలము ఆసన్నము అయింది అని దశరథమహారాజు అంతట నిశ్చయించినాడు. ఆ విషయము ఆలోచించి నిర్ణయించడానికి ఒక సభను సమావేశపరచవలెను అనుకొన్నాడు. నానా నగర ముఖ్యులనూ జానపద ముఖ్యులనూ రాజముఖ్యులనూ ప్రత్యేకము ప్రత్యేకముగా ఆహ్వానించినాడు.

దూరదేశస్థులు అయినందువల్లనూ వ్యవధి లేకపోయినందువల్లనూ కేకయ మహారాజుకూ జనకమహారాజుకూ ఆహ్వానాలు అంపించలేదు. వారు ఉభయులూ ఆ వృత్తాంతము ఆ తరువాత విని సంతోషిస్తారు అని దశరథమహారాజు అనుకొన్నాడు.

ఆహ్వానాలు అందుకొని వచ్చినవారిని అందరినీ యథాయోగ్యముగా ఆభరణాదులు ఇచ్చి సన్మానించినాడు. వారివారి అర్హతలకు తగినట్టుగా విడుదులు చూపించినాడు. దేవతలను బ్రహ్మదేవుడివలె వారిని అందరినీ దశరథమహారాజు స్వయముగా చూచి గౌరవించినాడు. అంతట దశరథమహారాజు తన కొలువుకూటములో సభ చేసినాడు. ఆయనకు అభిముఖముగా రాజముఖ్యులూ నానా పట్టణ ముఖ్యులూ వివిధ జనపద ముఖ్యులూ వారివారికి నియమించిన ఆసనాలమీద కూర్చున్నారు. అంతమందీ చుట్టూ కూర్చుని ఉంటే అప్పుడు దశరథమహారాజు సుధర్మ మధ్యములో కూర్చున్న దేవేంద్రుడివలె శోభిల్లినాడు.

౨

దశరథమహారాజు తన కొలువుకూటములో సమావేశము అయిన సదస్యులను అందరినీ చూస్తూ మేఘగర్జనమువలెనూ దుందుభి ధ్వనమువలెనూ శుభావహము అంతా ప్రతిధ్వనిస్తూ గంభీరముగానూ స్పష్టముగానూ మనోహరముగానూ అపార మధురముగానూ సంతోషజనకముగానూ రాజలక్షణ యుక్తముగానూ లోకహితము కోసము ఈ విధముగా ప్రసంగించినాడు.

"మహాజనులారా, మా పూర్వీకులు అయిన రాజేంద్రులు అందరూ ప్రజలను తమ కన్నబిడ్డలమాదిరిగా కాపాడుతూ రాజ్యపాలనము చేసినారు. మా ఇక్ష్వాకు నరేంద్రులవల్లనే ఈ కోసలదేశము సుఖప్రదమూ అయిన రాజ్యము అయింది; ఉత్తమోత్తమము అయిన రాజ్యమున్నూ అయింది. ఇది మీకు అందరికీ తెలిసిన విషయమే.

"నేనూ మా పూర్వీకుల పంథాను అనుసరించి పొరపాటులేకుండా నా శక్తికొద్దీ ఇంతవరకూ మిమ్ములను కాపాడుతూ రాజ్యము ఏలినాను. లోకహితముకోసము శ్వేతచ్ఛత్రచ్ఛాయలలోనే నా వయస్సు అంతా చెల్లిపోయింది. నేను ఇప్పుడు వృద్ధుణ్ణి అయినాను. నా ఈ దేహము శిథిలము అయింది. ఇకను ఈ శిథిలదేహానికి విశ్రాంతి నివ్వవలెను.

"ధర్మసంస్థాపన రూపము అయిన రాజ్యభార నిర్వహణము సామాన్యము అయిన పనికాదు. రాజలక్షణాలతో పుట్టి జితేంద్రియుడు అయినవాడే అనేక సాధనాలతో ధర్మసంస్థాపన రూపము అయిన రాజ్యభారము వహించ కలుగుతాడు. నేను ఈ రాజ్యభారాన్ని మోసి మోసి అలసిపోయినాను. ఈ వసిష్ఠాది

—— కథానిక ——

సుడి గుండం

రచన: లలితశ్రీ

"ఇంకా వంటకాలేదన్నమాట— అదేమిటో యెప్పుడూ ఆలస్యమే!" అన్నాడు కామరాజు షేంటు తొడుక్కుంటూ. సరిగ్గా అదే సమయానికి గోడగడియారం అరగంట కొట్టింది.

"తొమ్మిదిన్నర అయిపోయిందన్న నా జ్ఞాపకం వుందా సుశీ," మళ్ళీ అన్నాడు విసుగ్గా.

"జ్ఞాపకం లేకపోవటమేమిటి? భగవంతుడిచ్చిన రెండు చెవులుండగా విన్నాననుకోండి. వినిమాత్రం యేంచేసేది? నేను కూర్చోలేదుగా సదిలంగా ఉదయం లేచిందిమొదలు, యింతవరకూ కాస్సేపు విశ్రాంతి తీసుకుందామన్నా వ్యవధి లేకపోయింది." అంది విసురుగా సుశీల.

"విరామం లేకండా వంటపనిలో వుండబట్టే గామోసు, యింతవరకూ వంట పూర్తికాలేదు."

"ఒక్క వంటింట్లోనే వున్నానా? మీ అమ్మకి చాకిరీచేస్తేనే సరిపోతుంది. నాకిదో దినచర్యలా తయారయ్యింది. కొత్తవంట్లో సుస్తీగా వుందంటేచాలు అసలు మంచందిగిరాదు. ఎవడుచేస్తాడీ చాకిరీ అంటాను."

"ఏమిటా దురుసుతనం సుశీ! వంటొండుకోలేదంటే యిదో సాకు చెప్తావు. దానికేం చాకిరీచేస్తున్నట్టు!"

"చూస్తున్నారుగా. యింక చెప్పేదేముంది? పెళ్లయింతరువాత ఒక్కరోజయినా పోయినా, సుఖంగా కూర్చున్న మాట లేదు."

"అదిమా అమ్మ తప్పా? వంట్లో అస్వస్థతగావుంటే అదిమాత్రం యేంచేస్తుంది? నువ్వు రాకముందు యెద్దులా కష్టపడేది తెలుసా? నీకు తెలీకపోతే మా అమ్మనడుగు."

"ఏమో లెండి... నాకెందుకివన్నీను... నేనిక ఆవిడక్రింద చేయలేను. కావాలంటే నన్ను మావాళ్లింటికి పంపేయండి"

"ప్రతీసారి, యిదో బెదిరింపు... వెళ్లాలనివుంటే వెళ్లిపో, నీకెవరొద్దన్నారూ? అరె... అప్పుడే పదినిముషాలు దాటాయి. మన రాద్ధాంతాలు నిత్యమూ వున్నవేలే... నాకు మొదట అన్నం వడ్డించు..." అన్నాడు కామరాజు కోపంగా. సుశీల అన్నం పెడుతూవుంటే కామరాజు టేబిలుముందున్న కుర్చీలో కూలబడ్డాడు. సుశీల కంచంతో అన్నం తెచ్చి టేబిలుమీద పెట్టింది.

"అమ్మకికూడా వడ్డించేయకూడదూ?" అన్నాడు కామరాజు మెత్తగా. సుశీల జవాబివ్వకుండా మూతివిరుచుకుంటూ అక్కడినుండి పోయింది. కామరాజు తల్లి వరహాలు మంచంపై కూర్చుంటూ "ఎందుకులేరా! నేనే వడ్డించుకొంటాను." అంది.

"వడ్డిస్తుందిలే అమ్మా..." అని ముభావంగా అన్నాడు కామరాజు. ఆ నేకాదే గాని సుశీల వడ్డించదన్న భయం ఓమూల వుండనేవుంది. అవునే, ఆమెమనసు తేలికగా, వుల్లాసంగా వున్నప్పుడు అత్తకింద చీదరించుకోకండా చాకిరీ చేసిన రోజులు లేకపోలేదు. కాని ఆరోజులు వ్రేళ్లపై లెక్కపెట్టవల్సినంత అరుదు.

"ఎందుకురా, రాజా! నాగురించి మీరిద్దరూ ఘర్షణపడతారు? అసలు నేనిక్కడుండటం ఆమె కిష్టంలేదు. నాలుగు రోజులపాటు చిట్టిదగ్గరకెళ్లి వుండాలనివుంది" అందివరహాలు. ఆమె అలా అంటుందని, ఆ అదనుకోసమే వేచివుందని కామరాజుకి తెలుసు. ఆమె మనసంతా చిట్టిదగ్గర - మనిషిమాత్రం కామరాజుదగ్గర.

చిట్టి కామరాజు చెల్లెలు. ఆమె కూడా ఆవూర్లోనే వుండటం, సమస్యను మరింత తేలిక చేసినట్టయింది. ఆమె ఆవూర్లో కాకండా మరే యితర దూరప్రదేశంలోవున్నా వరహాలు చటుక్కున అలాఅనేదికాదు. "చిట్టి" అంటే వరహాలుకి మమకారం యెక్కువ. ఆమెకేకాదు. ప్రతితల్లికి (కూతుళ్లు, కొడుకులున్న తల్లులకి) కూతురంటె కొడుకుకంటె యెక్కువ ప్రాణం. అందుకే ఆడపిల్లపుడితే తండ్రి యెంతగా బాధపడతాడో (కట్నాలు పొయ్యలేక) తల్లి అంతగా ఆనందిస్తుంది. "నువ్వు దూరంగా ఆలోచించటంలేదమ్మా! నువ్విప్పుడు వెళ్లిపోతే ఆపనింద యెవరికొస్తుందంటావు? మీ యిద్దర్ని యెవ్వరూ ప్రేరేపించారని బాధ్యతంతా నామీద వేసేస్తారు. మీ యిరువురిమధ్య సామరస్యత కుదర్చలేకపోయాననని నన్నే అంటారుగాని, ఏకమత్యంగా వుండలేదని మిమ్మల్నెవరూ అనరు."

"ఎందుకంటార్రా! పరాయివాళ్ళయింటికి పోలేదుగా - కూతురుదగ్గరికెళ్తున్నా."

"ఓ సమ్మా... నువ్విక్కడిలానే అంటావు. కాని అక్కడికి వెళ్లాక నువ్వే అందరితో చెప్తావు, యిక్కడ వుండలేక, అవిడతో వేగలేక వెళ్లిపోయానని..."

"నువ్వలా అనుకుంటున్నావుగానీ, రాజా. యెంత తెలివితక్కువదైనా యింటిగుట్టు బయటపెట్టుకుంటుందా?"

"అంతదూరం ఆలోచించే వాళ్లైవున్నారు లేదమ్మా; ఒక్క మాటలు చెప్పటమే తెలియదు... అని అదవాలో పెట్టినంతలోమాత్రం పప్పులో కాళ్లేస్తారు."

"దానిమాటకేంగాని, యిక్కడెలా వుంటేదిరా? నేనా చేసుకోలేనాయె... చేసేవాళ్లా లేరాయె. మరి యెట్లా?"

"ఎందుకు లేదూ? అదిచేస్తుంది."

"నువ్వన్నప్పుడల్లా తీర్లేక, తప్పదు గనుక, మూతి విరుచుకునో, ముక్కు చీదుకునో యేలాగో చేస్తుంది. నువ్వు యిల్లు దాటావా యిక ఒకటే వుపన్యాసం..." అని వరహాలంటూండే సుశీలకోపంగా అక్కడికొచ్చి నడుంపై చేయి వేసుకుంటూ,

"ఇల్లాంటి అబద్ధపు చాడీలు చెప్పొద్దన్నాను. అందుకే నాకు నీతో మాట్లాడ్డమంటేనే అసహ్యం. నేనేం వుపన్యాసాలిచ్చానో జ్ఞాపకముంటే చెప్పు అత్తా! సత్యమన్నది నీదగ్గర లేకపోబట్టే యిలా మందం పట్టావు" అంది సుశీల

"నేను మందంపట్టడానికి కారణమంటావు?"

"ఎవరికివాళ్లే కారణమవుతారు..."

"నువ్వనిచెప్పడంలే నిగ్గుతేలుకదూ మరి-కోడలు రావటంతో అత్తమంచమెక్కిందని యెంతమంది అంటూండటం లేదు?"

"నీలాంటివాళ్లెవరో అనాలి".

"పో నీ లే... పైన పరమేశ్వరుడు లేడూ? అత్తని యిన్ని యిక్కట్లకు పాల్చేస్తున్న నీకు కోడలొస్తుందిగా, అప్పుడు ప్రతిఫలం అందుతుంది" అంది వరహాలు యెత్తిపొడుస్తూ.

"ఓహో! అలాగా, నీ అత్తను నువ్వెన్నో బాధలుపెట్టబట్టే అవన్నీ యిప్పుడు నీకనుభవమవుతున్నయంటావు...అందుకే యిప్పుడు జ్ఞాపకమొచ్చినయ్." అంది సుశీల.

కామరాజు విసుపోయాడు. తల్లిపైకంటె సుశీలమీదకోపం హెచ్చింది, ఆమె పెద్దా, చిన్నా, అన్న అంతరం లేకండా నోటికొచ్చినట్టంతా మాటాడేస్తుందని. ఎంతవరకలా చూస్తూవూరుకుంటాడు? సహించలేకపోయాడు.

"ఏమిటి సుశీలా! యిప్పటికైనా కాస్తతగ్గుతావా? పెద్దది - దాంతో నీకేమిటి?" అన్నాడు కోపంగా.

"అమర్యాద అవిడ వుంచుకుంటేగా. వుంచుకుంటేనే చిన్నవాళ్లు వాళ్లని పూజిస్తారు."

"చాల్లే-మరేంలేకపోయినా మాటలు మాత్రం నేర్చుకున్నావు. మీ తగవులు కామగాని, నా ఆఫీసుకి వేళయిపోయింది" అంటూ చేతులు కడుక్కుని వెళ్లిపోయాడు కామరాజు.

2

"ఒరేయ్ రాజా! చిట్టి కూతుర్ని చూడాలనివుందిరా, యిప్పుడే వెళ్లాను. మళ్లీ రెండురోజులు పోయాక వచ్చేస్తాను." అంది వరహాలు మెల్లిదిగా.

"ఎందుకమ్మా యిప్పుడు? చెబితే విన్పించుకోవు... మొన్ననేగా వెళ్లి వచ్చావు?" అన్నాడు కామరాజు.

"గడచిన రాత్రంతా అదే కల్లోవుందిరా...అదేమిటో, కాలం మారిపోయింది గాని, చిన్నవాళ్లదగ్గర అనుమతి పొందాల్సిన గతిపట్టిందిమాకు ... మీ నాన్నగారుంటేనా-నాకెందుకీపాట్లు? కన్నకూతుర్ని చూడ్డానికి వెళ్లొమన్నా స్వతంత్రంలేదు." అంది వరహాలు ముసుగుకొంగు లంకించుకుంటూ.

కామరాజుకి తల్లిగుణం అంతగా నచ్చలేదు. ఒకరేడ్చినా, అర్థంలేకండా ముడుపుముఖం పెట్టినా అతనికి వళ్లు మండిపోతుంది.

"నీ యిష్టమమ్మా! ఎందుకు చెప్పా... అర్థంచేసుకోలేకపోతే నేనేం చేసేది?" అన్నాడు కామరాజు.

"నాకుతెలుసురా, నామాట కొట్టిపారేయవని. మళ్లీ రెండురోజులు పోయాక వచ్చేస్తానే" అంది వరహాలు నవ్వుతూ.

"రెండు రోజులు కాకపోతే పదిరోజులు పోయాక రా అత్తా" అంది సుశీ కోపంగా. సుశీల అక్కడికెప్పుడు వచ్చిందా అనుకుని ఆశ్చర్యపోయాడు కామరాజు. వరహాలు కోపంగా కోడలువేపు చూస్తూ కొడుకువేపు తిరిగింది.

"చూశావట్రా! దాని మాటలు— అసలు నేనిక్కడుండటమే దానికిష్టం లేదు. చిట్టి దగ్గరికి పోతానంటె నువ్వు వినవాయె. ఎలా చచ్చేదింక? యీ ముళ్ళకంపలమీద నేనుండలేను బాబూ" అంది వరహాలు.

కామరాజు మళ్లీ సందిగ్ధత పడ్డాడు సుశీలకెన్నిసార్లు చెప్పినా, అత్తతోటి ప్రతిమాటలోనూ అవిడ ద్వేషం కలిగించుకుంటుంది. ఎందుకో? అనుకున్నాడు.

"నువ్వెళ్లి నీపనులు చూసుకో సుశీ! మేం యేం మాట్లాడుకున్నా నువ్వెందుకిక్కడ" అన్నాడు సుశీవేపు తిరిగి. సుశీలమూతి విరుచుకుంటూ వెళ్లిపోయింది.

"చూశావమ్మా! నువ్వు ప్రతిసారి చిట్టిదగ్గరికి పోతాననటం బావుండలేదు. కారణాలు ఇంతకుముందే వివరించాను. పోతే, నువ్వు చెల్లిగారింట్లో యెన్నాళ్లివుంటావు? శాశ్వతంగా అక్కడే వుండగలవా?" అన్నాడు కామరాజు కన్పించని కోపంతో.

"శాశ్వతంగా యెందుకుంటానురా? కొద్ది రోజులుండి మళ్లీ వచ్చేస్తాను."

"అవునే నీవెళ్లటంలో అర్థంలేదన్నమాట. సుశీలబారినుండి తప్పించుకోవాలనికదూ నువ్వక్కడికి వెళ్లటం— ఎప్పటికైనా మళ్లీ సుశీలదగ్గరికే రావాలిగా. ఇప్పటి సుశీలే అప్పుడూ ఉంటుంది. ఇప్పటి పరిస్థితి కూడా అప్పుడుండదు."

"ఎందుకుండదురా? కొన్నాళ్లు నేను దూరంగా వుంటే అవిడ మనసు మారుతుందేమో!"

"అది అసంభవమమ్మా! మీ ఇద్దరి హృదయాల్లో అర్థంలేని ఆవేశాలు బాక్కునివున్నయ్. ఇప్పుడు ఎవరూ వాటిని బహిర్గతం చేయలేకపోతున్నారు. చేయలేరు కూడాను. ఎందుకూ అంటే ఆ ఆవేశాలకి అర్థంలేదు— నిజ స్వరూపాలు లేవు. ఇక నువ్విప్పుడు వెళ్లిపోతే మీ హృదయాల్లోని ఆ వేశాలు యెలాంటి వలానే కాపురముంటయ్. ఎప్పటివరకంటావేమో! ఇద్దరూ ఒకే దగ్గరుండి, ఒకరి మనసొకరర్థం చేసుకున్నంతవరకు—" అన్నాడు కామరాజు. కొడుకు వ్యంగ్యపు న్యాయం ఒక్క పిసరైనా అర్థంకాలేదు వరహాలుకి.

"నువ్వేం చెప్పావో నాకర్థంకాలేదు. ఇప్పుడు మరెందుకన్నీ ఓ రెండు రోజులకోసం వెళ్తున్నా"

"సరే అలాగే కాని అమ్మా! చూశావా— అప్పుడే తెగిపోవలసిన విషయాన్ని ఇంత వరకు యీడ్చవల్సి వచ్చింది" అంటూ యిక్కడ్నించి పోయాడు కామరాజు.

ఆరోజు సాయంకాలమే బయలుదేరి కూతురింటికి వెళ్లిపోయింది వరహాలు. తల్లి అకస్మాత్తుగా ముందుకబురైనా లేకండా రావటంలో అర్థాన్ని తెలుసుకోలేకపోయింది చిట్టి.

"ఇదేమిటమ్మా! యీ వేళప్పుడొచ్చావు? నిన్ననే ఆయనక్కడికి వచ్చారుగా అప్పుడే చెప్పలేదు" అంది చిట్టి.

"లేదులేవే...అదంతా పెద్దకథ... తరువాత చెప్తాలే" అంది కూర్చుంటూ వరహాలు.

ఆరోజు రాత్రి అన్ని విషయాలు సవిస్తరంగా కూతురితో చెప్పింది వరహాలు. అప్పటికీ సుశీలపై ఆమెకోపం చల్లారలేదు. ఇరుగు పొరుగు వాళ్లతోనూ, బంధువులతోనూ చెప్పక తన హృదయంలోని బడబాగ్ని బయటకు రాదనుకుంది. ఆరోజు గడిచింది.

మరుసటిరోజు వుదయం పదిగంటలకు యిరుగు పొరుగువాళ్లు యెదురింటి వెంకటరత్నం వరహాల్ని చూడ్డానికి వచ్చారు. వరహాలకి దూరపుచుట్టం వెంకటరత్నం. అయినా వరహాలంటే యెంతో అభిమానం ఆమెకి.

"సుశీల చాలరోజులనుండి యిక్కడికి రావటమే మానుకుందే?" అంది పొరుగింటి పున్నమ్మ.

"ఎందుకొస్తుందీ! అవసరముంటేగా... అవిడ కెంతసేపు వాళ్లవాళ్లుంటే చాలు" అంది చిట్టి యెత్తిపొడుస్తూ.

"మరి- మీ అన్నయ్య వూరుకుంటాడేం?" అంది వెంకటరత్నం.

"వూరుకుంటాడా? ఎప్పటికప్పుడే పయనం చేస్తుంటాడుట...అవిడ పయనాన్ని పోడిగిస్తుంది... రేపో మాపో వస్తాడుటలే..." అంది చిట్టి మళ్లీని.

"వస్తారు వెంకటరత్నం...ఏమిటో మావాడు శాంతపరుడు కాబట్టి సరిపోయింది గాని మరొకడైతే మొగుడెతే తెలిసొచ్చేది. ఎప్పుడూ నాతో విరోధమేకదూ! ఏదో ఒకటి గొణుక్కుంటుంటుంది."

"అదేమిటక్కయ్యా, అలా అంటావు? సుశీల చాల మంచిపిల్లలా కన్పిస్తుంది," అంది రత్నం ఆశ్చర్యపోతూన్నట్టుగా ముఖం పెడుతూ.

"అదంతా నటనలే—" ముఖం ప్రక్కకి తిప్పుతూ, చెప్పింది వరహాలు.

"మరి- మన రాజైనా యేమీ అనడూ?"

"వాడిసంగతి తెలుసుగా- గొప్ప ముభావపు మనిషి. ఒకరితో పేచీపడ్డం వాడికిష్టముండదు. అవిడ వాదనకంటుండదు. అందుకే యిరుగు పొరుగు వాళ్లింటారన్న భయంలో వూరుకుంటాడు."

"అలాగని తల్లీ, పెళ్లాం తగవులాడుకుంటుంటే, పెళ్లాన్ని మందలించొద్దూ! యిదేం చోద్యమమ్మా! ఏదీ యీసారి వాడురానీయ్, అడుగుతా" అంది రత్నం.

"అదేవద్దు రత్నం- అసలు మొదటే వాడనుమానంలో అన్నాడు నేనిక్కడ మీ అందరితో యీ విషయాలన్నీ చెప్తానని...నువ్విప్పుడడిగావా, నాపై కారాలు, మిరియాలు, నూరుతాడు."

"అదేమిటో! కొడుకుదగ్గర తల్లి దుఃఖపడటం నేనెక్కడా చూడలేదు."

"కలికాలంలో అంటే అలా లేదు గాని, యిప్పుడంతా అంతే! కాలం మారిపోయింది."

"పోనీ, వాడీసారివస్తే నాదగ్గరికి రమ్మను. మామూలుగా చెప్పిచూస్తాను" అంది వెంకటరత్నం.

"పోనీ అమ్మా! యిక చాలించండి. అన్నయ్య బజారుకొస్తే రావచ్చు" అంది చిట్టి మందలిస్తూ.

మరికాస్సేపు అవీ, యివీ, మాట్లాడుకొన్న తరువాత యెక్కడివాళ్లక్కడికి వెళ్లిపోయారు.

3

ఆరోజు ఆదివారం కామరాజు యింట్లోనేవున్నాడు. ఉదయం కాఫీ త్రాగిన తరువాత ఓసారి తల్లిదగ్గరికి వెళ్లొద్దామనుకున్నాడు. సుశీల కిష్టంలేదు...

"ఇప్పుడెందుకండీ! ఏం? మీ రక్కడా తల్లిని చూడకపోతే తృప్తి వుండదూ?" అంది విసురుగా.

"అంతే తెలుసులే నీకు...తల్లి వచ్చి రెండురోజులయినా ఒక్కసారయినా రాలేదని అక్కడి వాళ్లనుకోరూ? అదీ గాకండా రేపు వచ్చేస్తానందిగా, వచ్చేయమనాలి. మరి..."

"మీరెందుకు చెప్పటం, వచ్చేయ మనికి ఇష్టమున్నప్పుడు తనే వచ్చేస్తుంది"

"ఏం? ఆవిడవుంటే నీకు కష్టంగా వుంటుందా?"

"నిజమే! కష్టంకాదూ? మీకేం పోయింది. చక్కా భోజనం ముగించి ఆఫీసుకిపోతారు. ఇక అవిడ సేవలు చేసుకు రావాలి"

"అవసరం లేదులే. అదే చచ్చేదో చేసుకుంటుంది...నీలాంటి కోడళ్లుంటే అంతకంటె యెక్కువ వాళ్లకేముంది? నిజం చెప్పాలంటే సుశీ, మీ యిద్దరి తగవులవల్ల నేను పలాయనం చిత్తగించవలసివస్తుందేమో, ననుకొంటున్నా" కాస్త సీరియస్‌గా అన్నాడు కామరాజు. నిజమే మరి యిరువురిలో యెవర్నీ మందలించలేక పోతున్నాడు. ఇరువురూ ఒకవైపు వుంటే పచ్చగడ్డి సహితం భగ్గుమంటుంది.

"నేను మాట్లాడితే, అదిమాత్రం కలవిస్తుంటారు. నా కెందుకు లెండి యివన్నీను" అంటూ మౌనంగా ముఖం వెనుకకు తిప్పుకుంది. కామరాజు చిరాకుగా సైకిలు పట్టుకుని బయటకు నడిచాడు.

కామరాజు, చిట్టింటికి వచ్చేసరికి వరహాలు అన్నంతింటూంది. మాటా మంతీ అయింతరువాత,

"ఎప్పుడొస్తావమ్మా?" అన్నాడు కామరాజు. వరహాలు యేదో అనబోతూంటే చిట్టి అందుకుని

"ఇప్పుడేం తొందర అన్నయ్యా! చూస్తే దీనికి రోజురోజుకి సన్నగిల్లిపోతూంది. నిన్నకంటె పైనా కడుక్కోలేని స్థితిలోవుంది. అక్కడ చేసేవాళ్ళెవరున్నారు? ఇక్కడే వారం నాలుగురోజులుంటుంది" అంది. కామరాజు మనసు చివుక్కుమంది.

అతిదర్థంచేసుకోగలిగాడు తల్లి అక్కడిసంగతులన్నీ చెప్పింది ఇంకేమిటంటాడు?

"సరేలే - నే నొస్తానమ్మ" అంటూ బయలుదేరాడు.

"నిన్నోసారి వెంకటరత్నం రమ్మందిరా..." అందివరహాలు. "ఎందుకూ?", ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు కామరాజు.

"ఏమో తెలీదు..." అంది మళ్లీను.

కామరాజు యెంత ఆలోచించినా అంతుచిక్కలేదు. తనతో వెంకటరత్నంకి యేమిటి అవసరమాఅని. దగ్గరే యిల్లు గనక వెళ్ళక తప్పిందికాదు.

"సరే..." అంటూ తిన్నగా యెదురింటికి పోయాడు.

"రా, రాజా! ఎక్కడ మనిషివి కన్పించటమే మానేశావు. కొత్త సంసారం మరి..." అంది నవ్వుకుంటూ వెంకటరత్నం.

నిజానికి వెంకటరత్నం మంచి మాటకారి. మాటకారి గాబట్టే భర్త చనిపోయినా, కొడుకుని పెంచి పెద్దవానిగా చేసి, పెళ్లిచేసి కాపరం పెట్టించింది. కొడుకు దగ్గరే వుంటూ కోడల్ని సుఖపెడుతుంది పని పాటలన్నీ తనే చేసి.

"ఏమీ లేదు పిన్నీ - మారంలో వున్నాం... రావటమంటే కష్టమే మరి..."

"జాను లేరా... కూర్చో"

"ఫరవాలేదులే పిన్నీ... నాకింకో పోలెను పనుంది. ఆ! ఎందుకో పిల్చావంట కదూ!"

"ముఖ్యం లేదు... చాల దినాల నుండి కన్పించలేదని, ఓసారి చూద్దామని. పనేగాని, అమ్మని ఓపదిరోజులపాటు చెల్లిదగ్గరుంచకూడదట్రా" అంది వెంకటరత్నం.

"ఎందుకు పిన్నీ! వచ్చి అప్పుడప్పుడు రెండుమూడు రోజులుంటుందిగా"

"అక్కడుండి నానాపాట్లు పడ్డం యెందుకు? లేచి తిరుగలేని స్థితిలో వుంది మరి... తన పనులన్నీ తనే చేసుకోవాలాకి అవన్నీ తలంచుకుని బాధ పడుతోంది తెలుసా?" అంది మెంచి నవ్వుగా.

కామరాజు చిన్న నవ్వునవ్వాడు. తల్లి యిక్కడే వాళ్లందరితో డప్పా వాయించిందని వచ్చాడు. ఆమెపై చెప్పలేనంత కోపం తన్నుకొచ్చింది.

(10వ పేజీ చూడుడు)

బ్రాహ్మణులనూ మిమ్మల్లనూ ఒప్పించి ఈ రాజ్యభారము మరి ఒకరికి ఒప్పగించి నేను విశ్రాంతి అనుభవించవలెను అనుకొంటున్నాను. నా జ్యేష్ఠ పుత్రుడు రాముడు నా పోలికను పుట్టినాడు. నాకు ఉన్న గుణాలు అన్నీ వాడికి ఉన్నవి. వాడు పుష్యమీ నక్షత్రములో పూర్ణచంద్రుడివలె విరాజిల్లుతున్నాడు. పరాక్రమానికి పురందరుడు వంటివాడు. పరపురంజయుడు. పరమధార్మికుడు. ముల్లోకాలూ ఏలగల సమర్థుడు. వాడు మీకు తగిన ప్రభువు అవుతాడు. వాణ్ణి నేను ఇప్పుడు సంతోషముగా యువరాజును చేసి ఈ రాజ్యభారము అంతా వాడిమీద ఉంచవలెను అనుకొన్నాను. నేను ఇక విశ్రాంతి అనుభవించ తలచినాను.

"నా ఈ ఆలోచన మీకు అందరికీ నచ్చినట్లయితే నేను ఇట్లా చేయవచ్చును అని మీరు అందరికీ తోచినట్లయితే నేను ఈ పని చేస్తాను; లేకపోయినట్లయితే ఈ పని చేయను. ఇప్పుడు రాము యువరాజ్యాభిషేకము నన్ను సంతోషపెట్టడానికి మీరు ఒప్పుకో నవసరము లేదు. మీరున్నూ ఆలోచించవలెను. మీరు ఇంకొక పద్ధతి ఏది అయినా తోస్తే నిరాక్షేపముగా చెప్పవచ్చును. ఒక్కడూ ఒంటరిగా ఆలోచించడముకన్నా పూర్వాపర పక్షవాదాలతో మధ్యస్థులు చేసే నిర్ణయము ఎప్పుడూ నిష్పక్షికముగానూ అధికార్థముగానూ ఉంటుంది. అందువల్ల మీరు అందరూ ఆలోచించి మీ అభిప్రాయము చెప్పవలెను."

దశరథమహారాజు ఈ మాటలు పూర్తిచేసినాడో లేదో వర్షించే మేఘాలను చూచి నెమళ్లు చెలరేగి కేకలు వేసేటట్లు సభాసదులు అందరూ "బాగుంది-బాగుంది" అంటూ దిక్కులు పిక్కటిల్లిపోయేట్లు కేకలు వేసినారు. వారి సంతోష ధ్వనులకు ఆ సభాభవనము అంతా కదిలిపోతున్నట్టు అనిపించింది.

వసిష్ఠాది బ్రాహ్మణముఖ్యులు రాజముఖ్యులతోనూ పౌరముఖ్యులతోనూ జనపదముఖ్యులతోనూ ఆలోచించినారు. అందరూ ఏకాభిప్రాయులు అయినారు. దశరథమహారాజునుచూచి "ఓ రాజా, రాముణ్ణి యువరాజును చేయవలసింది. ఆ మహాబాహువు అరఘువీరుడు రాముడు శత్రుంజయగజముమీద [illegible]

రాజకీయాలు: వార్షిక సమీక్ష

(2 వ పేజీ తరువాయి)

తున్నారు కోట్ల కోజాలలో! జేకెక్షేమ ద్వష్ట్య పరికిస్తే అటు పాకిస్తాన్, యిటు సింహళము మనకు ప్రక్కలో బల్లెములైనంతసేపటి కర్తవ్యం?

విదేశ స్థావరాలు:

స్వాతంత్ర్య సముపార్జనానంతరం జయపూర్ (1948) కాంగ్రెసులో ప్రముఖ నాయకులు 'విదేశీ స్థావరాలకు విముక్తి కలగాలని తీర్మానించారు. కాని విషయంలో యీ నాయకులు, భారత ప్రభుత్వము క్రొట్టూనకి పాండుచేరి యానాం, పుదుచ్చేరి, గోవా, డయ్యూ మొదలైన ప్రాంతాలలో విదేశీయుల అరాచకచర్యలు రానురాను ప్రబలిపించినై. [illegible]

అత్యవసరం. ఆ సిద్ధాంతంమీద రు 2224 కోట్ల వ్యయంతో కూడిన మన ప్రథమ పంచవర్ష ప్రణాళిక యీ పంవత్సరంతో సమాప్తమౌతుంది. వివిధ రంగాలలోను, ముఖ్యంగా వ్యవసాయము, జాతీయ పునర్నిర్మాణముల అభివృద్ధికై నిర్దేశించబడిన యీ ప్రణాళికకు రు 1000 కోట్లకు మించి ధనం లభ్యం గాలేదు. ఇది పరదేశాలమీద ఆధారపడిన ఫలితం! ఈ ప్రణాళిక ప్రచారం పొందినంతగా ఫలప్రదం కాలేదని చెప్పవచ్చు. కాని గతనెలలో ప్రారంభించబడిన భక్రానంగల్ ప్రాజక్టు యీ ప్రణాళికలో ... గూడ!

ఇది సట్లెజ్ నదిమీద 1700 అడుగుల పొడవు, 2890 అడుగుల ఎత్తున రు 158 కోట్ల వ్యయంతో నిర్మించబడుతూ ఉంది. ఇందు 800 మంది ఇంజనీర్లు, 900 మంది నిపుణులు పని చేస్తున్నారు. దీన్నుంచి 74 లక్షల యకరాల భూమి సేద్యానికి రాగలదు. 1.13 లక్షల టన్నుల గోధుమలు 80 లక్షల బేళ్ల ప్రత్తి, 80 లక్షల టన్నుల పంచదార, 10 [illegible]

పంచవర్ష ప్రణాళిక:

[illegible]

(e) పక్కకలకత్తా నిర్మాణము.

(f) బృహన్మహారాష్ట్ర, విశాలాంధ్ర నిర్మాణమునకై హైదరాబాద్ విభజన.

ప్రజాభీష్టానికై పోరాడగలిగిన శక్తి ప్రజానాయకుడిది గదా! అత్యధిక ప్రజా వాంఛితాన్ని సాధించిన యీ సమస్యలో కాంగ్రెసువారుదుః ఆందోళన చేయరాదని కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు ప్రత్యేకాజ్ఞ జారీ చేయుటలో ప్రజాస్వామ్యం యెంత మేరకు గౌరవించబడిందో దురదృష్టవశాత్తు కాంగ్రెసు నాయకుల చాటికసే పాటితే వచ్చే ఎన్నికల నాటికి దేశంలో అటజడి- నూతన ఎన్నికల ప్రణాళికలో యీ సమస్యకు ప్రధాన స్థానము, అంతకన్న ముఖ్యమైనది- కాంగ్రెసుకు ప్రజా నాయకత్వంలో పక్షస్థానం తప్పదు!

సుడిగుండం

(9 వ పేజీ తరువాయి)

"అమ్మ చెప్పిందా యికన్నీ పిన్ని?" కోపంగానే అడిగాను.

"ఛా! అది చెప్పలేదుగా ... దాని మాటలబట్టి మేం అర్థం చేసుకున్నాం" అంది తొట్రుపాటుతో. కామరాజు యేదో దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకుని నిల్చున్నాడు మౌనంగా. వెంకటరత్నం మెల్లి మొదలు పెట్టింది నెమ్మదిగా.

"చూడు రాజా! మేం, వయసు మళ్లి వృద్ధాప్యంలో పడ్డవాళ్లం, మామూలు స్థితిలో వున్నప్పుడే మా పనులు మేం చేసుకోలేం. అలాంటిది అమ్మ ఆరోగ్యం పూర్తిగా చితికిపోయింది. అదెలా చేసుకుంటుంది చెప్పు? కొత్త నువ్వు సుశీలని కోప్పడి చేయించాలి మరి... కోపెలాచ్చిందిరా నాకైనా అత్తకి సుఖం అవసరం లేదూ?"

కామరాజు తీవ్రంగా మెడవిరిచి పరికల్పించాడు. కాని వెంకటరత్నానికేం జవాబు చెప్పాలో అతనికంతు చిక్కలేదు. ఇటు, తల్లీ, అటు భార్య యిద్దరిలో యెవరి తప్పో నిర్ణయించలేకపోయాడు. కొత్త కాపరానికి వచ్చిన సుశీలకి యింటి పనులు చేసుకోవటమే సాధ్యం కాకుండా వుంది. తల్లి ఒంట్లో బాగులేదన్న మిషతో మంచం దిగదు. ఇద్దరిలో యెవర్ని యేమనడానికీ వీల్లేదు. ఎవర్ని మందలించాలో, యెవరిపై తప్పు నిర్ణయించాలో అవగాహన చేసుకోలేక పరితపిస్తున్నాడు రాజు. వెంకటరత్నం కుడకు మరి విషయం పెంచకూడదనుకున్నాడు.

"అలాగే పిన్నీ... ప్రయత్నిస్తాను చెప్తానుమరి" అంటూ బయలుదేరాడు. వరపోలు యెదురింటి ద్వారం దగ్గర నిల్చున్నా అక్కడికి పోక సైకిలెక్కిపోయాడు. వెంకటరత్నం దగ్గర అలా అన్నాడేగాని సుశీలని మాత్రం మందలిస్తాడా? తన జవాబుకి తానే నవ్వుకున్నాడు కామరాజు. అవుతే యిప్పుడు తానేం చేస్తాడు. ఏనక దూస్తే గోయి, ముందు ... వుంది. [illegible]

వారఫలాలు

రావినూతల ఆంజనేయులు

ఆగస్టు 15 వ తేదీ మొదలు 21 వ తేదీ వరకు

గ్రహసంచార

రవి 16 వరకు (కర్కాటకం) తరువాత (సింహం) కుజ - రాహువులు (ధనుస్సు) బుధుడు 19 తేది 13 గం|| 26 ని|| వరకు (కర్కాటకం) తరువాత (సింహం) గురువు (మిథునం) శుక్రుడు (కన్య) శని (తుల) చంద్రుడు 16 తేదీ 22 గం|| 48 ని|| వరకు (కుంభం) 18 రాత్రి 24 గం|| 38 ని|| వరకు (మీనం) 21 ఉదయం 2 గం|| 42 ని|| వరకు (మేషం) తరువాత (వృషభం).

రాశ్యంతర గ్రహయోగములు

17. బుధ - గురు - (ద్విర్ద్వాదశం). 20. శుక్ర రాహు (కేంద్రం)

మార్కెట్టు (ధరలు) మార్పులు జౌళిల్లా (వాయిదా) ప్రత్తి- నూలూ-వస్త్రాలూ

ముఖ్య గ్రహయోగములు ధరలను తగ్గనివ్వవు. 16, 17 స్వల్పమందం. 20, 21 అభివృద్ధి.

వెండీ బంగారములు

కుజ గురు వేధ తగ్గినప్పటినుంచి కొనుట మంచిదని సూచిస్తుంది. హెచ్చు తగ్గులు తక్కువగా యుంటవి.

ధాన్యములూ-ఇతర ఆహార వస్తువులు

...

కన్య (ఉ త్తర 2, 3, 4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1, 2 పాదాలు)

శుక్రుడూ 16 వరకు రవీ 19 వరకు బుధుడూ అనుకూలురు. ఉభయకేంద్రాలలో శత్రుబలం వ్యాపార వృత్తుల్లో ఎటూ కదలనీయదు. బంధు మిత్రులలో విరోధభావాలు పెరుగుతవి. ఉన్న ఆస్తిని దక్కించుకొనేటట్టుగా అనే ఆలోచనలు చేధించుతవి. ఆరోగ్యం సరిగా యుండదు. ఉద్యోగంలో పై వారితో జాగ్రత్త అవసరం. రచయితలకూ, కవులకూ కొంత అనుకూల కాలం పభోగ్గో దకములు పొందుతారు. 15, 16 ల్లో యత్న కార్యసాఫల్యం 20, 21 ఆశాభంగం.

తుల (చిత్త 3, 4 పాదాలు, స్వాతి విశాఖ 1, 2, 3పాదాలు)

రవి బుధ కుజ గురు శుక్ర రాహువులు అనుకూలురు. ...

క్రీడారంగం

బెంగాల్‌పై బీహారు విజయం

సంపంగి స్మారకబహుమతి సంపాదన

మద్రాస్, ఆగస్టు 13: శేషనల్ ఫుట్‌బాల్ టూర్నమెంటులో సెమి ఫైనల్స్‌దాకా వచ్చి ఓడిపోయిన బెంగాల్ బీహారు జట్టుల పోటీ మొదట ప్రకటించినట్లు కాక నిన్న జరిగింది. బెంగాల్ 2-1 గోల్సులో బీహారును ఓడించి యీ పోటీ గెలిచినవారికి వచ్చే సంపంగి స్మారక బహుమతిని పొందింది. ఇంతకుముందు పోటీలలో ఆడిన మన్నా, సర్వాధికారి, అమ్మద్ ఖాన్, రామేశ్వర్ నిన్న ఆడలేదు. అయినా బెంగాల్ ఆటగాళ్ళు ఎహు చక్కగా ఆడి యీ విజయానికి అర్హులనిపించుకొన్నారు. ...

ఇంగ్లండ్ - పాకిస్థాన్ చివరి టెస్టు

...

Edited, Printed & Published by S. Sambhu Prasad, at the Andhra Patrika Press, No 7, Thambu Chetty St, Madras.

రేడియో

ఆదివారం, ఆగస్టు 15

విజయవాడ

ఉ|| 6.55 వందేమాతరం - స్వాగతము. 7 తెలుగున వా|| 7-15 వీణ (రి), 7-30 ఢిల్లీలో జరిగే పతాకోత్సవ ప్రత్యక్ష ప్రసారం (ఆం.) (ఢిల్లీనుండి రిలే), 8-10 ఆంగ్లమున వా|| 8-20 భారతవాలికు జయ పంచయము.— "శ్రీల కన్నతల్లిరా," 8.30 వాద్య బృందము.

మ|| 1 మద్రాస్ రిలే, 1-30 (ఎ) రిలే, 1-40 హిందీలో వా|| 1-50 తెలుగున వా||.

సా|| 4 బొమ్మరిల్లు (పిల్లల ప్రత్యేక కార్యక్రమము.

5-30 డి. క్యామల, (ఎ. ఐ. ఆర్. వాద్యబృందముతో), 6 గీతావళి-ఎం. బాలమురళీకృష్ణ, (విజయనూరి శివరామరావు రచనలు), 6-15 ప్రాంతీయ వా|| 6-25 స్థానిక ప్రకటనలు, 6-30 స్వాతంత్ర్యరథము) బుర్రకథ), 7 తెలుగున వా|| 7-15 స్వతంత్రదిన సందేశము - ఆంధ్ర ముఖ్యమంత్రి: టంగుటూరి ప్రకాశం, 7-30 అరియక్కుడి రామానుజయ్యంగార్ (రి). 7-45 స్వతంత్రజ్యోతి - రూపకం (రచన: పింగళి లక్ష్మీకాంతం), 8 ద్వారం నరసింగరావు వయొలిన్; జొన్నలగడ్డ సింహాచలం - మృదంగం, 8-30 స్వాతంత్ర్య వీరులకు జోహారులు ఢిల్లీ రిలే, 9 ఆంగ్లమున వా|| 9-15 విజయవాడలో స్వాతంత్ర్య దినోత్సవములపై రేడియో నివేదిక, 9-30 డి. క్యామల, 10 జనగణమన ప్రసార సమాప్తి.

మద్రాస్ (ఎ)

...

సినిమా

నగరంలో సినిమాలు

చిత్రా	మాంగల్యం	(తమిళం)	సినిమాసెంట్రల్ తిరుంబిపార్	,,
శ్రీకృష్ణా, వెలింగ్టన్, రాజకుమారి	పెణ్	,,	కాసినో, ప్రభాత్, సరస్వతి	మలైకల్లన్ ,,
పాంగస్, బ్రాడ్వే, లక్ష్మి, ఉమా	తులిసిచకం	,,	స్టార్	దానపాళీ (హిందీ)
మహారాణి	శ్రీ వల్లి	,,	న్యూ గ్లోబ్, నాటెల్లు, భారత్	అంగారే ,,
నవ్	సార్గహాంబల్	,,	అశోక్	చోర్‌బజార్ ,,
కిరాన్	కనవు	,,	మినర్వా	You know what sailors are
			కె.పి.యన్	Princess and Pirate
			న్యూగ్లోబ్	Blueprint for murder
			న్యూఎల్ఫిన్‌స్టన్	Hell below Zero
			రాక్సీ	Singing in the rain

తెలంగాణా రాష్ట్ర వాదం: ఒక దృక్పథం

రచన: "కృష్ణ మోహన్"

రాష్ట్ర పునర్విభజన సంఘం హైదరాబాదులో తన పని ముగించుకు వెళ్లిపోయింది. హైదరాబాదు నకు సంబంధించినంతవరకు సంఘం ఎదుట రెండు సమస్యలున్నాయి. మొదటిది: హైదరాబాదు రాష్ట్రాన్నిచ్ఛిన్నం చెయ్యవలెనా, కూడా అని; రెండవది: రాష్ట్రం విచ్ఛిత్తికి అంగీకరించిన పక్షంలో తెలుగు భాషాప్రాంతాన్ని ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా చెయ్యవలెనా లేక ప్రస్తుత ఆంధ్రరాష్ట్రంతో కలిపి విశాలాంధ్రాన్ని ఏర్పరచవలెనా అని.

మొదటి సమస్యకు సంబంధించినంతవరకు ప్రజలలో చాలమటుకు ఒకే అభిప్రాయం ఉందని చెప్పవచ్చు. హైదరాబాదు రాష్ట్ర విచ్ఛిత్తిని వ్యతిరేకించేవారు బహుతక్కువమంది. ఈ వర్గ ప్రజలు ప్రాంతీయంనుండి రెండుమూడు తరాలకిందట హైదరాబాద్‌కి వలసవచ్చి ఇక్కడ స్థిరనివాస మేర్పరచుకొన్న హిందూ ముస్లిం కుటుంబాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ఈ కుటుంబాలకు చెందిన వ్యక్తులు రాష్ట్ర పరిపాలనలో ప్రముఖపాత్ర నిర్వహిస్తూ ఉంటారు. ప్రభుత్వం ఏ పక్షం చేతుల్లో ఉంటే ఆ పక్షాన్ని వీళ్లు సమర్థిస్తూ ఉంటారు. సుమారు పదసంవత్సరాల క్రితం "స్వతంత్ర హైదరాబాద్" నినాదాన్ని సమర్థించిన హిందూ నాయకులందరూ ఈ తెగకు చెందినవారే. వీరికి ప్రోత్సాహం రెండు మూడు తరాలనుంచి దక్షిణభారతం నుంచి తరలివచ్చి స్థిరపడ్డ వ్యక్తులవద్ద నుంచి కలుగుతుంది. హైదరాబాద్ రాష్ట్ర విచ్ఛిత్తిని వీరు వ్యతిరేకించడంలో, "దక్కన్ కల్చర్" నినాదాన్ని లేవదీయడంలో వింత ఏమీ కనబడదు.

ఇక పునర్విభజనసంఘం సాధింపవలసిన రెండవ సమస్య. హైదరాబాద్ విచ్ఛిత్తికి అంగీకరించిన పక్షంలో, తెలుగు భాషాప్రాంతాలను ప్రస్తుత ఆంధ్రరాష్ట్రంలో కలిపి వెయ్యడమా లేక ప్రత్యేకరాష్ట్రంగా చెయ్యడమా అన్నది. ఇది క్లిష్టసమస్య. చిక్కుపడిన ప్రజలముందు అవిభాజ్య హైదరాబాద్ రాష్ట్రమా లేక విశాలాంధ్రమా అన్నదిమాత్రమే సమస్య. తెలుగుజిల్లాలన్నిటిని ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్రంగా చెయ్యడం సంభవం అన్నది ప్రజలకు మొదటిసారిగా మేడు స్ఫురించింది. వరంగల్‌లో సమావేశమయిన ప్రజాపార్టీ మహాసభలో కొందరు ప్రతినిధులు తెలంగాణా రాష్ట్రం ప్రత్యేకంగా ఉండాలని మొదటిసారిగా అన్నారు. తర్వాత, ఈ మధ్య ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు తెలుగు ప్రతినిధుల సమావేశం ప్రత్యేకరాష్ట్రం కావాలని కొద్ది మెజారిటీతో తీర్మానించింది. ప్రత్యేకరాష్ట్రాన్ని వాంఛించే ప్రదేశ్ కాంగ్రెసునాయకులలో రాష్ట్రఆహారశాఖామంత్రి డా॥ చెన్నారెడ్డి, ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ మాజీ అధ్యక్షుడు శ్రీ రంగారెడ్డి ముఖ్యులు.

ఈ నాయకులు ప్రత్యేకరాష్ట్రానికి అనుకూలంగా పునర్విభజన సంఘానికి ఒక నివేదిక సమర్పించారు. ఆ నివేదికలో విశాలాంధ్ర నిర్మాణంయెడ తమ వ్యతిరేకతకుగల కారణాలు; తెలంగాణం ఆర్థికస్తోమతకలిగిఉంటుందని తాము భావించడానికిగల కారణాలు వ్యక్తం చేశారు. విశాలాంధ్రనిర్మాణాన్ని సమర్థించడం ఈ వ్యాసంయొక్క ముఖ్యోద్దేశం కాదు. తెలంగాణా ఆర్థిక స్వావలంబన కలిగిఉండేపక్షంలో తప్పక ప్రత్యేక తెలంగాణం ఏర్పడాలని ఈ వ్యాసకర్త భావిస్తున్నాడు. కాని ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్రసమస్యను ఆర్థిక దృక్పథంనుండిగాక, రాజకీయ దృక్పథంనుండి పరిశీలిస్తే, అది రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి మరింత హానికరంగా పరిణమించగలదనే భావంతో, ఈ ప్రత్యేక రాష్ట్ర వాదాన్ని సాధ్యమయినంతవరకు ఆర్థికదృక్పథంనుంచే పరిశీలిస్తాడు వ్యాసకర్త. ఈ వ్యాసంలో యీయబడిన సంఖ్యలలో చాలవరకు పలు నాయకుల నివేదికలనుంచే స్వీకరింపబడ్డాయి.*

తెలంగాణా ఆర్థికస్తోమత కలిగి ఉంటుందా లేదా అన్న ప్రశ్నకు సమాధానంకోసం రాష్ట్ర ఆదాయవ్యయ పరిశీలనం చెయ్యడంలో వింత ఏమీలేదు. అల్లా చేసేముందు, ఒక సంగతి గమనించాలి. రాష్ట్రవ్యయం ఆదాయంకంటె తక్కువగా ఉన్నంతమాత్రంచేత ఆ రాష్ట్రం ఆర్థిక స్తోమతు కలిగిఉండదని చెప్పడం సాహసం కాగలదు. విజ్ఞానికి సాంఘిక సంక్షేమం అతియంగాగల ఏ ప్రభుత్వం చేసిన బడ్జెట్ అయినా లోటుబడ్జెట్ కావడానికి అవకాశాలు ఎక్కువున్నాయి. ఇదేవిధంగా ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన బడ్జెట్‌లో మిగులును చూపించినంతమాత్రాన ఆ రాష్ట్రం ఆర్థికంగా సుస్థిరత్వాన్ని పొందిందని భావించడం పొరపాటు అవుతుంది. ఒక ప్రభుత్వం తను ఖర్చు చేయవలసిన పరిస్థితులలో చాలినంతగా ఖర్చు చేయక పోవడంవల్ల మిగులును చూపించవచ్చు—లేదా, ప్రజలపై అత్యధికంగా పన్నులు విధించి, మిగులును చూపించవచ్చు.

తెలంగాణా ఆదాయం రూ. 1381 లక్షలు. ఇదికాక ఆదాయపు పన్ను మొదలైన పన్నులలో నేటి హైదరాబాద్ యొక్క వాటా రూ. 340 లక్షలు. ఇందులో రెండుకోట్ల రూపాయలను తెలంగాణాయొక్క భాగంగా తీసికొనవచ్చును. ఈ సంఖ్య (2 కోట్లు) నిజానికి కనీసపు సంఖ్య. ఈ పన్నుల వసూళ్లు ముఖ్యంగా హైదరాబాద్ సికిందరాబాద్ నగరాలనుండి జరుగుతాయి. అవి తెలంగాణంలోనే చేరతాయి కాబట్టి మనము రూ. 2 కోట్ల కంటె ఎక్కువ ఆదాయాన్నే ఆశించవచ్చును. దీనికి తోడు, పారిశ్రామిక గృహవసతి, కోయలు-మరి ఇతర ఆటవిక జాతుల పునరావాసము ఇటువంటి వానిపై ఖర్చుకుగాను కేంద్రప్రభుత్వం మంజూరు చేసే గ్రాంట్లు రూ. 119 లక్షలవరకు ఉంటాయని భావించవచ్చును. అందుచేత, ప్రతిపాదిత తెలంగాణారాష్ట్రపు ఆదాయం రూ. 17 కోట్లు ఉంటుంది.

ఇక వ్యయం సంగతి. నేటి హైదరాబాదు రాష్ట్రంపై ప్రభుత్వం మొత్తం రు 2625 లక్షలను వ్యయంచేస్తూంది. ఇందులో జిల్లాలలో ప్రభుత్వ యంత్రాంగంపయి చేసే వ్యయం రు 1120 లక్షలు. అంటే రాజధానిలో రాష్ట్రమంతటిపయిన చేయవలసిన వ్యయం రు 1505 లక్షలు. దీనిలో తెలంగాణాకయ్యే ఖర్చు రు 845 లక్షలు అని అంచనా వెయ్యబడింది. దీనికి తెలంగాణాకు చెందిన తొమ్మిది జిల్లాల పాలుకోలూకాలలోను ప్రభుత్వ యంత్రాంగంపయి చేసే ఖర్చు రు 626 లక్షలు కలుపుకొంటే మొత్తం తెలంగాణాకు అయ్యే ఖర్చు రు 1471 లక్షలు (రు 845+రు 626 లక్షలు) అని తేలుతుంది. అయితే తెలంగాణా ప్రత్యేకరాష్ట్రం కాబోతున్నది కాబట్టి ప్రత్యేక రాష్ట్రానికి కావలసిన హంగులన్నిటికోసం రు 100 లక్షలను చేటాయిస్తే మొత్తం తెలంగాణాకయ్యే ఖర్చు రు 1571 లక్షలవుతుంది. అంటే ప్రతిపాదిత తెలంగాణా రాష్ట్రంలో సుమారు రు 120 లక్షలు (రు 1700 లక్షలు-రు 1571 లక్షలు) మిగులు ఉంటుంది. ఈ మిగులును సాంఘిక సంక్షేమం, ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రణాళికల పయిన వ్యయం చేసికోవచ్చు.

ఈ పైన చెప్పినదంతా ఆదాయ వ్యయ సంబంధమయిన సంఖ్యలతో సహా వారి నివేదికనుండి స్వీకరింపబడినదే. వారి నివేదికలో ఆదాయాన్ని ఇంకా పెంచడానికి వ్యయాన్ని మరింత తగ్గించడానికి కొన్ని సూచనలు చేశారు. ఆ సూచనలు పరిశీలించడానికి ముందు ఆదాయవ్యయాలను గురించి కొంత పరిశీలించవలసి ఉంటుంది.

కేంద్రప్రభుత్వం వసూలు చేసే కొన్ని పన్నులలో కొంతభాగం రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు పంచిపెడుతుంది. ఒక్కొక్క రాష్ట్రానికొచ్చే వాటా; ఆ రాష్ట్రంలో కేంద్రానికి వసూలయిన పన్నుల మొత్తంపయిన కాక, ఆ రాష్ట్రపు జనసంఖ్య పయిన ఆధారపడి ఉంటుంది. హైదరాబాద్ రాష్ట్రపు వాటా రూ. 340 లక్షలు. తెలంగాణా జనసంఖ్య హైదరాబాద్ జనసంఖ్యలో 56% ఉంటుందని భావించబడుతోంది. అందుచేత పయిన చెప్పిన పన్నువసూళ్ళలో తెలంగాణకు భాగంగా సుమారు రూ. 190 లక్షలు (రూ. 340 లక్షలలో 56%) లభ్యం అవుతాయి. యీ సంగతి గమనించకుండా పన్నువసూళ్ళలో తెలంగాణా భాగం—హైదరాబాద్ సికిందరాబాద్ నగరాలు తెలంగాణాలో ఉన్నాయి కాబట్టి—రూ. 200 లక్షలను మించుతుందని వారనడం చాలా ఆశ్చర్యకరమయిన విషయం.

కేంద్రప్రభుత్వం grants in aid అనే పేరుతో ప్రత్యేకంగా కొన్ని గ్రాంట్లను ఇస్తుంది. అవి వేనికోసం నిర్దేశింపబడ్డాయో వానిపైననే వ్యయంకావలసి ఉంటుంది. వ్యయంచేయని మొత్తాన్ని తిరిగి కేంద్రప్రభుత్వానికి స్వాధీనం చెయ్యవలసి ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ప్రత్యేకంగా చేసికొన్న ఒడంబడిక ఏదయిన ఉంటే తప్ప యీ మొత్తాలను రాష్ట్ర రెవెన్యూలలో కలపడానికి వీల్లేదు. నివేదిక చదివితే అటువంటి ఒడంబడిక ఏదీ ఉన్నట్లు స్ఫురించదు. యీ విషయాన్ని నివేదిక కర్తలు పూర్తిగా విస్మరించడం చాలా ఆశ్చర్యకరమయిన సంగతే! మరో విషయం. తెలంగాణకు గ్రాంట్లు రూ. 119 లక్షలుగా అంచనా వేశారు. యీ సంఖ్య వీరికెట్లా వచ్చిందో దురూహ్యం. యీ సంఖ్య కనక నిజమయితే హైదరాబాద్ రాష్ట్రం మొత్తానికి గ్రాంట్లు రూ. 212 లక్షలు కేంద్రప్రభుత్వం ఇచ్చిఉండాలి. 1953-54 బడ్జెట్ పరిశీలిస్తే అంతమొత్తానికి కేంద్రం గ్రాంట్లను మంజూరుచేసినట్లు తోచదు.

అంటే తెలంగాణా ఆదాయం (రూ. 1381 లక్షలు + రూ. 190 లక్షలు) రూ. 1571 లక్షలు అవుతుంది, ఇంక వ్యయాన్ని పరిశీలిద్దాం.

నివేదికలో ఇచ్చిన వివరాల ప్రకారం హైదరాబాద్ రాష్ట్రానికి వ్యయం 1953-54 లో రూ. 2624 లక్షలు. యీ సంఖ్యను వారు ఎక్కడనుండి తీసుకొన్నారో తెలియదు, ఇది తప్పు. 1953-54 సం॥ లో అయిన వ్యయం అసలు రూ. 2744 లక్షలు (చూ. రిజర్వు బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా వారి బులెటిన్-మే సంచిక) దీనికి బదులు వారు 1953-54 సం॥ యొక్క కాని; 1954-55 సం॥ యొక్క కాని వ్యయంయొక్క సంఖ్యను తీసుకొంటే అది ఇంకా ఎక్కువ వచ్చిఉండేది. అందుచేత నివేదికలో వారు వ్యయాన్ని రూ. 120 లక్షలు తక్కువ తీసుకొన్నారు. యీ విధంగా తీసుకోవడం వల్ల తెలంగాణలో తప్పు-67 లక్షలవుతుంది. అంటే తెలంగాణా వ్యయం నివేదికలో చెప్పిన ప్రకారం రూ. 1571 లక్షలు కాక రూ. 1638 లక్షలు అవుతుంది. అందుచేత తెలంగాణా రాష్ట్రం మిగులురాష్ట్రం కాక లోటు రాష్ట్రం అని తేలుతుంది.

అయితే క్రింద కేంద్రప్రభుత్వం చేసిన గ్రాంట్లు వ్యయం రూ. 2744 లక్షలలో వేర్వేరు పద్దులలో అమర్చబడి ఉండవచ్చు. అటువంటి పరిస్థితులలో కూడా రూ. 67 లక్షల లోటును తీర్చగల ధనసహాయం కేంద్రం చేసిందనడానికి సూచనలు తక్కువ.

ఆదాయం హెచ్చింపు. వ్యయం తగ్గింపువారు సూచించిన మార్గాలు

తెలంగాణం మిగులు రాష్ట్రం కాదు-లోటు రాష్ట్రం అనుకోడానికి నిదర్శనాలు ఉన్నాయి. అయినప్పటికీ, పయిన చెప్పినట్లుగా, తెలంగాణా రాష్ట్రం ఆర్థికస్తోమతకలిగి ఉంటుందని భావించరాదు. తెలంగాణా ఆదాయం పెరగడానికి; వ్యయం తగ్గడానికి గల అవకాశాలు చూపిస్తూ వారు ఇన్ని సూచనలు చేశారు. వాటిని పరిశీలిద్దాం.

ఏఏ ఆదాయాలను హెచ్చింపవచ్చునో; ఏఏ వ్యయాలను తగ్గింపవచ్చునో వారు సూచించారు. కాని వారు చెప్పిన మార్గాలను అనుసరిస్తే ఆదాయం ఎంత పెరుగుతుంది? వ్యయం ఎంత తగ్గుతుంది? — అన్న వివరాలను పూర్తిగా వదలివేశారు వారు. ఆ వివరాలు, ఆ వివరాలు, ప్రస్తుత సమస్యకు అనవసరం అని భావించారేమో!

ఆదాయం హెచ్చింపు

భూమ్యాదాయం:- (i) తెలంగాణంలో రీసెటిల్‌మెంటు కావలసిన తాలూకాలు మున్ఫయి బకాయి పడి ఉన్నాయి. వాటి రీసెటిల్‌మెంటు పూర్తిఅయితే ఆదాయం రు 80 లక్షల వరకు పెరుగుతుంది. (ii) తెలంగాణా 9 జిల్లాలలోను 222 వేల ఎకరాలఆయకట్టుగల 3567 గండ్లుపడిన చెరువులు ఉన్నాయి. ఈ 3567 చెరువుల మరమ్మతుకయి రు 388 లక్షలతో కూడు కొన్న ఒక ప్రణాళిక సిద్ధం చేయబడింది. భారత ప్రభుత్వం ఇందులో 152 వేల ఎకరముల ఆయకట్టుగల 2387 గండ్లుపడిన చెరువులను మరమ్మతు చెయ్యడానికి రు 208 లక్షల అంగీకరించింది. [అప్పా? గ్రాంటా?] (iii) ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులవల్ల సాగు క్రిందకి మరి 250 వేల ఎకరాలభూమి రాగలదు. అందుచే భూమ్యాదాయం హెచ్చగలదు. (iv) ఇనాములు రద్దయినకొద్దీ భూమ్యాదాయం తెలంగాణాలో మరింత హెచ్చుతుంది. ఇవీ భూమ్యాదాయం హెచ్చడానికి వారు సూచించిన అవకాశాలు.

తెలంగాణంలో ఈ సెటిల్‌మెంట్ కావలసిన తాలూకాలు సంస్థలు బకాయిపడి ఉన్నమాట వాస్తవమే. కాని హైదరాబాద్ ప్రభుత్వం అవి తప్పక రీసెటిల్‌మెంటు కాగలదనే అభిప్రాయంతో "స్పెషల్ ఎసెస్‌మెంటు పన్ను" (Special Assessment Tax) ఇదివరకే విధించారు. ఈ ఆదాయం 1953-54, 1954-55 సం॥ ల బడ్జెట్లలో ప్రవేశపెట్టబడింది. అందుచేత 1953-54 సంవత్సరానికి మనం తీసుకొన్న ఆదాయపు సంఖ్యలో ఆదాయం ఈ సంఖ్యకూడా కలిసే ఉంటుంది. అదనంగా ఆదాయం ఇంతకంటె పెరుగుతుండడానికి అవకాశాలు లేవు.

గండ్లుపడిన చెరువులను మరమ్మతు చెయ్యడం ఉత్పత్తికారకమయిన (Productive) వ్యయం కాదు. భారతప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది అప్పా లేక గ్రాంటా అన్న వివరాలు ఇవ్వలేదు. అప్పే అయితే భారతప్రభుత్వానికి దానిని తిరిగి తీర్చవలసి ఉంటుంది. దీనినికూడా ఆదాయాన్ని హెచ్చింపుచేసే అంశంగా చూపించడం న్యాయంకాదు. ఇదీకాక; మిగతి 1180 చెరువుల మరమ్మతుకయ్యే రు 180 లక్షల వ్యయం విషయంలో నివేదిక నిశ్శబ్దంగా ఊరుకుంది. ఈ రు. 180 లక్షల వ్యయానికి బడ్జెట్‌లో అంచనా ఉన్నట్లు కనిపించదు. 1952 సం॥ మే నెలలో అధిక వర్షాలవల్ల మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో గండ్లు పడిన 518 చెరువుల మరమ్మతుకుగాను భారతప్రభుత్వం రు. 88 లక్షల అప్పు మంజూరు చేసింది అని నివేదికలో ఉంది. అప్పు తిరిగి ఇచ్చివేయడంవిషయం బడ్జెట్ అంచనాలలో ఉన్నట్లు కనబడదు. యీ విషయంలో కూడా నివేదిక నిశ్శబ్దంగా ఉంది. ఆదాయాన్ని హెచ్చుచేయడానికి బదులు ఈ అప్పులు వ్యయాన్ని ఎక్కువ చెయ్యడానికి తోడ్పడతాయి. యీ అప్పులను కొన్ని సంవత్సరాలలో తిరిగి ఇచ్చివేస్తామని ప్రభుత్వం వాగ్దానం చేసిఉంటే అది బడ్జెట్‌లో నిష్పత్తి పద్ధతిని చూపించవలసిఉంటుంది.

అభివృద్ధిపన్ను: తెలంగాణంలో నీటిపారుదల సౌకర్యాలు పెరగనున్నందున అదనంగా అభివృద్ధిపన్ను విధించగలమని వారు అంటున్నారు. 1953-54 బడ్జెట్ అంచనాప్రకారం హైదరాబాద్ రాష్ట్రానికంతకు అభివృద్ధిపన్నువల్ల ఆదాయం రు 2 లక్షలు. ఇందులో తెలంగాణంవాటా రు 1.18 లక్షలు ఉండగలదని అనుకోవచ్చును. ఇప్పుడు అమలులో ఉన్న రేటుకు రెటింపు రేటు విధించినా అదనంగా సుమారు ఒకలక్ష రూపాయలకంటె యీ పన్నువల్ల ఆదాయం పెరగదు.

అమ్మకంపన్ను: "రాష్ట్రంలో అమ్మకంపన్నువ్యవస్థ ఇటీవలనే స్థాపింపబడింది. యీ పద్దుక్రింద గడచిన రెండుమూడుసంవత్సరములనుండి ఆదాయము క్రమముగా పెరుగుచున్నది. అందువల్ల ముందుముందు అమ్మకంపన్ను ఆదాయం ఇంకా హెచ్చగలదని చెప్పవచ్చును. యీ ఆదాయం అంతర్‌రాష్ట్రీయ రవాణాపన్నుల రద్దువల్లకలిగే నష్టమును పూర్తిచేయుటకు చాలును"—నివేదిక.

"ఇంతవరకు ఆదాయం పెరుగుతోంది. కనక ముందు కూడా పెరుగుతుంది" అనడంలో వారి హేతువాదనాశక్తికి మనం సంతోషించవచ్చు. రెండుమూడు సం॥ల నుండి అమ్మకంపన్నువల్ల వచ్చే ఆదాయం పెరిగిన మాట వాస్తవమే. క్రిందటి సంవత్సరం మల్టిపాయింట్ సేల్స్ టాక్స్ ప్రవేశపెట్టబడింది. (అంటే ఒకే వస్తువుపై ఉత్పత్తి చేసే వాడి దగ్గర నుంచి ఉపయోగించే వాడి దగ్గరకు వచ్చేలోపుగా-అధమం- మూడుసార్లు పన్ను విధింపబడుతుంది). దానిపై స్థానిక వాణిజ్య సంస్థలు తమ అసమ్మతిని తెలుపుతూ ఆందోళనం చేశాయి. 1953-54 బడ్జెట్ ప్రకారం అమ్మకం పన్ను పయి ఆదాయం రాష్ట్రానికంతటికీ రు 2 కోట్లు. 1954-55 బడ్జెట్-అంచనా ప్రకారం కూడా రు 2 కోట్లు. ఇక అమ్మకంపన్ను పయి ఆదాయం పెరగడానికి అవకాశం ఏది" ఒకవేళ- 'లక్షరీ' సామానులపయి అదనంగా పన్ను విధించినా ఇదివరకే మ. పా. సే. టాక్స్ అమలులో ఉండడంవల్ల అన్నిచోట్ల విధించడానికి వీలు ఉండదు. అంతర్‌రాష్ట్రీయ రవాణా పన్ను రద్దుకావడంవల్ల ప్రభుత్వానికి నష్టం సుమారు రు 150 లక్షలు ఉంటుంది, అమ్మకం పన్ను ఒక 'పాయింట్'లో ఒక స్టేజిలో ఎక్కువ చేసినా 150 లక్షల రూపాయల అగత్య కలిగినంత ఆదాయం వస్తుందనడానికి అవకాశం లేదు. అందుచేత ఇది కూడా ఆదాయపు హెచ్చింపుకు గల ఒక అవకాశం అనడం న్యాయంకాదు.

వ్యవసాయ ఆదాయపు పన్ను: "ప్రస్తుతం ఈ పద్దుక్రింద ఆదాయం చాలా స్వల్పముగా గలదు. కాని ముందు తెలంగాణాలో ఇది పెరగగల అవకాశం కలదు. ఒక విటికొక ఎడు ఇరిగేషన్ క్రింద భూమి విస్తరింపబడగలదు. కావున వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు కూడా హెచ్చి ఈ పన్నుపై ఆదాయము పెరుగగలదు"- నివేదిక వారు నివేదికలో మరచిపోయిన విషయాలు కొన్ని: 1951-52 సం॥లో ఈ పన్నుపయి వచ్చిన ఆదాయం రు. 10.49 లక్షలు. 1953-54 సం॥లో రు 6.86 లక్షలు. అంటే ఈ రెండు సంవత్సరాలలో ఆదాయంలో రు 3.63 లక్షలు తగ్గిపోయిందన్నమాట. ఆదాయపు పన్ను "గ్రేడేషన్" పద్ధతిపై వసూలుచేస్తారు. హైదరాబాదు భూమి కొలుదారీ చట్టం అమలులోకి రావడం వల్ల భూస్వామికి ఒక్కొక్కడి కుండవలసిన భూమి తగ్గిపోయింది, తగ్గిపోతూంది. దానివల్ల భూమివల్ల వచ్చే ఆదాయపు పన్ను తగ్గింది. అంటే పంచవర్ష ప్రణాళిక క్రింద సాగులోకి వచ్చే భూములవల్ల వచ్చు ఆదాయంలోని హెచ్చు-తగ్గులవల్ల ఏర్పడిన పరిస్థితులవల్ల ఆదాయంలో ఏర్పడే తరుగు-ఈ రెండూ సమానములు ఆదాయం రు 6.86 లక్షలవద్ద స్థిరంగా ఉండవచ్చు, లేదా ఇంకా తగ్గవచ్చు. ఏది ఏమైనా, ఇది ఆదాయం పెంపుదలకు చూపించే అవకాశం మాత్రం కాదు.

(సశేషం)

---

* నివేదికయొక్క తెలుగు అనువాదం ఇక్కడి "గోల్కొండ పత్రిక" రోజూ ప్రకటించబడుతుంది. ఈ సంఖ్యలు దానినుండి స్వీకరింపబడ్డాయి.